ANG BISA NG PAGGAMIT NG WIKANG FILIPINO SA ASIGNATURANG SARILING PILI (PANANAHI)

Tesis na

Iniharap sa

Kaguruan ng Paaralang Gradwado

Samar State Polytechnic College

Catbalogan, Samar

Bilang Bahagi

ng mga Gawaing Itinakda para sa Degri

Dalubhasa sa Sining ng Edukasyon

SUZETTE L. CORDUWA

Hunyo, 1988

DAHON NG PAGPAPATIBAY

Itong tesis na pinamagatang, "ANG BISA NG PAGGAMIT NG WIKANG FILIPINO SA ASIGNATURANG SARILING PILI (PANANAHI)," ginawa at ibinigay ni SUZETTE L. CORDUWA, pagkatapos na makapasa sa komprehensibong pagsusulit ay inatasang humarap sa isang Pasalitang Pagsusulit.

Hunyo 25, 1988
Petsa

ULRICO B. MUSTACISA, Ed. D.
Tagapayo

- -

Pinagtibay ng Lupon sa isang Pasalitang Pagsusulit noong Hunyo 25, 1988 na may gradong PASADO.

DOMINADOR Q. CABANGANAN, Ed. D.
Tagapangulo

SOLEDAD G. AGNER, Ph. D.
Kagawad

HIPOLITO V. RENALES, Ed. D.
Kagawad

ALEJANDRO E. CANANUA, M. Ed.
Kagawad

- -

Tinanggap at pinagtibay bilang bahagi ng pagtupad ng mga kailangan para sa pagtamo ng degring DALUBHASA SA SINING NG EDUKASYON, medyor sa FILIPINO.

DOMINADOR Q. CABANGANAN, Ed. D.
Dekano, Gradwadong Pag-aaral

6/9/89

Petsa ng Pasalitang Pagsusulit:

Hunyo 25, 1988

PAGKILALA

Malugod na ipinaaabot ng mananaliksik ang kanyang taos-pusong pasasalamat sa lahat ng mga taong tumulong sa sa ikapagtatagumpay ng pag-aaral na ito:

Pangulo Basilio S. Frincillo, Samar State Polytechnic College, sa pagbigay ng pahintulot na makapag-aral siya sa ilalim ng Faculty Development Plan ng nasabing kolehiyo.

Dr. Bernardo S. Oliva, Dekano ng Kolehiyo, Samar State Polytechnic College, ang nagbigay ng rekomendasyon para makapag-aral siya sa ilalim ng Faculty Development Plan ng Samar State Polytechnic College.

Yumaong Assistant Professor Fe T. Macairan, ang nag-udyok sa mananaliksik na mag-aral siya sa Pagkadalubhasa sa Filipino, sa Samar State Polytechnic College.

Dr. Ulrico B. Mustacisa, ang kanyang tagapayo, sa kanyang pamamatnubay, mungkahi, at pagsusuri ng gawaing ito.

Gng. Marilyn D. Cardoso, ang kanyang kasangguni sa istatistika.

Dr. Dominador Q. Cabanganan, Dekano ng Gradwadong Paaralan at Tagapangulo ng Lupon ng Pagsusulit, sa

kanyang paghamon, pangganyak at inspirasyon na tapusin ang pananaliksik na ito.

Dr. Soledad G. Agner, ang nagbigay ng mahalagang paliwanag sa mga likas na kahirapan sa mga paraan sa pagpapalakad ng pananaliksik na ito.

Dr. Hipolito V. Renales, ang nagbigay ng inspirasyon at dagdag na tibay para tapusin ang aklat na ito.

Associate Professor Alejandro E. Cananua, ang nagbigay ng mga recomendasyon sa mga dagdag na nilalaman ng tesis o ang kaganapang papel na ito ay napadalubhasa.

Associate Professor Simon P. Babalcon, Puno, Kagawaran ng Bokasyonal at Teknikal, Samar State Polytechnic College, ang nagbigay ng rekomendasyon upang gamitin sa pananaliksik ang mga klase sa pananahi ng sekondarya.

Gng. Leah F. Longasa at Bb. Elisa P. Vista, sa kanilang paglaan ng gintong panahon sa pagtuturo sa mga klaseng ginamit sa pananaliksik.

Gng. Rizalina F. Vista, ang kanyang walang sawang pagmamasid sa mga klase nina Gng. Leah F. Longasa at Bb. Elisa P. Vista.

Assistant Professor Felicitas R. Labendia, sa mahahalagang mungkahi sa ikapagtatagumpay ng pag-aaral na ito.

G. Tex .E. Cananua at Gng. Gingin D. Quebec, ang kanilang walang sawang pagtulong sa paghahanda ng manuscript.

Higit sa lahat, sa Puong Maykapal na nagbigay ng maluwalhating patnubay at sa kanyang kabiyak na minamahal Jerry. Sa kanila ring tatlong anak na nagbigay sa kanya ng determinasyon, inspirasyon, dagdag na lakas para sa kanilang pagpupunyagi sa buhay.

S. L. C.

HANDOG

Para sa aking mga mahal sa buhay,

kay Jerry ang aking kabiyak,

mga anak,

Jeff, R-R at Jaypee

kina Mommy at Daddy

Boy - Linda, Walter - Izza

Inday

Nene - Moi

Belen

D' Kittens International

at sa aking mga pamangkin,

nang dahil sa kanila

nais kong abutin

ang aking tagumpay.

Suzette

ABSTRACT

Ang pag-aaral na ito ay naglalayong tiyakin ang bisa ng paggamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College, Catbalogan, Samar, taong panuruan 1987-1988. Ang ginamit na disenyo sa pag-aaral na ito ay ang pangkat eksperimental at pangkat kontrol na may unang pagsubok at huling pagsubok. Ang mga kasangkot sa pag-aaral ay may kabuuang bilang na 72 mag-aaral at 2 guro. Sa bilang ng mga mag-aaral na kalahok ay nababahagi sa 28, ikalawang taon; 28, ikatlong taon at 16 sa ikaapat na taon. Ang 2-way ANOVA ang ginamit upang matiyak ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng tatlong antas ng taon sa sekondarya ng SSPC. Ang nakuhang konklusyon sa pag-aaral na ito ay ang mga sumusunod: (1) magkapareho ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at sa mga pangkat kontrol mula ikalawa hanggang ikaapat na taon sa sekondarya ng SSPC, (2) walang mahalagang kaibahan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuturan ng gurong gumamit ng wikang Filipino bilang midyum, (3) walang mahalagang kaibahan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral, (4) walang masasabing higit na mabisang wikang panturo sa asignaturang Sariling Pili, kursong pananahi. Basi sa kinalabasan ng pag-aaral na ito, narito ang mga rekomendasyon ng tagapagsaliksik: (a) walang

masasabi na higit na mabisa batay sa kinalabasan ng pagsusuri, (b) upang lalong matiyak ang epekto o bisa sa paggamit ng wikang Filipino, kinakailangang magkaroon ng kasanayan at kakayahang pangwika, (c) hikayatin na mahalin ang ating pambansang Wikang Filipino, at (d) higit na masusing pananaliksik ang gawin pa sa ganitong uri ng pag-aaral upang matiyak ang bisa ng pagsisiyasat.

TALAAN NG NILALAMAN

DAHONG PAMAGAT i

DAHON NG PAGPAPATIBAY ii

PAGKILALA iii

HANDOG vi

ABSTRAK vii

TALAAN NG NILALAMAN xii

KABANATA Pahina

I. ANG SULIRANIN 1

Pasimula 1

Paglalahad ng Suliranin 7

Hipotesis 8

Batayang Konseptwal 9

Kahalagahan ng Pag-aaral 10

Saklaw at Delimitasyon ng Pag-aaral . . 13

Katuturan ng mga Talakay 14

II. MGA KAUGNAY NA LITERATURA AT

PAG-AARAL 19

MGA KAUGNAY NA LITERATURA 19

MGA KAUGNAY NA PAG-AARAL 25

TALAAN NG NILALAMAN
(Krtg.)

KABANATA		Pahina
III.	METODOLOHIYA	45
	Disenyo ng Pag-aaral	45
	Ang Mga Kalahok	46
	Ang Instrumentasyong Ginamit	47
	Paraan ng Pagpili ng mga Kalahok, Randomisasyon (R) at Pagkokontrol ng Ibang Baryabol	48
	Unang Pagsubok	50
	Paglalapat ng Independent na Baryabol (X)	52
	Paraan ng Pagtuturo sa Mga Pangkat Kontrol.	52
	Huling Pagsubok	53
	Pagsusuring Istatistikal	53
IV.	PAGLALAHAD, PAGSUSURI AT PAGPAPAKAHULUGAN NG MGA DATOS	56
	Ang mga Tamtamang Iskor ng mga Mag-aaral sa mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol.	56
	Kaibhan ng Antas sa Kabatiran sa Pananahi ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol	59
	Ang Bisa ng Paggamit ng Wikang Filipino sa Asignaturang Sariling Pili (Pananahi)	61

TALAAN NG NILALAMAN
(Krtg.)

KABANATA Pahina

Kaibhan ng Antas ng Kabatiran sa Pananahi ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol 64

V. PAGLALAGOM, KONKLUSYON AT

REKOMENDASYON 68

Lagom 68

Kinalabasan 70

Konklusyon 74

Rekomendasyon 75

TALASANGGUNIAN 79

MGA KARAGDAGANG DAHON. 85

A. Sulat Kahilingan na Pagtibayin ang Suliranin 86

B. Sulat Kahilingan sa Pangangasiwa ng Eksperimental na Pag-aaral. 87

C. Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974 88

D. Kautusang Pangkagawaran Blg. 22, s. 1987 . . 92

E. DECS Order No. 54, s. 1987 93

F. Kautusang Pangkagawaran Blg. 54, s, 1987 97

G. Pagtutuos sa Pinaghambing na mga Iskors sa Unang Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol. 102

TALAAN NG NILALAMAN
(Krtg.)

KARAGDAGANG DAHON Pahina

H. Pagtutuos sa Pinaghambing ng mga Iskors sa Huling Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol. 104

I. Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit sa Sariling Pili (Pananahi) II 106

J. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikalawang Taon, Pangkat Eksperimental 107

K. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikalawang Taon, Pangkat Kontrol 114

L. Paksang-Aralin, Ikalawang Taon, Pangkat Eksperimental 120

M. Paksang-Aralin, Ikalawang Taon, Pangkat Kontrol 140

N. Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit sa Sariling Pili (Pananahi) III 160

Ñ. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikatlong Taon, Pangkat Eksperimental. 161

NG. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikatlong Taon, Pangkat Kontrol 167

O. Paksang-Aralin, Ikatlong Taon, Pangkat Eksperimental 173

P. Paksang-Aralin, Ikatlong Taon, Pangkat Kontrol 195

Q. Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit sa Sariling Pili (Pananahi) IV. 216

R. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikaapat na Taon, Pangkat Eksperimental. 217

TALAAN NG NILALAMAN
(Krtg.)

KARAGDAGANG DAHON — Pahina

S. Unang Pagsubok/Huling Pagsubok, Ikaapat na Taon, Pangkat Kontrol. 222

T. Paksang-Aralin, Ikaapat na Taon, Pangkat Eksperimental 227

U. Paksang-Aralin, Ikaapat na Taon, Pangkat Kontrol 244

KURIKULUM BITA 261

TALAAN NG PIGYUR AT MGA TALAHANAYAN . . . .

KABANATA I

ANG SULIRANIN

Pasimula

Ang daigdig ng akademya na dating eksklusibo sa wikang Ingles ay nabuksan ng wikang Filipino sa kapangyarihan ng patakarang edukasyong bilinggwal. Bunga nito natugunan ang pangangailangan ng mga kinauukulan at napagpunan ang kadahupan ng wikang ito sa pamamagitan ng masidhing pagtuturo sa iba't ibang lawak o asignatura ng halos lahat ng antas ng pag-aaral.

Bagaman nagkaroon na ng panimulang patakarang edukasyong bilinggwal sa ating bansa, ayon sa Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974 mayroon pa rin mga suliranin sa aktuwal na implementasyon sa programang ito. Gaya ng isinasaad:

> . . . Ang edukasyong bilingwal ay binibigyan ng katuturang magkahiwalay na paggamit ng Filipino at Ingles bilang mga panturo sa mga tiyak na asignatura sa pasubaling gagamitin ang Arabic sa mga lugar na ito kung kinakailangan. . . .[1]

---

[1] Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974, "Mga Panuntunan sa Pagpapatupad ng Patakarang Edukasyong Bilinggwal", Kagawaran ng Edukasyon at Kultura, Manila, Hunyo 19, 1974, p. 1.

Noong Mayo 27, 1987, ipinalabas ni Kalihim Lourdes R. Quisumbing[2] ang Kautusang Pangkagawaran Blg. 54, s. 1987 sa pagpapatupad uli ng edukasyong bilinggwal sa lahat na antas, simula sa taong panuruan 1987-1988. Sa nabanggit na kautusan, sapilitang ipinagagamit ang Filipino at Ingles na magkahiwalay na wikang panturo sa lahat ng mga naturang asignatura.

Ang programang ito ay matagal nang dapat isinakatuparan ngunit hanggang sa ngayon marami pa ring mga paaralan at pamantasan lalung-lalo na dito sa Rehiyon VIII ang hindi pa nito lubusang gumagamit. Ang Samar State Polytechnic College ay isa sa mga paaralang ito. Ang asignaturang Sariling Pili (Pananahi) na siyang naging pokus ng kasalukuyang pag-aaral ay hindi pa rin lubusang nakapagsasakatuparan sa nabanggit na programa. Ito ang naging dahilan kung bakit naisipan ng mananaliksik na isagawa itong pag-aaral upang makatulong sa mga kinauukulan para sa aktuwal na implementasyon ng nasabing programa.

---

[2]Lourdes R. Quisumbing. Kautusang Pangkagawaran Blg. 54, s. 1987, "Mga Panuntunan sa Pagpapatupad ng Patakarang Edukasyong Bilinggwal," Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports, Maynila, Mayo 27, 1987, p. 1.

Hanggang ngayon, kahit na sumapit na tayo sa takdang sapilitang pagsasakatuparan ng patakarang bilinggwal, nagiging suliranin pa rin ang paggamit ng mga wikang Ingles at Filipino bilang wikang panturo. Bagama't sumusunod na tayo sa kautusang ito, marami pa rin sa atin ang sumasalungat dito. Karamihan ay gustong panatilihin ang Ingles na wikang panturo dahil mga edukado raw at mas kilala ang mga taong nagsasalita nito. Dahil dito marami pang mamamayang Pilipino ang walang kasanayan at kakayahang gumamit ng ating sariling wika at tuloy nagiging hadlang sa pag-unlad ng ating agham at teknolohiya. Gayon pa man, marami rin ang nagkaka-gusto sa ating pambansang wika na siyang gamitin na wikang panturo.

Batid nating lahat na ang wika ay umuunlad na kasabay ang ekonomiya at kultura ng isang bansa. Sama-katuwid kailangang magkakasabay ang tatlong ito sa pag-unlad upang di magkaroon ng mga suliraning pang-wikang magiging sagabal sa mabuting pakikipagtalastasan tungo sa ganap na pagkakaunawaan. Nararapat na uma-gapay ang wika sa bilis ng takbo ng panahon upang hindi ito maiwan at manatiling naaangkop sa mga panganga

ilangan ng pagpapahayag.[3]

Kailangang magkaroon ang wika ng sapat na kakayahang magamit ng mga mamamayan sa iba't ibang disiplina. Dapat na matugunan nito ang pangangailangan ng sambayanan sa maraming pagkakataon ukol sa mabisang pakikipagtalastasan. Kailangang bukas ang pintuan nito sa pagtanggap ng mga pagbabagong siyang kinalabasan ng mga pananaliksik ng mga dalubwika at palaaral. Subalit paanong mananatiling bukas ang pintuang ito kung tayo mismong umuugit ng sistema ng edukasyon ang siyang nagpipilit na isara ito dahil sa makalumang saloobin at paniniwala.[4]

Sa kasalukuyan, ang edukasyong bilinggwal ay lalong binibigyan ng lubos na pagpapahalaga kahit na ito ay naisakatuparan na nang mahigit sa isang dekadang implementasyon. Maliwanag ding sinabi sa kautusang ito na ihiwalay sa lahat ng baitang at taon sa iba't ibang antas ng edukasyon ang pagtuturo ng mga wikang nabanggit upang matamo ang tanguhin ng nasabing programa.

---

[3]Nenita P. Papa, "Pinayamang ABAKADA ng Wikang Pambansa: Isang Reaksyon," Symposium sa Repormang Ortograpiko, (Diliman, Q.C., 1983), p. 11.

[4]Ibid.

Ang mga asignaturang dapat ituro sa Filipino ay ang mga sumusunod: Araling Panlipunan/Agham Panlipunan, Edukasyong sa Wastong Pag-uugali, Edukasyon Panggawain, Edukasyon Pangkalusugan at Edukasyon sa Pagpapalakas ng Katawan. Ingles ang gagamitin sa pagtuturo ng Agham at Matematika.. Bukod sa pagiging wikang panturo, ang Filipino at Ingles ay ituturo pa rin bilang mga asignaturang pangwika. Itinakda ring gamitin na pantulong sa mga wikang panturo ang bernakular ng pook o lugar na kinaroroonan ng paaralan.

Ang programang ito ay sumasaklaw ng dalawang bahagi: ang Unang Bahagi ay mula sa taong panuruan 1974-1975 hanggang 1977-1978 bilang panahon ng paglilipat gamit. Ang Ikalawang Bahagi ay sa taong panuruan 1978-1979 hanggang sa 1981-1982 bilang panahon ng sapilitant paggamit. Ang kautusan ay nagbibigay laya sa mga paaralan, sangay at rehiyon na maghanda ng pangmahabang panahong pagpaplano sa pagsasakatuparan ng programa.

Kasama sa iskedyul na ito ang sapilitang paggamit ng Filipino sa lahat ng iba pang paaralan ayon sa sumusunod: Primarya, taong panuruan 1978-1979, Intermedya, taong panuruan 1979-1980, Una at Ikalawang

taon sa sekondarya, taong panuruan 1980-1981, Ikatlo at Ikaapat na taon sa sekondarya, taong panuruan 1981-1982.

Ang gamit ng Ingles sa lahat ng iba pang asignatura/kurso sa mga antas sa elementarya at sekondarya ay magiging sapilitan din.

Ang mga dalubhasaan at mga pamantasan ay binigyan din ng layang bumalangkas ng kani-kanilang talatakdaan ng implementasyon, sa pasubali na pagsapit ng Taong Panuruan 1984, ang lahat ng nagtapos ng kurikulum tersyaryo ay dapat pumasa sa pagsusulit sa Ingles at/o Filipino para sa paggamit ng kanilang propesyon.

Tungkol sa paghahanda ng mga materyales, ang kautusan ay nagsasaad na bubuo ng mga bagong batayang aklat at iba pang mga kagamitang panturo sa mga kurso o asignaturang Ingles at Filipino, na sadyang nauukol sa paglinang ng sapat na kakayahan sa paggamit ng wikang ito. Ang mga bagong batayang aklat sa mga asignaturang dapat ituro sa Filipino ay kailangang sa wikang Filipino lamang nakasulat. Ang paggawa ng mga materyales na ito ay isasagawa sa lahat ng mga paaralan o mga sangay pampaaralan; sa halip na balikatin ng

kagawaran o ng tatlong kawanihan: ang Paaralang Bayan, Paaralang Pribado at Edukasyong Bokasyonal.

Upang mabigyang kasanayan at kahandaan ang mga kinauukulan, iniatas na magtakda ng pagsasagawa ng mga salingkurang pagsasanay sa kapantayang pambansa, rehiyunal, at lokal sa pamamahala ng mga karapat-dapat na tauhan ng kagawaran ng Edukasyon at Kultura, at ng mga sangay at kasangkapan nito sa pakikipagtulungan ng mga panggurong dalubhasaan at pamantasan. Katulad ng paggawa at paghahanda ng mga kagamitan sa pagtuturo, ang pananagutan ng planong pangmatagalang pagsasanay ay itinitiwala rin ng kagawaran sa lahat ng paaralan o mga sangay pampaaralan.

Paglalahad ng Suliranin

Ang pag-aaral na ito ay naglalayong tiyakin ang bisa ng paggamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College, Catbalogan, Samar noong taong panuruan 1987-1988.

Ang sumusunod na mga katanungan ay nagsilbing gabay sa pag-aaral na ito:

1. Ano ang tamtamang iskor ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at sa mga pangkat kontrol?

2. Mayroon bang kaibhan ang mga tamtamang iskor ng mga kalahok na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol?

3. Ano ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol?

Hipotesis

Ang mga sumusunod na hipotesis ang sinubok sa pag-aaral na ito:

1. Walang mahalagang kaibhan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Ingles bilang midyum ng pagtuturo.

2. Walang mahalagang kaibhan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Filipino at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

Batayang Konseptwal

Kamakailan lang si Quisumbing[5] ay nagpalabas ng isang kautusan tungkol sa mga patnubay sa pagsasakatuparan ng 1987 Patakaran sa Edukasyong Bilinggwal. Ito ay nagtatakda ng magiging tungkulin ng mga guro sa paglinang ng isang bilinggwal na bansa na matatas sa wikang Filipino at sa wikang Ingles.

Ang mga babaing mag-aaral sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya mula sa ikalawa hanggang sa ikaapat na taon ang mga naging kalahok sa ginawang pag-aaral. Ang mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental ay tinuturuan ng gurong gumamit ng Filipino bilang wikang panturo. Ang mga mag-aaral sa mga pangkat kontrol ay tinuturuan ng gurong gumamit ng Ingles bilang wikang panturo. Ang dalawang pangkat ay kapwa binigyan ng pretest o unang pagsubok bago inumpisahan ang pananaliksik, at ng posttest o huling pagsubok pagkatapos ng pag-aaral.

Ang independent na baryabol na walang iba kundi ang Filipino na wikang panturo ay inaasahang magkaroon ng positibong bisa sa kakayahan ng mga mag-

---

[5]Quisumbing, op. cit., p. 1.

aaral sapagkat ito ay ating katutubong wika.

Ang kinalabasan ng pag-aaral ay makatutulong sa mga kinauukulan sa pagtanggap ng ano mang pagbabago sa sistema ng ating edukasyon. Ito rin ay magsisilbing gabay sa pagkakaroon ng edukasyong may kalidad na bubuo ng magagaling na mag-aaral, na makatutulong sa kaunlaran ng bansa.

Ang balangkas ng pag-aaral ay makikita sa pigyur 1.

<u>Kahalagahan ng Pag-aaral</u>

Ang kakayahan at kasanayan sa paggamit ng ating sariling wika ay lubhang mahalaga sa buhay ng isang tao. Sa pamamagitan nito tayo ay nagkakaunawaan at nagkakaisa. Isa pa itong salik na makatutulong sa mabilis na pagsulong ng ating ekonomiya at teknolohiya.

Pangunahing layunin ng pag-aaral na ito ang tiyakin ang bisa ng paggamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng SSPC. Ang kinalabasan at konklusyon sa pag-aaral na ito ay makatutulong sa mga sumusunod:

<u>Sa mga Tagapamahala ng Paaralan</u>. Pagkatapos

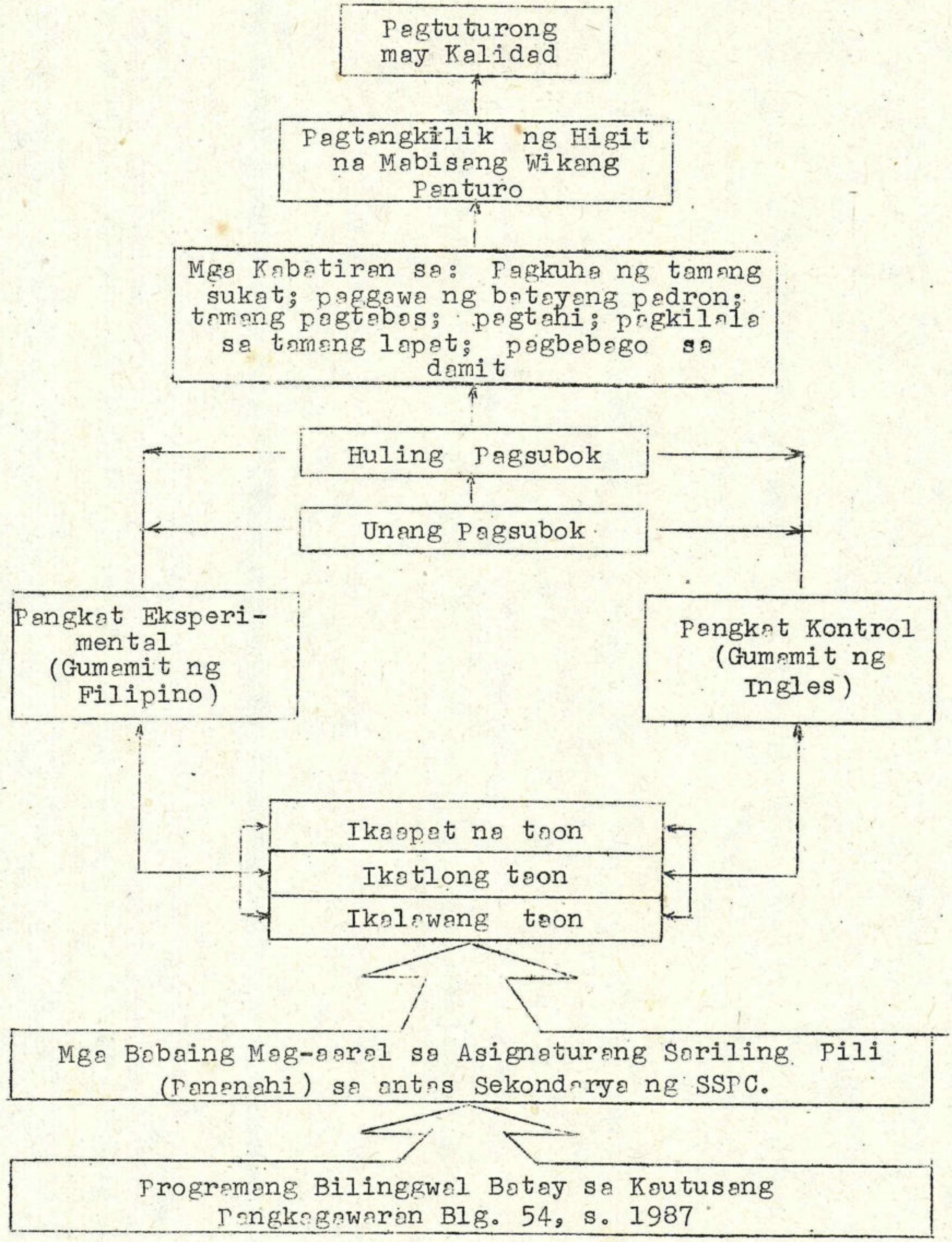

Pigyur 1. Iskema na Paglalahad sa Bisa ng Filipino Bilang Wikang Panturo.

nilang mabasa ang tesis ng mananaliksik, magkakaroon sila ng batayan ukol sa bisa ng paggamit ng wikang Filipino sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng SSFC. Sa dahilang walang lumabas na higit na mabisang wikang panturo sa pag-aaral na ito, maaari nilang sapilitang ipagamit sa mga guro ng Sariling Pili ang wikang Filipino bilang pag-alinsunod sa kautusan ng kagawaran.

Sa mga Tagagawa ng Kurikulum. Ang naging resulta sa pag-aaral na ito ay magsisilbing gabay sa pagbabalangkas ng nilalamang ituturo sa Filipino. Bukod pa rito, ang mga materyal na bubuuhin ay dapat tumugma sa pangangailangan ng mga kinauukulan.

Sa mga Guro. Ang pag-aaral na ito ay magsisilbing daan tungo sa pagsasakatuparan ng anumang programa ng kagawaran. Bunga nito magkakaroon sila ng kasanayan tungo sa kahusayan ng wikang ginagamit.

Sa mga Mag-aaral. Madadagdagan ang kanilang kaalaman sa larangan ng pananahi at pati na rin ang kanilang mga bokabularyo na mahalagang-mahalaga sa larangan ng teknikal at bokasyunal at makapag-aambag sa mabilis na pagsulong ng agham at teknolohiya.

Sa mga Magulang at Pamayanan. Sa pamamagitan ng wika magkakaroon ng malapit na pagkakaugnay ang mga magulang at pamayanan nang sa ganoon mapapalapit din ang paaralan sa pamayanan.

Saklaw at Delimitasyon ng Pag-aaral

Ang pag-aaral na ito ay sumasaklaw lamang sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College, Catbalogan, Samar noon taong panuruan 1987-1988.

Ang mga babaing mag-aaral lamang sa kursong Pananahi mula sa ikalawa hanggang sa ikaapat na taon ang mga naging kalahok sa pag-aaral na ito. Sa ikalawang taon 28 mag-aaral ang mga kalahok sa loob ng 86 na populasyon. Sa ikatlong taon 28 rin ang mga kalahok sa loob ng 76 na populasyon. Sa ikaapat na taon naman 16 lamang ang mga naging kalahok sa loob ng 77 populasyon.

Ang pag-aaral na ito ay isang eksperimento saang kinontrol ang kasarian at kakayahang mental ng mga kalahok. Upang lalong matiyak ang bisa ng paggamit ng wikang Filipino sa kursong Pananahi, tatlong antas ng taon ; ikalawa, ikatlo at ikaapat na taon ang isinali sa pananaliksik.

Katuturan ng mga Talakay

Ang mga sumusunod na mga salita ay binigyan ng katuturan upang lalong maunawaan ang pag-aaral na ito:

Baryabol. Ito ay isang bagay, salik, pangyayari o kaparaanang may dalawa o higit pa sa dalawang katangiang nagsisilbing batayan sa pag-uuri-uri o pagpapangkat-pangkat ng mga kalahok o bagay na kasangkot sa pag-aaral.[6]

Bilinggwalismo. Ayon sa pananaliksik na ito ay ang kakayahang paggamit ng dalawang wikang panturo. Ang mga wikang tinutukoy sa pag-aaral na ito ay ang Ingles at Filipino.

Bisa. Ito ay tumutukoy sa epekto o resulta ng dalawa o higit pa sa dalawang bagay, salik, katangian o kondisyon sa dependent na baryabol. Sa pag-aaral na ito ang dependent na baryabol ay ang mga kabatiran sa pananahi ng mga kalahok na mag-aaral.

Filipino. Ito ang kasalukuyang tawag sa

---

[6] Rosario M. Bartolome, "Ang Bisa ng Phono-Visual-Oral-Sound Blending-Meaning na Pagdulog sa Kahusayan sa Pagbasa sa Filipino sa Unang Baitang ng mga Mag-aaral Waray" di-nalathalang disertasyon, Divine Word University, Tacloban City, 1983).

Wikang Pambansa ng Pilipinas.[7] Isa rin ito sa dalawang wikang opisyal sa Pilipinas ayon sa patakarang edukasyong bilinggwal na gagamitin bilang isa sa dalawang wikang panturo.

Guro. Ito'y tumutukoy lamang sa mga guro ng Sariling Pili, sa kursong Pananahi sa antas sekonderya ng SSPC. Sila ay mga guro sa bokasyunal ng nasabing kolehiyo at kapwa may kakayahang at kasanayang pangwika.

Huling pagsubok. Ito ang instrumento ng pag-aaral na ibinigay ng mananaliksik sa mga kalahok ng mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol pagkatapos ng pag-aaral upang matiyak ang bisa ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa mga kalahok ng pag-aaral.

Implementasyon. Ang pagsasakatuparan ng kautusang edukasyong bilinggwal upang matamo ang layuning makabuo ng isang bilinggwal na bansa na matatas sa wikang Filipino at sa wikang Ingles.

---

[7] Kautusang Pangkagawaran Blg. 22, s. 1987, "Paggamit ng Katagang Filipino sa Pagtukoy sa Wikang Pambansa ng Pilipinas," Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports, Manila, Marso 12, 1987.

Ingles. Isa sa dalawang opisyal na wika ng Pilipinas ayon sa patakarang edukasyong bilinggwal na gagamitin bilang isa sa dalawang wikang panturo.

Kalahok. Ang mga mag-aaral na tuwirang pinagkunan ng mga datos na kinakailangan sa pag-aaral na ito. Ang mga tinutukoy na mag-aaral ay yaong kumuha lamang ng kursong Pananahi mula sa ikalawa hanggang sa ikaapat na taon sa antas sekondarya ng SSPC noong taong panuruan 1987-1988.

Paggamit. Ito ay ang paglalapat o pagpapairal ng independent na baryabol na walang iba kundi ang wikang Filipino sa mga kalahok ng mga pangkat eksperimental.

Pananahi. Isa sa mga tiyak na elektib sa asignaturang Sariling Pili. Ito'y kinukuha ng mga mag-aaral mula sa ikalawang taon hanggang sa ikaapat na taon ng sekondarya.

Pangkat eksperimental. Ito ang mga kalahok na mag-aaral na tinuturuan ng gurong gumagamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo.

Pangkat kontrol. Ito ang mga kalahok na mag-aaral na tinuturuan ng gurong gumagamit ng wikang Ingles bilang midyum ng pagtuturo.

Sapilitan. Ito'y tumutukoy sa taong panuruan 1987-1988 na pinipilit ang lahat na sumunod sa kautusang bilinggwal pagkatapos ng paglilipat-gamit ng wikang Filipino mula sa mga asignaturang Ingles na binanggit sa Kautusang Blg. 54, s. 1987.

Sinadyang sampling. Ang lahat ng mga kumukuha/ ng kursong Pananahi, antas sekondarya noong taong panuruan 1987-1988 ang piniling maging kalahok sa pananaliksik na ito. Iba-iba ang mga espesyalisasyon na kurso ng mga mag-aaral dito sa SSPC kung kaya hindi maaari ang random na pagpili ng mga naging kalahok. Subalit random na pinili ang mga mag-aaral na bumuo sa mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol.

Tagapamahala. Ito ay tumutukoy sa mga opisyal ng paaralan. Ang tagapamahala rito ay nasa antas sekondarya.

Unang pagsubok. Ito ang instrumento ng pag-aaral na ibinigay ng mananaliksik sa mga mag-aaral ng mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol, sa kursong Pananahi, mula sa ikalawa hanggang sa ikaapat na taon ng antas sekondarya ng SSPC, sa taong panuruan 1987-1988, bago inumpisahan ang pag-aaral, upang masubok ang kabatiran sa pananahi ng mga kalahok.

Wikang panturo. Ito ay tumutukoy sa wikang Filipino na ginagamit ng guro bilang midyum ng pagtuturo sa mga pangkat eksperimental at ang wikang Ingles na ginagamit ng guro bilang midyum ng pagtuturo sa mga pangkat kontrol ng pag-aaral na ito.

KABANATA II

MGA KAUGNAY NA LITERATURA AT PAG-AARAL

Ang kabanatang ito ay tumatalakay ng bilinggwalismo sa sistema ng edukasyon at ang mga kaugnay na pag-aaral na isinagawa na sa larangan ng pananaliksik. Tinatalakay din dito ang isang eksperimental na pananaliksik ukol sa pagdulog PVOSBM saang nakakuha ang mananaliksik ng malawak na pananaw tungkol sa ginamit na disenyo ng kanyang pag-aaral.

Ang kabanatang ito ay ilalahad ng dalawang bahagi ayon sa sumusunod: (1) mga kaugnay na literatura at, (2) mga kaugnay na pag-aaral na siyang bumubuo sa pag-aaral na ito.

Mga Kaugnay na Literatura

Ang Pambansang Wikang Filipino ay naging asignatura[8] sa kurikulum ng primarya sa taong panuruan 1945-1946, bilang pag-alinsunod sa Commonwealth Act No. 570. Dito naumpisahan ang paggamit ng Filipino bilang

---

[8] Jose S. Reyes, "Emerging Elementary Curriculum," Department Memorandum No. 3, Manila, Department of Instruction and Information, 1945, p. 1.

asignaturang pangwika sa mga mababang paaralan.

Upang masubok ang katatagan sa paggamit ng katutubong wika, isang eksperimentong pag-aaral (1948-1954) hinggil sa wika ang isinagawa sa Sta. Barbara, Iloilo sa pamamahala ni G. Jose Aguilar.[9] Sa pag-aaral na ito, dalawang pangkat ang binuo: ang pangkat eksperimental na tinuruan ng Hiligaynon, at ang pangkat kontrol na tinuruan ng Ingles. Natuklasan sa pag-sisiyasat na higit na mabilis bumasa ang mga bata na tinuruan ng bernakular kaysa sa Ingles.

Sa loob ng anim na taon na pag-aaral, napag-alaman na sa ikatlong baitang, ang mga mag-aaral, ay handa nang tumanggap ng Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

Sa taong panuruan 1957-1958, ang lahat ng mga paaralan ay kinakailangang sumunod sa Binagong Programang Edukasyunal ng Pilipinas para sa elementarya at sekondarya. Ito ang naging patakaran ng Pambansang Lupon ng Edukasyon at sa pag-alinsunod sa Republikang Batas Blg. 1124 na gamitin ang katutubong wika

[9] Virgilio N. Ferrer, Teachers Board Examination Reviewer, (Quezon City: V.M. Ferrer Foundation, 1980) p. 20.

bilang midyum ng instruksiyon sa una at ikalawang baitang sa lahat ng mga mababang paaralang publiko at pribado.[10]

Mapapansin dito na ang wikang Filipino at ang katutubong wika ay pinahalagahan dahil naging kabilang na ito sa kurikulum, ngunit ang wikang Ingles ay patuloy na naging bahagi sa pag-aaral.

Ang Swanson Team[11] ay nagsagawa ng pagsisiyasat tungkol sa paggamit ng Ingles at Filipino bilang wikang panturo sa ikatlo-ikalimang baitang sa mababang paaralan. Napatunayan sa pag-aaral na ito na ang paggamit ng isang katutubong wika, ang Filipino, bilang wikang panturo ay kailangang bigyang-diin sa lahat ng mga paaralan sa bansa. Madali sa tao ang matuto sa isang wika kung ito ay ginagamit sa mga pang-araw-araw na gawain. Ipinakita sa pag-aaral na kailangan pa rin natin matutuhan ang wikang Ingles sapagkat ito'y isang "lengua franca" ng daigdig at inaasahang ang mga

---

[10]Gregorio Hernandez, "The Revised Philippine Educational Program," Department Order No. 1, Manila, Department of Education, 1957, pp. 1-6.

[11]Bulletin No. 32, s. 1960, "An Experiment of the Relative Effectiveness of Filipino and English as Media of Instruction in Grades III, IV, and V."

Pilipino ay magkakaroon ng kasanayan at kakayahang sa paggamit ng dalawang wika.

Upang lalong mapagtibay ang mga tagubilin ng Swanson Surbey, ang pangalawang eksperimento sa wika ay isinagawa sa Iloilo noong 1961-1964.[12] Napag-alaman sa pananaliksik na maganda ang resulta kung pinagsasabay ang Ingles at Filipino sa pagtuturo.

Ang bilinggwalismo sa sistema ng edukasyon ngayon ay naglalahad ng sumusunod ayon sa Artikulo XV Seksiyon 3 ng 1973 Konstitusyon:[13]

(1) Itong Konstitusyon ay ipapahayag sa Ingles at Filipino, at isasalingwika sa bawat wikain. Kung sakaling hindi magkakaisa, ang Ingles na teksto ang paiiralin;

(2) Ang Pambansang Asemblea ay magkakaroon ng hakbang tungo sa paglinang at paggamit ng isang pambansang wikang tatawagin na Filipino; at

---

[12] Frederick L. Davis, "Philippine Language Teaching Experiments," PCLS Monograph Series No. 5 (Quezon City: Phoenix Press, Inc., 1967), pp. 186-232.

[13] Jorge M. Juco, "Bilinggwal Education Under the New Constitution in Pilipino Bilingual," (Emy Pascasio, Pat., Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 1977).

(3) Hangga't hindi iibahin ng batas, Ingles at Filipino ang magiging opisyal na wika.

Ang implikasyon nito ay ang pagpapatibay ng bilinggwalismo sa larangan ng edukasyon. Hindi lamang ito ang nagpapatibay sa mahalagang kahulugan ng bilinggwalismo kundi gayon din ang palisi na inaprobahan ng Lupon ng Edukasyong Pambansang Resolusyon na nagtutukoy sa sumusunod (Resolusyon Blg. 73-7, 1973):

> . . . na ang Ingles at Filipino ay gagamiting magkahiwalay na wikang panturo, at ituturo rin bilang asignatura mula sa unang baitang sa mababang paaralan hanggang sa pamantasan sa lahat ng antas ng paaralang bayan at paaralang sarili; at. . . .

Ipinapasiya pa rin na hilingin sa kagawaran ng pagtuturo at sining na maghanda at magharap ng patakarang pamatnubay na pagtitibayin ng lupon na maglalaman ng: (a) mga asignaturang ituturo sa Ingles, sa Filipino o sa dalawang wikang ito; (b) takda ng pagsasakatuparan; (c) paglilingkurang pagsasanay para sa mga guro; at (d) paghahanda ng mga kagamitang panturo.

Sinabi rin ni Marcos[14] sa kanyang talumpati sa

---

[14]Ferdinand E. Marcos, "Talumpati sa Pambansang Kapulungan ng mga Superintendente at mga superbisor sa Pilipinas," (Marikina, Rizal, Mayo 7, 1983).

mga superbisor ng Pilipinas noong Mayo 11, 1973 na:

> . . . Ikinagagalak ko ang pasiya ng Lupon ng Edukasyong Pambansa na ipinalabas pitong araw mula ngayon. Ito ay nauukol sa bilinggwal na paggamit ng Filipino at Ingles bilang wikang panturo, bukod sa magkahiwalay na asignatura mula elementarya pataas. . . .

Samantala, iniulat ni Constantino[15] sa kanyang Artikulo, "The Teaching of Social Studies in Filipino in the Bilingual Language Program: Problems and Prospects," na ang isang malaking suliraning hinaharap sa pagpapatupad ng bilinggwalismo ay ang negatibong saloobin ng mga kinauukulan. Itong obserbasyon ay lalong pinatunayan ni Milagros Tolentino ng Angeles University (1978) sa kanyang ulat ukol sa kalagayan ng bilinggwal palisi sa mga kolehiyo ng Central Luzon. Sinabi niya na maraming mga guro, mag-aaral, at mga mamamayan ang may negatibong saloobin tungo sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa mga asignatura sa kolehiyo.

Maliban sa mga nabanggit na batas, mga kautusan at mga ulat, ang pinakabagong 1986 Konstitusyon ng

---

[15] Letecia S. Constantino, "The Teaching of Social Studies in Filipino in the Bilingual Language Program: Problems and Prospects," Sangguni Vol. II, No. 2, (Oct., 1979). p. 82.

Seksiyon 8, Ang Konstitusyong ito ay dapat ipahayag sa Filipino at Ingles at dapat isalin sa mga pangunahing wikang panrehiyon, Arabic at Kastila.

Seksiyon 9. Dapat magtatag ang Kongreso ng isang komisyon ng wikang pambansa na binubuo ng mga kinatawan ng iba't ibang mga rehiyon at mga disiplina na magsasagawa, mag-uugnay at magtataguyod ng mga pananaliksik sa Filipino at iba pang mga wika para sa kanilang pagpapaunlad, pagpapalaganap at pagpapanatili.

Ang implikasyon nito ay ang pagpapaunlad o pagpapalaganap ng lingwistikang Filipino. Gayon din ang pagpapatupad ng bilinggwalismo na tutuklas ng kakayahan sa pagsasalita o pagtatalakay ng mga bagay sa wikang Filipino ay dapat mabigyan nang lubusang pagpapahalaga.

Mga Kaugnay na Pag-aaral

Ang pag-aaral nina Castillo at Chan[16] ay isang surbey sa saloobin ng mga guro tungkol sa Filipino bilang

[16] Emma Castillo and Chan, "A Study of the Roles of Aptitude, Attitude and Motivation in Second Language acquisition," (di-nalathalang tesis sa Master, PNC, Manila, 1969).

wikang panturo. Ang isinagawang pag-aaral sa ikalawang taon sa kolehiyo ng Ateneo de Manila University na galing sa iba't ibang lugal sa Pilipinas ay nagpahayag sa mga sumusunod: (1) Gusto ng mga mag-aaral na palitan ang Ingles bilang midyum sa pagtuturo ngunit gusto nila na gamitin din ang Ingles bilang midyum; (2) May pagkukulang sa saloobin ang mga tagasagot sa pagiging positibo sa Filipino; at (3) Ang mga tagasagot na binubuo rin ng mga may kaya ay nagsasabing mas gusto nila ang Filipino kaysa Ingles na midyum sa pagtuturo.

Siniyasat ni Dizon[17] ang wikang mas gusto ng mga mag-aaral sa ikalawang baitang bilang tungkulin ng kanilang wikang panturo. Ang mga kasangkot ay kinuha mula sa orihinal na pangkat eksperimental na ngayon ay isang nangungunang grupo. Sila ay binigyan ng tatlong magkaka-ibang gawain. Ito ay ang sumusunod: Pagkilala sa mga titik, pagbasa ng mga salita, at pagkilala ng mga larawan. Ang mga ito ay iniharap sa mga bata

---

[17] P.B. Dizon, "The Effect of Language Instruction and Nature of Stimulus Materials on the Language Preferences of Bilingual Grade Two Pupils," (di-nalathalang tesis sa Master, PNC., Manila, 1970).

sa limang paraan nang pampasigla. Maraming kasiya-siyang mga bagay ang kinalabasan ng pag-aaral: (1) Ang mga batang tinuruan ng Filipino ay higit na nagkagusto sa Filipino kaysa Ingles sa pagkilala ng mga salita at larawan pero hindi sa pagkilala sa mga titik; (2) Ang mga batang tinuruan ng Ingles ay higit na nagkagusto sa Ingles kaysa Filipino sa lahat ng tatlong bahagi, pero higit na nagkagusto sa mga titik; (3) Ang mga batang ginamitan ng bilinggwal ay nagkagusto sa Ingles kaysa Filipino sa pagtawag sa mga titik at Filipino kung sa pagkilala ng mga larawan pero, kapwa nagkagusto na gumamit ng Filipino o Ingles na marka para sa mga salita; at (4) Ang tinuruan ng Ingles na mga bata ay higit na nagkagusto sa Ingles kaysa pagkakagusto sa Filipino ng mga batang tinuruan ng Filipino.

Ang kinalabasan ng pag-aaral na ito ay nagpakita na ang wikang panturo at mga pampasiglang kagamitan ay may kaugnayan sa wikang pinagkakagustuhan ng mga mag-aaral.

Sa pag-aaral ni Riblora[18] nabanggit niya ang

---

[18]Vicenta Riblora, "A Study of the Problems of Teaching Filipino in Grade IV in Sagay, Negros Occidental 1969-1970", (di-nalathalang tesis sa Master: University of the Visayas, Cebu City, 1972).

tungkulin sa mga suliranin sa pagtuturo ng Filipino sa ikaapat na baitang sa Sangay ng Negros Occidental. Ipinahayag niya ang mga kahirapan at sagabal sa pagtuturo ng Filipino sa mga mag-aaral. Natuklasan din sa pag-aaral na ito ang mga suliranin ng mga guro sa pagtuturo ng Filipino sa mga mag-aaral na Bisaya tulad ng limitadong yunit sa Filipino na kanilang natamo, kawalan ng kakayahan sa pagtuturo ng balarila at pagbasa, kakulangan ng mga kagamitang panturo at limitadong panahong inilaan para sa Filipino.

Sa panig naman ng mga mag-aaral, natuklasan sa pag-aaral ng Filipino ang kakulangan ng mga aklat. Isa pa rin ito sa naging sagabal sa bukas na kabatiran sa Filipino at amg suliranin sa pagtanggap at saloobing walang malasakit sa ating wika ng ilang guro at mag-aaral.

Ang pag-aaral ni Dungog[19] ay nagpokus sa mga suliranin sa pagpapatupad sa pagtuturo ng Filipino sa mga paaralang elementarya sa Purok ng Pardo, Lungsod ng Cebu. Ang pag-aaral ay naglayong magsiyasat sa

---

[19]Bernadette Dungog, "The Problems in the Implementation of Teaching Filipino in the Public Elementary Schools of the District of Pardo, Cebu City," (di-nalathalang tesis sa Master, Cebu City, 1970).

mga suliranin sa pagpapatupad ng bilinggwalismo.

Isang pagsusuring ulat na pinamagatang "Isang Pag-aaral sa Pagkakagusto ng Guro sa Paggamit ng Filipino Bilang Wikang Panturo"[20] ang isinagawa noong 1970. Napagalaman dito na karamihan ng mga tagasagot (62 bahagdan), ang nagsabing makagagamit sila ng Filipino bilang wikang panturo nang mahusay na mahusay, mahusay o katamtaman lamang. Tatlumpong dalawang bahagdan (32%), ang makagagamit nang maigi pero may kahirapan at tatlong bahagdan (3%) lamang ang talagang hindi makapagtuturo ng Filipino. Ang mga guro ay hindi sumang-ayon sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa mataas na paaralan.

Ang pag-aaral ni Seoane[21] ay nagbibigay diin sa mga suliraning naranasan ng mga guro sa pagtuturo ng Filipino sa mga paaralang elementarya pampubliko sa Distrito ng Hindang, Sangay ng Leyte II. Ang mga

---

[20] BPS Bulletin No. 1, s. 1973 - "A Study On Teacher Preferences on the Use of Filipino as Medium of Instruction."

[21] Ervando A. Seoane, "A Study of the Problem of Teaching Filipino in the Public Elementary School of the District of Hindang, Leyte II, 1970-1973," (di-nalathalang tesis sa Master, University of the Visayas, Cebu City, 1973).

pangunahing pokus sa pag-aaral ay ang mga suliraning kaugnay sa plano, pamamaraan at kagamitang panturo, at pati na rin ang mga tauhan. Pagkatapos nang maayos na pagsisiyasat, binuo niya ang mga konklusyon batay sa kanyang mga natuklasan.

Ayon sa plano ng pagtuturo, ang lahat ng mga guro kahit ano ang kanyang tinuturuang asignatura ay dapat matutong magsalita at sumulat sa Filipino. Dapat niyang hikayatin ang mga mag-aaral at mga magulang na magsalita sa naturang wika hindi lamang sa paaralan kundi pati na rin sa kanilang bahay o pamayanan. Kung ang paraan naman ng pagtuturo ang pag-uusapan, ang guro ay kailangan mag-aral ng iba't ibang paraan upang madali niyang makamtan ang mga layuning inilahad sa kanyang aralin. Dapat niyang makagawiang makipag-usap sa mga mag-aaral, kapwa guro at mga magulang sa wikang Filipino. Sa larangan naman ng suliranin sa mga kagamitang panturo, dapat niyan gamitin ang kanyang pangmadlang pakikipag-ugnayan sa paghingi ng mga donasyon galing sa mga organisasyong sibiko para sa pamimili ng mga aklat, magasin at pahayagang Filipino. Dapat niyang pasiglahin ang mga opisyal sa pamahalaan para maglaan ng sapat na pondo para sa pagbili ng mga kagamitang kakailanganin sa pagtuturo. Kaugnay sa suliranin, ang dapat bigyan

ng malaking pagkakataong tanggapin sa pagtuturo ng Filipino ay yaong may sapat na kasanayan sa wika.

Ang pag-aaral ni Zabala[22] ay nagtangkang tuklasin ang pangkalahatang konsensus ng mga gurong pampubliko sa kabisaan ng pagtuturong bilinggwal sa mababang primarya. Ang sumusunod ay ang kinalabasan ng kanyang pag-aaral: (1) Ang pagtuturong bilinggwal ay natuklasang mabisa sa pamamagitan ng pag-uugnay nito sa ibang asignatura sa kurikulum pang-elementarya katulad ng Edukasyon sa Pagpapalakas ng Katawan at Iskawting, Musika at Sining; (2) Sa Pagtuturo akademika, ang pinakamahirap na mga kasanayang malinang ay ang malikhaing pagpapahayag sa gawang pasalita o pasulat, at ang mga kasanayang nangangailangan nang malalim na pagsusuri dahil hindi pa nauunawaan ng mga mag-aaral ang mga talasalitaang gagamitin sa komunikasyong bilinggwal; at (3) Ang mga suliraning panturo, kasanayan at kakayahang pangwika.

Isa pa ring pag-aaral tungkol sa kalagayan ng

---

[22] Corazon P. Zabala, "The Effectiveness of Bilingual Teaching in the Lower Primary Grades in the District of Pardo, Cebu City Division During the SY 1970-1977," (di-nalathalang tesis sa Master, University of the Visayas, Cebu City, 1977).

edukasyong bilinggwal ay isinagawa ni Gapasin.[23] Ang mga tagasagot ng pananaliksik na ito ay binubuo ng 207 gurong sekondarya ng Mataas na Paaralang Ramon Magsaysay (Cubao), Lungsod ng Quezon, na nanunungkulan sa taong panuruan 1976-1977.

Ang kinalabasan ng pag-aaral ni Gapasin ay ang sumusunod: (1) Ang edukasyong bilinggwal ay isinasakatuparan na sa Mataas na Paaralang Ramon Magsaysay at ang mga guro ay handa na para sa sapilitang implementasyon ng programa sa taong panuruang naitakda sa panuntunan; (2) Nabigyan din ng pagsusuri at pagpapahalaga ang pamaraan, estratehiya at padulog na paraan, mga kagamitang pansukat at ang lawak ng pagkakagamit ng mga ito at ang mga layunin sa ilalim ng Binagong Kurikulum Pansekondarya; at (3) Mayroon ding labing-anim layunin instruksyunal ng Binagong Kurikulum Pansekondarya ang isinasakatuparan ng mga gurong kasangkot ng pag-aaral.

---

[23] Teresita P. Gapasin, "Status of the Implementation of the Bilingual Education Program at Ramon Magsaysay (Cubao) High School, Division of Quezon City, School Year 1976-1977," (di-nalathalang tesis sa Master, Ortañez University, Quezon City, March, 1977).

Republika ng Pilipinas, Artikulo XIV, Edukasyon, Siyensiya at Teknolohiya, Kultura at Isports talataang 6 hanggang 9, hinggil sa wika ay nagsasaad:

Seksiyon 6. Ang wikang pambansa ng Pilipinas ay Filipino. Samantalang nalilinang ito ay dapat payabungin at pagyamanin sa salig sa umiiral na mga wikang Filipino at iba pang mga wika.

Alinsunod sa mga tadhana ng batas at sang-ayon sa nararapat na maaaring ipasiya ng Kongreso, dapat magsagawa ng mga hakbangin ang Pamahalaan upang ibunsod at puspusang itaguyod ang paggamit ng Filipino bilang midyum ng opisyal na komunikasyon at bilang wika ng pagtuturo sa sistemang pang-edukasyon.

Seksiyon 7. Ukol sa mga layunin ng komunikasyon pagtuturo, ang mga wikang opisyal ng Pilipinas ay Filipino at, hanggat walang ibang itinatadhana ang batas, Ingles.

Ang mga wikang panrehiyon ay pantulong na mga wikang opisyal sa mga rehiyon at magsisilbi na pantulong na mga wikang panturo roon.

Dapat itaguyod nang kusa at opsyonal ang Kastila at Arabic.

Ang pag-aaral na ito ay nakatuklas ng mga kahinaan at kabutihan sa implementasyon ng programa at nagbigay din ng mga tagubilin at mga magagawang pantulong o panlunas. Itong pag-aaral ni Gapasin ay malaking tulong bilang reperensiya sa mga mananaliksik sa kapantayang ito.

Ang pananaliksik nina Masangkay, Otanes at Villamin[24] ay sinuri ang wika na ginamit sa pagtuturo sa mga paksa katulad ng paksang panlipunan, agham, at matematika. Ang mga paksang ito ay gumamit ng Ingles-Filipino bilang wikang panturo. Ang mga pagsusulit ay tungkol sa pagbasa at wika.

Ang pag-aaral na nabanggit ay gustong tuklasin ang epekto ng wikang ginamit sa pagkakasulat ng mga paksang pinag-aralan ng mga mag-aaral.

Si Caparoso[25] ay nagsiyasat tungkol sa katayuan sa pagpapatupad ng programang edukasyong bilinggwal. Ito ay nagbibigay ng ilang mahahalagang bagay katulad ng:

---

[24] Zenaida Masangkay, Fe Otanes, and Arceli Villamin, "The Philippine Normal College Bilingual Experiment," The Filipino Bilingual. (Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 1977), pp. 19-32.

[25] Jose B. Caparoso, "The Status of the Implementation of Bilingual Education Program in the District of Melellin," (di-nalathalang tesis sa Master, Cebu Roosevelt Memorial College, Bogo, Cebu City, 1979).

(1) Karamihan ng mga guro mula sa una hanggang ikalimang baitang ay gumagamit pa rin ng Ingles bilang wikang panturo. Yaong mga gurong nagpapatupad sa programa ay hindi nagsimula sa itinakdang taong panuruan at hindi masyadong sumunod sa patakaran dahil gumamit pa rin sila ng Ingles sa pagtuturo ng mga asignaturang ipinag-uutos ng kagawaran na dapat maituro sa Filipino; (2) Karamihan sa mga guro ay may di-kasiya-siyang saloobin sa programa dahil sa kakulangan nila ng mga kaalaman sa Filipino at ang kawalan ng kagamitang panturo; at (3) Ilan lamang sa mga gurong tagatugon ang gumagamit sa kahalagahan ng iba't ibang pamamaraan sa pagtuturo gaya ng paraang konseptuwal at pamarang karanasan pang-wika.

Natuklasan ni Abad[26] sa kanyang pag-aaral na ang patakarang edukasyong bilinggwal ay ginamit ng mga klase sa ikatlong baitang sa mga Paaralang Lungsod ng Danao ayon sa ipinag-uutos ng edukasyong bilinggwal. Karamihan sa mga tao ay walang pag-aalinlangan sa madaling pagbabago ng wika. Patakarang Edukasyong Bilinggwal ay

---

[26] Carmencita P. Abad, "The Implementation of Bilingual Education in Grade III in Danao City Schools," (di-nalathalang tesis sa Master, University of the Visayas, Cebu City, August, 1979).

ginamit ng mga klase sa nasabing taon ng mga paaralang nabanggit. Karamihan din sa mga tao ay walang pag-aalinglangan sa madaling pagbabago ng wika. Ang mga guro sa ikatlong baitang ay nakapagsakatuparan subalit may ilang kahinaan pa rin na kanilang natuklasan.

Isang surbey tungkol sa implementasyon ng patakarang edukasyong bilinggwal sa tatlong piling purok ng Sangay ng Samar ang isinagawa ni Mustacisa.[27]

Ang kinalabasan ng pag-aaral na ito, ang mga sumusunod: (1) Ang mga tagapamahala ng paaralan at mga guro sa tatlong piling purok ng Sangay ng Samar sa taong panuruan 1979-1980 ay nasa kagyat na para sa implementasyon ng patakarang edukasyong bilinggwal, sa pagbibigay konsiderasyon sa kani-kanilang kahandaan ayon sa kwalipikasyong edukasyunal, kalagayan sa tungkulin, haba ng panahon ng paglilingkod, at pagdalo sa mga salingkurang pagsasanay o seminar. Ang lahat ng mga ito ay nakaambag sa pagsasagawa ng layunin, hakbang, mga gawaing nauugnay sa programang ito; (2) May panganga-ngailangan ng mga pasilidad, kasangkapan at mga kagami-

---

[27]Ulrico B. Mustacisa, "Ang Implementasyon ng Patakarang Edukasyong Bilinggwal sa Tatlong Piling Purok ng Sangay ng Samar," (di-nalathalang tesis sa Master, Ortañez University, Lungsod Quezon, Marso, 1980).

tan na ginagamit sa pamamahala at sa pagtuturo. Ang mga ito ay napag-alaman na di-sapat upang tumugon sa pangangailangan kaya nagiging madali o mahina ang takbo o bilis sa implementasyon ng programa; (3) Natuklasan na mahusay ang mga tagapamahala ng paaralan sa pakikipagtalastasan sa mga wikang Filipino at Ingles ngunit sa kanilang pamamahala, ang huling wika ang palaging ginagamit, at masasabi na sila ay may kakayahang bilinggwal. Ang mga guro ay di-gaanong mahusay sa paggamit ng dalawang wika at tapat lamang nilang sinagot na katamtaman lang ang kanilang kakayahang pangwika; at (4) ang pangunahing suliranin ng mga tagapamahala ng paaralan at mga guro ay di-gaanong naiiba. Ito ay natuklasan sa unang tatlong pangunahing suliranin na may katumbas na bahagdan o ranggo.

Ang pag-aaral ni Ballesteros[28] ay tungkol sa kinalabasan ng edukasyong bilinggwal sa kakayahan ng mga elementaryang mag-aaral sa distrito ng Kanlurang Dumalinao, Sangay ng Zamboanga del Sur.

---

[28] Vidalia Ballesteros, "Kinalabasan ng Edukasyong Bilinggwal sa Kakayahan ng mga Mag-aaral ng Elementarya sa Distrito ng Kanlurang Dumalinao, Sangay ng Zamboanga del Sur," (di-nalathalang tesis sa Master, Ateneo de Zamboanga, 1981).

Ang mga sumusunod ay ang naging bunga ng kanyang pananaliksik: (1) Karamihan sa 114 na gurong nagtuturo sa unang baitang hanggang sa ikaanim na baitang ay may sapat na kakayahang bilinggwalismo; (2) Ang binigyang-diin sa edukasyong bilinggwal ay ang tatlong R. Napag-alaman na karamihan sa mga bata ay may kaunting kakayahan sa tatlong R. Mahina sila nang kaunti sa pagkilala sa mga salita at wastong pagbigkas at mahina sa pagsasagot ng problema sa Filipino at sa Ingles; (3) Ang mga tulong at mga kagamitan sa pagtuturo ay ang mga larawan, kards at mga batayang aklat sa EDPITAF; at (4) Sa takbo ng pagsasakatuparan, ang mga suliranin ay ang tungkol sa kapaligiran at karanasan ng bata na nagpapahina sa pag-unlad ng kanilang pakikipagtalastasan.

Isang surbey ang ginawa ni Sedillo[29] tungkol sa edukasyong bilinggwal sa mga Paaralang Sekondarya sa Lungsod ng Zamboanga. Ang mga kinalabasan ng kanyang pagsisiyasat ay ang mga sumusunod: (1) Karamihan sa mga guro sa mga paaralang sekondarya sa Lungsod ng Zamboanga ay may sapat na kaalaman sa mga asignatura maliban sa

---

[29]Vicenta Neri P. Sedillo, "The Status of Bilingual Education in the Secondary Schools in Zamboanga City," (di-nalathalang tesis sa Master, Ateneo de Zamboanga, 1982).

Filipino. Karamihan sa mga guro ay may isa hanggang limang taong karanasan sa pagtuturo at sapat na seminar o salingkurang pagsasanay; (2) Kakaunti lang ang kanilang kagamitang panturo sa Filipino ngunit kompleto ang mga kagamitan sa Ingles; (3) Ang mga guro ay walang malasakit o pagkawili sa pagsasakatuparan ng edukasyong bilinggwal dahil sa sumusunod na mga kadahilanan: (a) kulang sila ng talasalitaan sa Filipino; (b) nakakalito raw sa mga bata ang edukasyong bilinggwal; at (c) hindi nakakatulong sa mga mag-aaral ang instruksyong bilinggwal.

Bukod sa mga kalagayang pag-aaral ng edukasyong bilinggwal, isang pagpapahalaga ang isinagawa sa Purok ng Wright, Sangay ng Samar, sa pananaliksik ni Daventes.[30]

Ang mga sumusunod ay ilan sa mga nabuong kapasiyahan ng kanyang pag-aaral: (1) Na ang mga tagapamahala at mga gurong kasali sa pag-aaral ay may sapat na kahandaan sa pagtuturo ng bilinggwal batay sa kanilang tinapos na pag-aral, ipinasang pagsusulit sa Serbisyo Sibil, haba ng karanasan sa pamamahala at pagtuturo, dinaluhang salingkurang pagsasanay at kakayahan sa

---

[30] Corazon D. Daventes, "Ang Patakarang Bilinggwal sa Purok ng Wright, Samar: Isang Pagpapahalaga," (di-nalathalang tesis sa Master, Ortañez University, Quezon City, 1983).

pakikipagtalastasan sa Filipino; (2) Na bagama't sa pangkalahatan ay masasabing ang mga tagapamahala at mga guro ay may sapat na kahandaan, kailangan pa rin sa mga ito ang pagpapaunlad sa kanilang pag-aaral at pagdalo sa mga salingkurang pagsasanay; (3) Na higit na magiging mabisa ang pagtuturo ng mga guro kaugnay ng edukasyong bilinggwal kung malulunasan ang kakulangan nila sa mga kagamitan sa pagtuturo na nasusulat sa Filipino lalo na ang mga sangguniang babasahin sa bawat asignaturang nakatakdang ituro sa Filipino, pati na ang di-sapat na kahandaan ng ilang mga guro sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo; at (4) Na kailangan pa ring maganyak ang mga gurong di-sang-ayon sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo na maayos dito at makatulong pa rin sa pagpapasigla ng palatuntunang ito ng pagtuturong bilinggwal.

Si Bartolome[31] ay nagsagawa ng isang eksperimental na pananaliksik ukol sa bisa ng PVOSBM na pagdulog sa kahusayan ng pagbasa sa Filipino sa unang baitang ng mga mag-aaral na Waray sa mga paaralang

---

[31] Rosario M. Bartolome, "Ang Bisa ng Phono-Visual-Oral-Sound Blending-Meaning na Pagdulog sa kahusayan ng Pagbasa sa Filipino sa Unang Baitang ng mga Mag-aaral na Waray," (di-nalathalang disertasyon, Divine Word University, Tacloban City, 1983).

sentral ng Sangay ng Lungsod ng Calbayog.

Ang disenyo ng eksperimento ni Bartolome ay pretest-posttest eksperimental at kontrol na grupong pag-aaral o R O_1 X O_2 R O_3 O_4 saang ang R, ay tumutukoy sa randomisasyon sa mga kalahok ng klaseng eksperimental, O_1 ay tumutukoy sa pretest o unang pagsubok sa kakayahan sa pagbasa sa Filipino na ibinigay sa mga batang mag-aaral bago ipairal ang pagdulog ng PVOSBM sa grupong eksperimental, X ay tumutukoy sa eksperimental na baryabol, O_2 ay tumutukoy sa posttest na ibinigay sa klaseng eksperimental pagkatapos ipairal ang pagdulog PVOSBM, R ay tumutukoy sa randomisasyon sa klaseng kontrol, O_3 ay tumutukoy sa pretest o unang pag pagsubok sa kakayahan sa pagbasa sa Filipino ng klaseng kontrol at O_4 ay tumutukoy sa posttest o huling pagsubok na ibinigay sa mga mag-aaral sa grupong kontrol. Ang independent baryabol sa pag-aaral ni Bartolome ay ang paggamit ng pagdulog na PVOSBM sa pagtuturo ng panimulang pagbasa sa Filipino at ang dependent na baryabol ay ang antas ng kahusayan sa pagbasa sa Filipino.

Ang layunin ng pag-aaral na nabanggit ay tiyakin ang bisa ng pagdulog na PVOSBM sa kakayahang bumasa sa Filipino ng mga mag-aaral na Waray sa unang baitang.

Ang instrumentong ginamit para tiyakin ang bisa ng PVOSBM ay isang eksamen na may 30 aytem.

Lumabas sa pag-aaral na ito na bago sinimulan ang eksperimento magkakatulad ang antas ng kakayahan sa pagbasa sa Filipino ng mga mag-aaral sa klaseing eksperimental at klaseng kontrol sa apat na paaralang sentral ng Calbayog Pilot, Calbayog East, Oquendo at Tinambakan. Bukod lamang sa San Policarpo Sentral na may higit na kakayahan ang mga mag-aaral sa klaseng kontrol kaysa sa mag-aaral sa klaseng eksperimental. Ang pangkalahatang panggitnang iskor sa pretest na nakuha ng mga mag-aaral sa limang klaseng eksperimental ay 9.93 at 11.01 naman ang nakuha ng mga mag-aaral sa klaseng kontrol. Ang kaibhan ng dalawang iskor ay 1.48 at ito ay hindi makabuluhan sa .05 antas ng kabuluhan. Ang pangkalahatang panggitnang iskor sa posttest na nakuha ng mga mag-aaral sa mga klaseng eksperimental ay 17.22 at 13.13 naman ang nakuha ng mga mag-aaral sa klaseng kontrol. Lumabas na higit ang kakayahan sa pagbasa ng mga mag-aaral sa klaseng eksperimental ng 4.09 na puntos pagkatapos ipairal ang eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang pagdulog ng PVOSBM.

Ang mga kaugnay na literatura at mga pag-aaral

na sinuri ay nakapagbigay sa mananaliksik ng malawak na pananaw sa paksa ng kanyang pag-aaral. Sa pamamagitan din nito, nagkaroon siya ng ideya sa pagbuo ng mga suliranin, hipotesis, batayang konseptuwal at higit sa lahat ang metodolohiya ng kanyang pag-aaral.

Ang mga nabanggit na kaugnay na pag-aaral ay nagpapakita ng mga suliranin sa pagpapatupad ng patakarang edukasyong bilinggwal. Isa na rito ay ang walang kasanayan at kakayahang pangwika ng mga guro at siyang nagiging dahilan sa pagkakaroon nila ng negatibong saloobin sa paggamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo. Kaya, dapat lamang na lalong ipagsapilitan ng mga kinauukulan ang pagpapatupad nitong kautusang bilinggwal sa mga naturang asignatura nang sa gayon ay mapamahal at mabigyan ng kahulugan sa kanila ang ating Pambansang Wika, Filipino.

Napag-alaman din sa mga sinuring pag-aaral na wala pang mga eksperimentong pananaliksik ukol sa bisa ng paggamit ng Filipino sa mga naturang asignatura ang naisagawa kahit dito sa buong Rehiyon VIII. Bagamat sapilitang pinaiiral ang kautusang bilinggwal

hindi pa rin nasusubok ang bisa nito sa mga itinakdang asignaturang ituturo sa wikang Filipino. Ang kasalukuyang pag-aaral ay isang hakbang tungo sa pagpapatupad ng patakarang ito.

KABANATA III

METODOLOHIYA

Ang kabanatang ito ay naglalahad ng pamaraag ginamit sa pag-aaral, kinailangang datos, pinagkunan ng mga datos at gayon din ang istatistikang ginamit.

Disenyo ng Pag-aaral

Ang ginamit na disenyo ay isang pretest-post-test eksperimental at kontrol na grupong pag-aaral na naglalayong tiyakin ang bisa ng paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College, Catbalogan, Samar, taong panuruan 1987-1988. Ang disenyo ng pag-aaral ay:

$$R \quad O_1 \quad X \quad O_2$$

$$R \quad O_3 \quad \quad O_4$$

Saan ang:

R - ay nangangahulugang randomisasyon o walang pagkiling na pagpili ng mga kalahok na sasali sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol.

O_1 - ay tumutukoy sa pretest o unang pagsubok sa kabatiran sa pananahi na ibinigay sa mga mag-aaral

ng pangkat eksperimental bago ilapat ang eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang wikang Filipino na ginamit bilang midyum ng pagtuturo.

O_2 - ay tumutukoy sa posttest o huling pagsubok na ibinigay sa mga kalahok ng pangkat eksperimental pagkatapos ilapat ang eksperimental na baryabol.

X - ay tumutukoy sa eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang wikang Filipino.

O_3 - ay tumutukoy sa pretest o unang pagsubok sa kabatiran sa pananahi na ibinigay sa mga mag-aaral ng pangkat kontrol; at

O_4 - ay tumutukoy sa posttest o huling pagsubok na ibinigay sa mga mag-aaral ng pangkat kontrol.

Ang Mga Kalahok

Mga babaing mag-aaral sa kursong Pananahi mula sa ikalawa hanggang sa ikaapat na taon at dalawang guro ng antas sekondarya ang mga kalahok sa pag-aaral na ito.

Mga Mag-aaral na Kalahok. Pitumpu't dalawang (72) babaing mag-aaral sa asignaturang Sariling Pili, antas sekondarya ang mga naging kalahok sa pag-aaral na ito. Ang mga ito ay pinili sa pamamagitan ng sinadyang sampling, (purposive sampling) ngunit random na itina-

laga ang mga kalahok sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol. Sa ikalawang taong, 14 ang itinalaga sa pangkat eksperimental at 14 din sa pangkat kontrol. Sa ikatlong taon, 14 ang kalahok sa unang pangkat at ganoon din sa ikalawa. Sa ikaapat na taon, 8 sa unang pangkat at 8 rin sa ikalawa.

Mga Gurong Kalahok. Dalawang gurong babae ang naging kalahok sa pag-aaral na ito. Isang guro lang ang nagtuturo sa mga pangkat eksperimental at sa mga pangkat kontrol ng ikalawa at ikatlong taon. Isang guro rin ang nagturo sa dalawang pangkat ng mag-aaral sa ikaapat na taon. Ang unang guro ay may 29 taong gulang at may 8 taong karanasan sa pagtuturo. Ang pangalawang guro naman ay may 32 taong gulang at may 9 taong karanasan sa pagtuturo. Sila ay kapwa babae, may 30 yunits sa M.A. at mga pasado rin sa eksameng serbisyo sibil.

Ang Instrumentasyong Ginamit

Upang tiyakin ang bisa ng wikang Filipino iba-ibang instrumento para sa tatlong antas ng taon ang ginamit. Isang 45-aytem na pagsubok ang ginamit para sa ikalawang taon, 65-aytem na pagsubok at 100-aytem

para sa ikatlong taon at ikaapat na taon ayon sa pagkasunod. Ang mga instrumentong ito ang siyang ginamit sapagkat ang mga aytem sa pagsusulit ay tapos nang suriin sa kanilang indices of difficulty at indices of discriminability. Ang mga aytem ay may 40%-70% ng kahirapan at .30-.40 antas ng diskriminasyon. Dahil dito masasabing balido na at may katatagan ang mga instrumento. Iba-ibang kasanayan sa pananahi ang sinubok ng mga nabanggit na instrumento na ibinatay sa talahanayan ng nilalaman ng pagsusulit.

Ang mga raw iskors sa unang pagsubok at huling pagsubok ng mga kalahok na mag-aaral ang naging batayan sa kompyutasyon ng mga kinalabasan.

Paraan ng Pagpili ng mga Kalahok, Randomisasyon (R) at Pagkokontrol ng Ibang Baryabol

Sinadya ang pagpili ng mga kalahok sa pag-aaral na yaong kumukuha lamang ng kursong Pananahi. Ang paliwanag tungkol dito ay ang kaalaman ng mananaliksik sa kursong nabanggit. Dahil dito, hindi siya gaanong nahirapan sa pagbuo ng mga materyal o mga kagamitan pampagturo para sa mga pangkat eksperimental. Isa pa, hindi maaari ang randomisasyon na pagpili ng mga kalahok

dahil iba-iba ang espesyalisasyon na kurso ng mga mag-aaral sa SSPC.

Sinikap kontrolin ang bayas na pagpili ng mga kalahok na bubuo sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol ng bawat taon; ang ikalawa, ikatlo at ikaapat. Ipinasya ng mananaliksik na mula sa ikalawang taon gawin ang pag-aaral dahil dito nag-uumpisa ang mga mag-aaral sa pagkuha ng kanilang espesyalisasyon na kurso.

Narito ang paraang ginamit sa pagpili ng mga kalahok sa bawat pangkat. Una, kinuha ng mananaliksik ang mga marka ng mga kalahok sa kanilang guro sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi). Ang mga markang ito ay mula sa kanilang una at ikalawang markahan, pagkatapos ay tinuos ang balasak. Ang pagkasunud-sunod ng kanilang antas ang siyang naging batayan sa pagpili ng mga bumuo sa pangkat eksperimental at pangkat kontrol. Halimbawa, sa ikalawang taon 28 ang mga kalahok, ang pinakamataas ang antas ay nilagyan ng bilang 1 hanggang 28, ang pinakamababa. Ang mga pantay na bilang ay itinalaga sa pangkat eksperimental at ang mga di-pantay na bilang ay itinalaga sa pangkat kontrol. Pagkatapos, tinuos naman ang tamtamang balasak ng dalawang pangkat. Gumawa rin ng paghahalili ang mananaliksik upang gawing

pantay ang tamtamang balasak ng mga kalahok na mag-aaral sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol. Ang mga kakayahan ng mga mag-aaral na bumuo sa isang pangkat ay hindi pare-pareho dahil ito ay ibinatay sa kanilang mga marka, ngunit magkapareho nang kakayahan ang dalawang pangkat. Ganoon ding paraan ang isinagawa sa pagpili ng mga kalahok sa ikatlo at ikaapat na taon.

Sa mga salik pang mag-aaral, kinontrol ang mga baryabol na sekso at kakayahang mental sa pamamagitan ng paggamit ng mga babaing mag-aaral lamang at magkaparehong tamtamang balasak ng mga kalahok sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol. Ang sa gulang naman, hindi masyadong magkakalayo ang agwat dahil tuluy-tuloy ang pag-aaral ng mga naging kalahok. Sa ikalawang taon, ang gulang ay 13 hanggang 14; 14 hanggang 15 sa ikatlong taon; at 15 hanggang 16 sa ikaapat na taon.

Sa panig naman ng guro, kinontrol din ang mga baryabol na sekso, gulang, edukasyon at haba ng panahon ng pagtuturo sa pamamagitan ng paggamit ng iisang guro sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol.

Unang Pagsubok

Sa loob ng ikatlong markahan ginawa ang pag-aaral sa ikalawang taon. Bago ilapat ang eksperimental

na baryabol (X) ang 28 mag-aaral sa pangkat eksperimental at pangkat kontrol ay binigyan ng panahong maihanda ang kanilang mga sarili sa pagkuha ng unang pagsubok (O_1 O_3) na ibinigay ng mananaliksik at ng gurong kalahok noong Nobyembre 23, 1987 sa ika-9 hanggang ika-10 ng umaga. Tiniyak ng mananaliksik na bago umpisahan ng mga kalahok na mag-aaral ang pagsagot, naunawaan at nasunod nilang mabuti ang mga ipinaliwanag na panuto sa pagsusulit.

Sa tulong ulit ng mga gurong kalahok, ang mananaliksik ay nagbigay din ng unang pagsubok (O_1O_3) sa 28 mag-aaral na itinalaga sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol ng ikatlong taon at sa 16 na mga mag-aaral sa dalawang pangkat ng ikaapat na taon noong Pebrero 2, 1988, sa ika-9 hanggang ika-10 ng umaga. Tiniyak din ng mananaliksik ng naunawaang mabuti ang mga panuto ng pagsusulit bago inumpisahan ang pagsagot ng mga kalahok na mag-aaral. Ang pag-aaral sa mga nabanggit na taon ay isinagawa sa loob ng ikaapat na markahan.

Pagkatapos ng pagsusulit, tinipon ang mga papel ng mga mag-aaral, pinaghiwalay ang mga papel ng pangkat eksperimental at pangkat kontrol. Pagkatapos iwasto pinaghambing ang mga resulta, sinuri ang mga iskor

upang matiyak ang pagkakaiba sa natamong iskors ng mga kalahok na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at sa mga pangkat kontrol.

Paglalapat ng Independent na Baryabol (X)

Bago sinimulan ang pormal na pagtuturo, tiniyak muna ng mananaliksik na nasa magkahiwalay na silid-aralan ang mga kalahok ng dalawang pangkat. Ito ay isinagawa upang mabigyan ang mga mag-aaral ng bukod na talakayan.

Inumpisahan ng guro sa Sariling Pili (Pananahi) ang pagtuturo sa mga klaseng eksperimental na wikang Filipino ang ginamit na midyum sa pagtuturo. Ginawa ito sa loob ng isang markahan, isang oras sa bawat sesyon na umabot ng anim na linggo.

Ang mananaliksik ay araw-araw na nagmasid sa mga klase upang makatiyak na isinasagawa at pinananatili ang eksperimental na baryabol.

Paraan ng Pagtuturo sa Mga Pangkat Kontrol

Para sa mga klaseng kontrol, wikang Ingles ang ginamit na midyum sa pagtuturo. Parehong panahon ang itinakda ng pag-aaral sa dalawang pangkat; ang mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol. Ang

mananaliksik ay araw-araw ding sumusubaybay sa mga klase upang makatiyak na sinusunod ng gurong kalahok ang mga dapat gawin.

Huling Pagsubok

Pagkatapos ng itinakdang panahong pag-aaral, isang posttest o huling pagsubok ang ibinigay ng mananaliksik sa mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol upang matiyak ang bisa ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa mga kalahok ng pag-aaral. Ang huling pagsubok sa ikalawang taon ay sabay na ibinigay sa pangkat eksperimental at pangkat kontrol noong Enero 23, 1988. Isang mag-aaral sa pangkat eksperimental ang hindi nakakuha ng pagsubok na ito dahil huminto sa pag-aaral. Ang dalawang pangkat sa ikatlo at ikaapat na taon ay sabay din binigyan ng huling pagsubok noong Marso 25, 1988. Isa ring mag-aaral sa pangkat eksperimental ng ikatlong taon ang hindi nakakuha nitong pagsubok dahil ito ay nagkasakit. Katulad ng sa unang pagsubok, sa ika-9 hanggang ika-10 ng umaga ibinigay ang nasabing pagsubok.

Pagsusuring Istatistikal

Matapos suriin ang mga iwinastong papel ng mga

kalahok na mag-aaral, kinuha ang mga tamtamang iskors ng mga pangkat eksperimental at mga pangkat kontrol at ang kaibhan nito ay sinubok sa pamamagitan ng F-test. Ang 2-Way ANOVA ay ginamit upang matiyak ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng tatlong antas ng taon sa sekondarya na kasali sa pananaliksik. Ginamit ang .05 sa antas ng kahalagahan bilang batayan sa pagtanggap o di-pagtanggap sa hipotesis ng pag-aaral na ito.

Narito ang pormula sa pagtuos ng F:

$$F = \frac{\text{MS (Mean Square)}}{\text{MSE (Mean Square due to Error)}}$$

$$\text{Saang: } MS = \frac{\text{SS(Sum of Squares)}}{\text{df (degrees of freedom)}}$$

Sa ginawang pagsusuri, mayroon limang (5) "Sum of Squares" na tinuos. Ito ay ang "Sum of Squares" dahil sa taon (year level), pinaglapatan (treatment), interaksyon (taon x pinaglapatan), kamalian (error within sum of squares) at ang kabuuan ng "Sum of Squares".

Ang pormula sa pagtuos ng binanggit na "Sum of Squares" ay ipinakikita sa Talahanayan 1 sa kabila.

Talahanayan 1

Pormula sa Pagtutuos ng

Mga "SUM OF SQUARES"

SV	df++	SS	MS	F-value
Taon	k-1	$E \frac{X}{r} - C$	$\frac{SS\ (Taon)}{k-1}$	$\frac{MS\ (Taon)}{MSE}$
Pinag-lapatan	r-1	$E \frac{X}{k} - C$	$\frac{SS\ (Pinag\text{-}lapatan)}{r-1}$	$\frac{MS\ (Pinag\text{-}lapatan)}{MSE}$
Inter-aksyon	(k-1) (r-1)	$E \frac{X}{n} - \frac{X}{r} - C$ $\frac{X}{k} - C - C$	$\frac{SS\ (Inter\text{-}aksyon)}{(k-1)(r-1)}$	$\frac{MS\ (Inter\text{-}aksyon)}{MSE}$
Kamalian (w/in)	N-kr	SS (kabuuan) -SS (Taon) - SS (Pinag-lapatan) - SS (Interaksyon)	$\frac{SSE}{N - kr}$	
Kabuuan	N-1	$EX^2 - C$		

++k = bilang ng hanay

r = bilang ng tudling

N = bilang ng mga kasangkot

KABANATA IV

PAGLALAHAD, PAGSUSURI AT PAGPAPAKAHULUGAN NG MGA DATOS

Ang kabanatang ito ay naglalahad sa kinalabasan ng unang pagsubok o pretest, ang pagkakatulad ng mga antas sa kabatiran sa pananahi ng mga kalahok na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol bago ilapat ang independent na baryabol at ang kinalabasan ng huling pagsubok o posttest.

Ang 72 babaing mag-aaral na bumuo bilang mga kalahok, na binuo rin ng tigtatatlong antas ng taon: ikalawa, ikatlo at ikaapat ay bumuo sa eksperimental at kontrol na mga pangkat.

Batay sa pagsusuri ng mga datos, narito ang mga kinalabasan ayon sa pagkasunud-sunod ng mga tiyak na suliranin. Ang mga ito ay inilahad sa mga talahanayan at ipinaliwanag din sa teksto upang lubusang maging maliwanag ang lahat.

Ang Mga Tamtamang Iskor ng mga Mag-aaral sa mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol

Ang mga tamtamang iskor ay nakuha sa mga unang pagsubok na ibinigay sa kapwa eksperimental at kontrol

na pangkat. Ang isang konkreto, malinaw at presisong analisis ng mga datos ay matatagpuan sa Talahanayang 2 at 3.

Talahanayan 2

Kinalabasan ng Unang Pagsubok na Ibinigay Sa Mga Pangkat Eksperimental

Taon	Inaasahang Pinakamataas na Iskor	Pinakamataas na Nakuhang Iskor	Pinakamababang Nakuhang Iskor	Tamtamang Iskor
Ikalawa	45	21	10	14.4
Ikatlo	65	21	6	14.4
Ikaapat	100	36	6	12.8
Kabuuang Tamtaman				14

Ipinakikita sa Talahanayan 2, unang kolum, na ang inaasahang pinakamataas na iskor ng pagsubok sa ikalawang taon ay 45, 65 sa ikatlong taon at 100 sa ikaapat na taon. Sa ikalawang kolum inilalahad ang mga pinakamataas na nakuhang iskor kasama na rin ang mga pinakamababang iskor. Ang ikalawang taon ay nakakuha ng 21 at 10; ang ikatlong taon ay nakakuha ng 21 at 6; ang

ikaapat na taon ay nakakuha ng 36 at 6. Ang mga tamtamang iskor sa bawat antas ng taon ay 14.4, 14.4 at 12.8 para sa ikalawa, ikatlo at ikaapat ayon sa pagkasunud-sunod.

Talahanayan 3

Kinalabasan ng Unang Pagsubok na Ibinigay sa Mga Pangkat Kontrol

Taon	Inaasahang Pinaka-mataas na Iskor	Pinakamataas na Nakuhang Iskor	Pinaka-mababang Nakuhang Iskor	Tamtamang Iskor
Ikalawa	45	20	8	14.3
Ikatlo	65	20	12	15.4
Ikaapat	100	37	6	15.9
Kabuuang Tamtaman				15.08

Tulad ng Talahanayan 2, pangkat eksperimental, ang pangkat kontrol ay may katumbas na bilang ng mga inaasahang iskor sa bawat antas ng taon: 45, 65, 100 para sa ikalawa, ikatlo at ikaapat.

Ipinakikita sa Talahanayan 3 na ang ikalawang taon ay nakakuha ng 20 iskor bilang pinakamataas, 8 ang nakuhang pinakamababa at 14.3 ang tamtamang iskor. Ang ikatlong taon ay nakakuha ng 20 bilang pinakamataas na iskor, 12 iskor ang pinakamababa at ang tamtamang iskor ay 15.4. Ang ikaapat na taon naman ay nakakuha ng pinakamataas na iskor na 37, 6 ang pinakamababa at tamtamang iskor na 15.9.

Kaibhan ng Antas ng Kabatiran sa Pananahi ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol

Pagkatapos na mabigyan ng unang pagsubok o pretest ang mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrok ay kinuha ang kanilang pangkalahatang tamtamang iskor. Kinuha rin ang kaibhan ng antas sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol at sinubok ang kabuluhan ng kaibhang ito.

Sa Talahanayan 4 makikita ang kinalabasan sa Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin o 2-Way ANOVA sa unang pagsubok ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol.

Talahanayan 4

Kinalabasan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin o 2-Way ANOVA sa Unang Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol

SV	df	SS	MS	F	T-value F .05	Kabuluhan
Taon	(3-1)=2	5.66	2.83	0.83	3.14	Hindi Makabuluhan
Pinaglapatan	(2-1)=1	21.13	21.13	0.61	3.99	Hindi Makabuluhan
Interaksyon	(3-1)(2-1) = 2	26.00	13.00	0.37	3.14	Hindi Makabuluhan
Kamalian	66	2293.09	34.74			
Kabuuan	72-1=71	2345.88				

Makikita sa Talahanayan 4 na ang mga sumusunod na tinuos na halaga ng F: 0.83, 0.61 at 0.37 ay masyadong mababa kaysa sa halaga sa talahanayan (t-value). Ito ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ng kabuluhan. Dahil sa resultang ito, masasabing walang mahalagang pagkakaiba sa natamong iskor sa unang pagsubok ng mga kalahok na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol

ng magkaiba-ibang taon. Kung kaya, ipinapalagay na pantay ang kakayahan o kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol bago ipairal ang eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang paggamit ng wikang Filipino, bilang mid-yum ng pagtuturo.

<u>Ang Bisa ng Paggamit ng Wikang Filipino sa Asignaturang Sariling Pili (Pananahi)</u>

Pagkatapos mailapat ang mga eksperimental na baryabol, isang huling pagsubok o posttest ang ibinigay sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol ng mag-kaiba-ibang taon sa sekondarya. Ginawa ito upang matiyak ang epekto ng wikang Filipino sa kabatiran sa pananahi ng mga kalahok na mag-aaral. Ang huling pagsubok ay ibinigay noong Enero 23, 1988 sa ikalawang taon at sa Marso 25, 1988 ibinigay naman ang para sa ikaapat na taon. Tulad din ng unang pagsubok o pretest, ang kinalabasan ng huling pagsubok ay sinuri upang mala-man kung nagkaroon ng bisa o epekto ang eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang wikang Filipino na ginamit na midyum ng pagtuturo sa kursong Pananahi.

Ang Talahanayan 5 ay nagpapakita sa huling pagsubok na ibinigay sa mga pangkat eksperimental.

Talahanayan 5

Kinalabasan ng Huling Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Eksperimental

Taon	Inaasahang Pinaka-mataas na Iskor	Pinakamataas Na Nakuhang Iskor	Pinaka-mababang Nakuhang Iskor	Tamtamang Iskor
Ikalawa	45	30	13	22.2
Ikatlo	65	50	13	28.4
Ikaapat	100	90	35	70.6
Kabuuang Tamtaman				35.97

Inilalahad dito ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga kasangkot na mag-aaral sa ginawang pananaliksik. Ang inaasahang pinakamataas na iskor sa ikalawang taon ay 45; 65 sa ikatlong taon; at 100 sa ikaapat na taon.

Mapapansin din sa Talahanayan 5 na ang ikalawang taon ay nakakuha ng 30 pinakamataas na iskor at 13 iskor naman ang pinakamababa; ang ikatlong taon ay nakakuha ng 50 na pinakamataas na iskor, 13 ang pinakamababa na iskor; ang ikaapat na taon ay nakakuha ng 90 pinaka-

mataas na iskor at 35 ang pinakamababa. Ang mga tamtamang iskor sa bawat antas ng taon ay 22.2, 28.4 at 70.6 para sa ikalawa, ikatlo at ikaapat ayon sa kanilang pagkasunud-sunod.

Makikita sa Talahanayan 6 ang kinalabasan ng huling pagsubok na ibinigay sa mga pangkat kontrol ng iba't ibang taon. Ang mga datos na ito ay maingat na sinuri at siya ring ginamit sa paghahambing sa antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na gumamit ng wikang Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong gumamit ng wikang Ingles.

Talahanayan 6

Kinalabasan ng Huling Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Kontrol

Taon	Inaasahang Pinaka-mataas na Iskor	Pinaka-mataas na Nakuhang Iskor	Pinaka-mababang Nakuhang Iskor	Tamtamang Tamtamang Iskor
Ikalawa	45	43	13	27.4
Ikatlo	65	43	13	24.2
Ikaapat	100	89	59	76.8
Kabuuang Tamtaman				37.11

Makikita sa Talahanayan 6 na ang inaasahang pinakamataas na iskor sa ikalawang taon ay 45, sa ikatlong taon ay 65 at sa ikaapat na taon ay 100. Ang ikalawang kolum ng Talahanayan ay nagpapakita ng mga pinakamataas na nakuhang iskor, 43 sa ikalawang taon, 43 sa ikatlo at 89 sa ikaapat. Ang ikatlong kolum ay para sa mga pinakamababang iskor na nakuha ng bawat taon 13 sa ikalawa, 13 sa ikatlo at 59 sa ikaapat na taon. Ang mga tamtamang iskor ay 27.4, 24.2 at 76.8 ayon sa pagkasunud-sunod ng antas ng mga mag-aaral.

Kaibhan ng Antas ng Kabatiran sa Pananahi ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol

Upang matiyak ang bisa o epekto ng eksperimental na baryabol, kinuha ang kaibhan ng antas ng kabatiran sa pananahi ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol ng iba't ibang taon at sinubok ang kabuluhang ng kaibhang ito sa pamamagitan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin o 2-Way ANOVA.

Matutunghayan sa Talahanayan 7 ang kinalabasan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin sa huling pagsubok ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol.

Talahanayan 7

Kinalabasan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin o 2-Way ANOVA sa Huling Pagsubok ng Mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol

SV	df	SS	MS	F	T-Value F ,05	Kabuluhan Iskor
Taon	2	28618.50	1430.25	131.31	3.14	Makabuluhan
Pinaglapatan	1	22.74	22.74	0.21	3.99	Hindi Makabuluhan
Interaksyon	2	421.70	210.85	1.94	3.14	Hindi Makabuluhan
Kamalian	64	6846.33	108.97			
Kabuuan	69	35909.27				

Inilalahad sa Talahanayang ito na ang tinuos na halaga ng F sa ilalim ng SS dahil sa taon ay 131.31. Itong halaga ay lubhang mataas kaysa sa halaga sa talayanayan o t-value kung kaya, ito'y makabuluhan sa ,05 na antas ng kabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugan na talagang magkaiba ang kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa iba't ibang antas ng taon.

Ang kabuuang tamtamang iskor sa huling pagsubok ng mga pangkat eksperimental ay 35.97 at 37.11 naman ang sa mga pangkat kontrol. Ang pagkakaiba ng dalawang tamtamang iskors ay 1.14. Ito'y hindi makabuluhan ayon sa ipinakikitang tinuos na halagang -F na 0.21 sa ilalim ng SS dahil sa pinaglapatan. Ang halagang ito ay mababa kaysa sa talahanayan sa .05 na antas ng kabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugang magkatulad ang antas ng kabatiran sa pananahi ng dalawang pangkat ng mga mag-aaral. Nang dahil sa resultang ito, tinatanggap ang unang hipotesis na walang mahalagang kaibhan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng wikang Ingles.

Ang pagtanggap sa hipotesis ay nagpapahiwatig na walang mahalagang pagkakaiba sa mga natutuhan ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol kahit na sila'y ginamitan ng magkaibang wikang panturo. Samakatuwid, walang masasabi na mayroon mas mabisang wika sa pagtuturo ng asignaturang Sariling Pili (Pananahi).

Ang tinuos na halaga ng F sa ilalim ng SS dahil sa interaksyon ay 1.94. Itong halaga ay masyadong mababa kaysa sa talahanayan kung kaya ito ay itinuturing na hindi makabuluhan sa .05 na antas. Ang kinalabasang ito ay nagpapatunay na halos magkapareho ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga kasangkot na mag-aaral sa iba't ibang antas ng taon at ang pinaglapatan. Dahil dito tinatanggap ang pangalawang hipotesis na walang mahalagang kaibhan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Ingles.

KABANATA V

PAGLALAGOM, KONKLUSYON AT REKOMENDASYON

Lagom

Ang pag-aaral na ito ay isang eksperimental na pananaliksik na naglayong tiyakin ang bisa o epekto ng paggamit ng wikang Filipino sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi) sa antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College, Catbalogan, Samar. Ang pag-aaral ay isinagawa noong taong panuruan 1987-1988.

Sa katiyakan, ang pananaliksik na ito ay nakakuha ng mga kasagutan sa mga sumusunod na tanong:

1. Ano ang tamtamang iskor ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol?

2. Mayroon bang kaibhan ang mga tamtamang iskor ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol?

3. Ano ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol?

Ang ginawang hipotesis ng pag-aaral na ito ay ang sumusunod:

1. Walang mahalagang kaibhan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

2. Walang mahalagang kaibhan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

Ang pangkat eksperimental at pangkat kontrol na may unang pagsubok at huling pagsubok ang disenyo ng pag-aaral: R O_1 X O_2 R O_3 O_4. Ang pag-aaral ay sumasaklaw lamang sa asignaturang Sariling Pili (Pananahi), antas sekondarya ng Samar State Polytechnic College sa taong panuruan 1987-1988. Ang mga kasangkot sa pag-aaral ay may kabuuang bilang na 72 mag-aaral at 2 guro. Sa bilang ng mga mag-aaral na kalahok ay nababahagi sa 28, ikalawang taon; 28, ikatlong taon at 16, sa ikaapat na taon. Sinikap kontrolin ang mga salik na maaaring umagaw bisa o maaaring umapekto sa antas ng kabatiran sa pananahi maliban sa paggamit ng wikang

Filipino na siyang eksperimental na baryabol. Ang mga salik sa panig ng mga mag-aaral tulad ng sekso, gulang, kakayahang mental at ang bilang ng mga mag-aaral ay kinontrol ng mananaliksik. Ganoon din ang ginawa sa panig ng 2 guro, ang mga salik sa sekso, kalipikasyong edukasyonal at haba ng panahon sa pagtuturo. Bagama't kontrolado ang mga baryabol at random ang paraan sa pagpili ng mga kasangkot na napunta sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol napag-alaman na magkatulad lang ang mga kabatiran sa pananahi na natutuhan ng mga kalahok na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol.

Ginamit ang mga instrumentong: 45 aytem na pagsubok para sa ikalawang taon; 65 aytem na pagsubok para sa ikatlong taon; at 100 aytem na pagsubok para sa ikaapat na taon. Sa paglalapat istatistikal ginamit ang tamtaman sa pagkuha ng mga tamtamang iskor at 2-way ANOVA o ang Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin. Sa pagtutuos at pagpapakahulugan kinuha ang .05 antas ng kabuluhan.

<u>Kinalabasan</u>. Ang kinalabasan ng pag-aaral na ito at ang kaukulang mga paliwanag ay ang sumusunod:

1. Ang tamtamang iskor sa unang pagsubok na

nakuha ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol sa ilalim ng SS dahil sa taon ay 2.83. Ang nakuhang df ay 2 at 0.83 ang tinuos na halaga ng F. Masyadong mababa ang halagang ito kaysa sa talahanayan, kaya ito ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ng kabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugan halos magkapareho ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga kalahok na mag-aaral mula ikalawa hanggang ikaapat na taon bago simulan ang eksperimento.

2. Sa pinaglapatan, ang tamtamang iskor na nakuha ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol sa unang pagsubok ay 21.13 at 1 ang nakuhang df. Samantala ang kabuuang tamtamang iskor na nakuha ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental ay 14 at 15.08 naman ang nakuha ng mga mag-aaral sa mga pangkat kontrol. Ang kaibhan ng mga iskors na ito ay 1.08. Itong kaibhan ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ayon sa ipinakikita sa ilalim ng SS dahil sa pinaglapatan sa halagang 0.61 dahil masyado itong mababa kaysa sa halaga sa talahanayan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugang magkatulad ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at

pangkat kontrol bago ipairal ang eksperimental na bar-
yabol.

3. Ang tamtamang iskor sa unang pagsubok na nakuha ng mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol sa ilalim ng SS dahil sa interaksyon ay 13, 2 ang df at 0.37 ang tinuos na halaga ng F. Itong halaga ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ng kabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugan magkatulad ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga kasangkot na mag-aaral sa iba't ibang antas ng taon at ang pinaglapatan bago inumpisahan ang eksperimento.

4. Sa huling pagsubok o posttest, ang tamtamang iskor na nakuha ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol sa ilalim ng SS dahil sa taon ay 1430.25. Ang nakuhang df ay 2 at 131.31 ang tinuos na F. Ang halagang ito ay masyadong mataas kaysa sa halaga sa talahanayan kung kaya itinuturing itong makabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nangangahulugang magkaiba ang mga kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa iba't ibang antas ng taon.

5. Sa ilalim ng pinaglapatan, ang nakuhang tamtamang iskor sa huling pagsubok ng mga mag-aaral sa

mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol ay 22.74 at 1 ang nakuhang df. Ang kabuuang tamtamang iskor sa huling pagsubok na nakuha ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental ay 35.97 at 37.11 ang nakuha ng mga mag-aaral sa mga pangkat kontrol. Itong halaga ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ayon sa ipinakikita sa ilalim ng SS dahil sa pinagbapatan sa halagang 0.21. Ang kinalalabasang ito ay nangangahulugang magkatulad lang ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol pagkatapos ilapat ang eksperimental na baryabol. Dahil dito nagkaroon ang mananaliksik ng katibayan upang tanggapin ang hipotesis na walang mahalagang kaibhan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga kasangkot na mag-aaral na tinuruan ng Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Ingles.

6. Sa interaksyon naman, 210.85 ang nakuhang tamtamang iskor ng mga kasangkot na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol. Ang nakuhang df ay 2 at 1.94 ang tinuos na F. Itong halaga ay hindi makabuluhan sa .05 na antas ng kabuluhan. Ang kinalabasang ito ay nagpapahiwatig na magkapareho ang antas

ng kabatiran sa pananahi ng mga kasangkot na mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at pangkat kontrol mula ikalawa hanggang ikaapat na taon. Ito ay isang katunayan upang tanggapin ang hipotesis na walang mahalagang kaibhan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Filipino at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

Konklusyon

Batay sa sinusundang kinalabasan, nabuo ang mga sumusunod na konklusyon ng pag-aaral na ito:

1. Bago ilapat ang eksperimental na baryabol na walang iba kundi ang paggamit ng wikang Filipino, magkapareho ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral sa mga pangkat eksperimental at sa mga pangkat kontrol mula ikalawa hanggang ikaapat na taon sa sekondarya ng Samar State Polytechnic College.

2. Walang mahalagang kaibhan ang antas ng kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Filipino bilang midyum sa pagtuturo at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong

gumamit ng wikang Ingles bilang midyum ng pagtuturo.

3. Walang mahalagang kaibhan ang bisa ng wikang Filipino ayon sa interaksyon ng iba't ibang antas ng taon sa kabatiran sa pananahi ng mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Filipino at yaong mga mag-aaral na tinuruan ng gurong gumamit ng wikang Ingles bilang midyum sa pagtuturo.

4. Walang masasabing higit na mabisang wikang panturo sa asignaturang Sariling Pili, sa kursong Pananahi. Samakatuwid, walang mahalagang kaibhan ang hiwalay na paggamit ng dalawang wikang sinubok sa pananaliksik.

Rekomendasyon

Batay sa mga kinalabasan at konklusyon ng pag-aaral ang sumusunod ay iminumungkahi:

1. Sa mga Tagapamahala ng Paaralan. Alinman sa dalawang wikang panturo: Ingles o Filipino, ay maaaring gamitin dahil walang masasabi na higit na mabisa batay sa kinalabasan ng pagsusuri. Ngunit bilang pag-alinsunod sa kautusan ng kagawaran, maaaring sapilitang ipagamit ang wikang Filipino. Higit na sanayin ang mga guro tungkol sa kaparaanan ng edukasyong bilinggwal. Mag-

talaga ng komite na gagawa ng mga kagamitan pampagturo at pampagkatuto sa mga asignaturang itinakdang ituro sa wikang Filipino. Palaganapin ang kautusang bilinggwal lalung-lalo na dito sa Rehiyon VIII.

2. Sa mga Guro. Upang lalong matiyak ang bisa o epekto sa paggamit ng wikang Filipino, kinakailangang magkaroon ng kasanayan at kakayahang pangwika. Magagawa ito sa pamamagitan ng pagdalo sa mga salingkurang pagsasanay o seminar, sa pakikipagtalastasan sa mga mag-aaral, mga magulang at kapwa guro. Nang sa gayon, madali nilang mailalahad ang mga paksang-aralin katulad ng sa wikang Ingles. Magkaroon ng positibong saloobin sa ating sariling wika upang hindi ito maging hadlang sa pagtanggap ng anumang pagbabago sa sistema ng ating edukasyon lalung-lalo na ang patakarang edukasyong bilinggwal.

3. Sa mga Mag-aaral. Hikayatin na mahalin ang ating Pambansang Wikang Filipino. Ang pagkakaroon ng negatibong saloobin ang malaking dahilan upang tanggapin nang bukal sa loob ang anumang pagbabago sa sistema ng ating edukasyon lalung-lalo na ang patakarang edukasyong bilinggwal.

4. <u>Sa mga Nagpapakadalubhasa sa Sining ng Edukasyon</u>. Higit na masusing pananaliksik ang gawin pa sa ganitong uri ng pag-aaral upang matiyak ang bisa ng pagsisiyasat. Gamitin ang $O_2 > O_4$ na bersyon ng Pretest-Posttest Experimental-Control Group Design bilang alternatibo (ng $O_2 - O_1 > O_4 - O_3$) na bersyon upang lalong matiyak kung pantay nga o hindi ang kakayahan ng mga kalahok sa pangkat eksperimental at sa pangkat kontrol bago simulan ang eksperimento o bago ilapat ang independent o eksperimental na baryabol. Sa pagsasagawa ng eksperimental na pananaliksik iwasan ang sampling bias hindi lamang sa walang kiling na pagpili ng mga kalahok (R) kundi pati ang pagpapares (matching) ng mga salik pangmag-aaral at pangguro. Muling magsagawa ng eksperimental na pananaliksik saan titiyakin ang káugnayan ng kabatiran sa pananahi sa mga salik sekso, gulang, kakayahang mental at kalagayang sosyo-ekonomiko. Gawin ang ganitong eksperimental na pag-aaral sa mga asignaturang: Araling Panlipunan/Agham Panlipunan, Edukasyong Panggawain, Edukasyong sa Pag-uugali, Edukasyong Pangkalusugan, at Edukasyon sa Pagpapalakas ng Katawan. Ito ang mga

asignaturang itinakdang ituro sa wikang Filipino ayon sa Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974 at Kautusang Pangkagawaran Blg. 54, s. 1987.

T A L A S A N G G U N I A N

MGA AKLAT

Aquino, G. V. et. al. Fundamentals of Measurement and Evaluation. Navotas Press, 1974.

Campbell, William Giles and Stephen Vaughn. Form and Style: Theses, Reports Term Papers. Boston: Goughton Mifflin, Company, 1978.

Del Rosario, Gonzalo. Maugnaying Talasalitaang Pang Agham Ingles-Pilipino, Pamantasang Gregorio Areneta, Malabon, Dak-Maynila, 1979.

Downie, M. N. and Heath, R. W. Basic Statistical Methods. 4th Ed. New York: Harper and Row Publishers, Inc., 1974.

English, Leo James. English-Tagalog Dictionary, 1977.

Gay, L. R. Educational Research. Columbus, Ohio : Charles E. Merril Publishing Company, 1976.

Perez, Alejandrino at Santiago, Alfonso O. Mga Babasahin sa Bilinggwalismo. Quezon City: Rex Printing Co., 1977.

Sevilla, Consuelo G. et. al. An Introduction to Research Methods. Rex Book Store, 1984.

Villanueva, Antonia F. and Tianco, Norma G. Mga Pagsasanay sa Pagdalubhasa ng Komunikasyon sa Pilipino Bedes Publishing House, 1974.

MGA MAGASIN/PERYODIKAL/"JOURNAL"

Davis, Fredireck L. "Philippine Language Teaching Experiments," PCLS Monograph, Series No. 5. Quezon City: Phoenix Press, Inc., 1967.

Juco, Jorge M. "Bilingual Education Under the New Constitution in Filipino Bilingual Experiment," Emy Pascasio. Pat., Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 1977.

Masangkay, Zenaida, et.al. "The Philippine Normal College Bilingual Experiment," Emy Pascasiom Pat,. The Filipino Bilingual. Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 1977.

Papa, nenita P. "Pambansang ABAKADA ng Wikang Pambansa" Simposyom sa Repormang Ortograpiko. Diliman, Q. C. 1983.

Pineda, Ponciano B. "Ang Patakarang Dalawang Wika sa Edukasyon at ang Surian ng Wikang Pambansa." Mga Babasahin sa Bilinggwalismo. Quezon City: Rex Printing Company, Inc., 1977.

Ferrer, Virgilio N. Teachers Board Examination Reviewer Quezon City: VM Ferrer Foundation, 1980.

MGA DISERTASYON AT TESIS

Abad, Carmencita P. "The Implementation of Bilingual Education in Grade III in Danao City Schools," Di - nalathalang tesis sa Master, University of the Visayas, Cebu City, August, 1979.

Ballesteros, Vidalia. "Kinalabasan ng Edukasyong Bilingwal sa Kakayahan ng mga Mag-aaral ng Elementarya sa Distrito ng Kanlurang Dumalinao, Sangay ng Zamboanga del Sur."Di - nalathalang tesis sa Master, Cebu Roosevelt Memorial College, Bogo, Cebu, 1979.

Bartolome, Rosario M. "Ang Bisa ng Phono-Visual-Aid-Sound Blending-Meaning sa Pagdulog sa Kahusayan sa Pagbasa sa Filipino sa Unang

Baitang ng mga Mag-aaral sa Waray," Di-nalathalang Disertasyon, Divine Word University, Tacloban City, 1983.

Castillo, Emma. et. al. "A Study of the Roles of Aptitude, Attitude and Motivation in Second Language Acquisition," Di-nalathalang tesis sa master, PNC, Manila, 1969.

Caparoso, Jose B. "The Status of the Implementation of Bilingual Education Program in the District of Medellin," Di-nalathalang tesis sa master, Cebu Roosevelt Memorial College, Bogo, Cebu, 1979.

Davantes, Corazon D. " Ang Patakarang Bilingwal sa Purok ng Wright, Samar: Isang Pagpapahalaga," Di-nalathalang tesis sa master, Ortañez University, Quezon City, 1983.

Dizon, P.B. "The Effect of Language Instruction and Nature of Stimulus Materials on the Language Preference of Bilingual Grade Two Pupils." Di-nalathalang tesis sa master, PNC, Manila, 1970.

Dungog, Bernadette. "The Problems in the Implementation of Teaching Filipino in the Public Elementary Schools of the District of Pardo, Cebu City." Di-nalathalang tesis sa master, Cebu City, 1970.

Gapasin, Teresita P. "The Status of the Implementation of the Bilingual Education Program at Ramon Magsaysay (Cubao) High School, Division of Quezon City, School Year 1976-1977." Di-nalathalang tesis sa master, Ortañez University, Quezon City, March, 1977.

Mustacisa, Ulrico B. "Ang Implementasyon ng Patakarang Edukasyong Bilingwal sa tatlong piniling purok ng Sangay ng Samar." Di-

nalathalang tesis sa master, Pamantasang Ortañez, Lungsod ng Quezon, Marso, 1980.

Riblora, Vicente. "A Study of the Problems of Teaching Filipino in Grade IV in the District of Negros Occidental, 1969-1970." Di-nalathalang tesis sa master, UV, Cebu City, 1972.

Sedillo, Vicente Neri D. "The Status of Bilingual Education in the Secondary in Zamboanga City." Di-nalathalang tesis sa master, Ateneo de Zamboanga, 1981.

Seoane, Ervando A. "A Study of the Problems of Teaching Filipino in the Public Elementary Schools of the District of Hindang, Leyte II, 1970-1973." Di-nalathalang tesis sa master, UV, Cebu City, 1973.

Zabala, Corazon D. "The Effectiveness of Bilingual Teaching in the Lower Primary Grades in the District of Pardo, Cebu City Division During the School Year 1970-1977." Di-nalathalang tesis sa master, UV, Cebu City, 1977.

MGA BULITIN, KAUTUSANG PANGKAGAWARAN, MEMORANDA AT IBA PANG KASULATAN

Memorandum Blg. 3 "Emerging Elementary Curriculum," Department of Instruction and Information, Manila, 1945.

Department Order No. 1 "The Revised Philippine Educational Program" Department of Education, Manila, 1957.

Bulletin No. 32, s. 1960 "An Experiment of the Relative Effectiveness of Filipino and English as Media of Instruction in Grade III, IV, and V."

1972 Binagong Saligang Batas ng Republika ng Pilipinas.

BPS Bulletin No. 1 s. 1973 "A Study on Teacher Preferences on the Use of Filipino as Medium of Instruction."

Memorandum No. 73, s. 1973.

Resolusyon Blg. 73-7, 1973.

Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974 "Mga Panuntunan sa Pagpapatupad ng Patakarang Edukasyong Bilingwal," Kagawaran ng Edukasyon at Kultura, Manila, Hunyo, 1974.

Kautusang Pangkagawaran Blg. 22, s. 1987, "Paggamit ng Katagang "Filipino" sa pagtukoy sa Wikang Pambansa ng Pilipinas," Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports, Manila, Marso 12, 1987.

1986 Konstitusyon ng Republika ng Pilipinas.

Kautusang Pangkagawaran Blg. 54, s. 1987, "Mga Panuntunan sa Pagpapatupad ng Patakarang Edukasyong Bilingwal," Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports, Manila, Mayo 27, 1987.

MGA TALUMPATI

Marcos, Ferdinand E. "Talumpati sa Pambansang Kapulungan ng mga Superintendente at mga Supervisor sa Filipino" Marikina: Mayo 11, 1973.

Pineda, Ponciano B. "Simposyom sa Repormang Ortograpiko" Asian Institute of Tourism, Don Marcos Avenue, Diliman, Quezon City: December 8, 1983.

ULAT

Constantino, Letecia S. "The Teaching of Social Studies in Filipino in the Bilingual Language Program: Problems and Prospects," Sanguni Vol. II, No. 2 October, 1977.

MGA KARAGDAGANG DAHON

KARAGDAGANG DAHON A

Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar

April 22, 1987

The Professor
Methods of Research
Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar

S i r :

I have the honor to submit for your approval the following topics for my research paper preferably topic No. 1:

1. ANG BISA NG PAGGAMIT NG WIKANG FILIPINO SA ASIGNATURANG SARILING PILI (PANANAHI)

2. ANG KALAGAYAN NG ORTOGRAPIYANG FILIPINO SA CATBALOGAN, SAMAR

3. ANG PAGBABAGO NG BIGKAS SA ALPABETO: ISANG PAGSUSURI

I hope for your early and favorable action on this matter.

Very truly yours,

(SGD.) SUZETTE L. CORDUWA
Student

Recommending Approval:

(SGD.) DR. PEDRO D. DESTURA
Professor

APPROVED:

(SGD.) DOMINADOR Q. CABANGANAN, Ed. D.
Dean, Graduate Studies

KARAGDAGANG DAHON B

SULAT KAHILINGAN SA PANGANGASIWA
NG EKSPERIMENTAL NA PAG-AARAL

November 2, 1987

The President
Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar
(Thru Channel)

S i r :

This is to request your good office to grant the undersigned a permit to conduct an experimental study with the high school classes of Mrs. Leah F. Longasa and Miss Elisa Vista during the second semester for this academic year 1987-1988.

This experimental study entitled "ANG PAGGAMIT NG INGLES AT FILIPINO SA SARILING PILI (PANANAHI)" aims to find out which medium of instruction is more effective in teaching.

Hoping for a favorable consideration and approval on this request.

Thank you and more power.

Very respectfully yours,

(SGD.)"SUZETTE L. CORDUWA
SSPC Graduate Student

Recommending Approval:

(SGD.) SIMON P. BABALCON
Head Voc. Tech. Dept.

APPROVED:

(SGD.) BASILIO S. FRINCILLO
SSPC President

c. Ang Ingles at Filipino ay ituturo bilang mga asignaturang pangwika sa lahat ng grado sa mga paaralang elementarya at sekondarya upang matamo ang tutunguhin ng bilinggwalismo.

d. Ang Filipino ay gagamiting panturo sa sumusunod na mga asignatura: Araling Panlipunan, Agham Panlipunan, Edukasyon sa Wastong Pag-uugali Edukasyong Panggawain, Edukasyong Pangkalusugan, at Edukasyon sa Pagpapalakas ng Katawan.

e. Bubuo ng mga bagong batayang aklat at iba pang mga kagamitang panturo sa mga kurso/asignaturang Ingles at Pilipino na sadyang nakaukol sa paglinang ng sapat na kakayahan sa paggamit ng wikang ito.

f. Ang mga bagong batayang aklat para sa mga araling nabanggit sa "d" ay dapat na sa Filipino lamang nasusulat.

g. Ang sumusunod na talatakdaan ang susundin sa pagpapatupad ng palatuntunang edukasyong bilinggwal para sa lahat ng kapantayang sa mga paaralang elementarya at sekondarya.

(1) Bahagi I. Taong Panuruan 1974-1975 hanggang taon Panuruan 1977-1978.

Ang apat na taong ito ay magiging panahon ng paglilipat gamit sa Filipino bilang panturo sa sumusunod na asignatura: Araling Panlipunan/Agham Panlipunan, Edukasyong Panggawain, Edukasyon sa Wastong Pag-uugali, Edukasyong Pangkalusugan at Edukasyong Pagpapalakas ng Katawan. Ang mga paaralan/mga sangay ng paaralan sa katagalugan ay makapagsisimulang gumamit ng Filipino sa unahan. Ang mga paaralan/mga sangay ng paaralan sa lahat ng iba pang pook ay babalangkas ng plano sa kagyat o unti-unting paglilipat-gamit sa Filipino bilang panturo sa mga asignaturang tinuturuan sa unahan, depende sa pagkakaroon ng mga kagamitan sa pagtuturo at mga gurong may sapat na kakayahan sa pagtuturo sa Filipino. Ang Ingles ay mananatiling panturo sa lahat ng iba pang kurso.

KARAGDAGANG DAHON C

Republika ng Pilipinas
Kagawaran ng Edukasyon at Kultura
TANGGAPAN NG KALIHIM
Manila

Hunyo 19, 1974

KAUTUSANG PANGKAGAWARAN
Blg. 25 S. 1974

MGA PANUNTUNAN SA PAGPAPATUPAD
NG PATAKARANG EDUKASYONG BILINGGWAL

Sa : Direktor ng mga Paaralang Bayan
Direktor ng mga Paaralang Pribado
Direktor ng Edukasyong Bokasyunal
Mga Pangulo ng mga Dalubhasaan at
Pamantayan ng Estado

1. Alinsunod sa mga tadhana ng Saligang Batas ng 1972 at ng ipinahahayag ng Pambansang Lupon ng Edukasyon ng patakarang bilinggwalismo sa mga paaralan, upang makalinang ng isang bansang bilinggwal na may sapat na kakayahan sa paggamit ng Ingles at Filipino, ang Kagawaran ng Edukasyon at Kultura ay naglalagda sa pamamagitan nito ng mga sumusunod na mga panuntunan sa pagpapatupad ng patakaran:

a. Ang edukasyong bilinggwal ay binibigyan ng katuturang magkahiwalay na paggamit ng Filipino at Ingles bilang mga panturo sa mga tiyak na asignatura sa pasubaling gagamitin ang Arabic sa mga lugar na ito kung kinakailangan.

b. Ang paggamit ng Ingles at Filipino bilang mga panturo ay magsisimula sa Baitang 1 at sa lahat ng mga paaralan. Sa mga Baitang I at II, ang bernakular na ginagamit ng paaralan ay magiging pantulong na wikang panturo, ang bernakular ay gagamitin lamang kung kinakailangan sa pagpapadali ng pang-unawa sa mga konseptong itinuturo sa pamamagitan ng mga itinakdang panturo ng asignaturang Ingles, Filipino o Arabic, gaya ng nararapat.

(2) Bahagi II. Taong Panuruan 1978-79 hanggang taong Panuruan 1981-82.

Sa panahong ito, ang paggamit ng Filipino sa mga asignaturang nabanggit sa "d" ay magiging:

(a) Sapilitan simula sa taong panuruan 1978-79 sa mga sumusunod:

Mga paaralan/mga sangay ng paaralan sa katagalugan at lahat ng iba pang paaralang nagsimulang gumamit ng Filipino sa taong panuruan 1974-75 na alinsunod sa titik "g" sa unahan.

(b) Sapilitan sa lahat ng iba pang mga paaralan ayon sa sumusunod na talatakdaan:

Primarya	:Taong Panuruan 1978-79
Intermedya	:Taong Panuruan 1979-80

Una at ikalawang taon ng mataas na paaralan, taong panuruan 1980-1981.

Ikatlo at ikaapat na taon ng mataas na paaralan, taong panuruan 1981-82.

Ang paggamit ng Ingles sa lahat ng iba pang mga asignatura/kurso sa mga kapantayang elementarya at sekondarya ay magiging sapilitan din.

2. Magsasagawa ng mga palatuntunan ng salingkurang pagsasanay upang mapahusay ang mga guro sa paggamit ng Filipino bilang panturo sa kapantayang pambansa, panrehiyon at lokal sa pamamahala ng mga karapat-dapat na tauhan ng Kagawaran ng Edukasyon at Kultura at ng mga sangay at kasangkapan nito sa pakikipagtulungan ng mga panggurong dalubhasaan at pamantasan.

3. Ang lahat ng mga paaralan/sangay ng paaralan ay maghahanda ng pangmahabang panahong plano para sa salingkurang pagsasanay ng mga guro at sa pagtatamo at/o paghahanda ng mga kagamitan.

4. Ang mga institusyong tersaryo (antas pandalubhasaan at gradwado) ay binibigyan ng layang bumalangkas ng kani-kanilang talatakdaan ng pagpapatupad sa pasubali na pagsapit ng taong panuruan 1984 ang lahat ng nagtapos sa kurikulang tersaryo ay dapat pumasa sa pagsusulit sa Ingles at/o Filipino para sa paggamit ng kanilang mga propesyon.

5. Pinawalang-saysay ng Kautusang Pangkagawaran ito ang Kautusang Pangkagawaran Blg. 9, s. 1973.

(LAGDA) JUAN L. MANUEL
Kalihim

slc/tec/88
(Isang tunay na kopya)

KARAGDAGANG DAHON D

Republika ng Pilipinas
KAGAWARAN NG EDUKASYON, KULTURA AT ISPORTS
TANGGAPAN NG KALIHIM
Manila

Marso 12, 1987

KAUTUSANG PANGKAGAWARAN
Blg. 22 s, 1987

PAGGAMIT NG KATAGANG "FILIPINO SA PAGTUKOY
SA WIKANG PAMBANSA NG PILIPINAS

Sa : Mga Direktor ng Kawanihan
Mga Direktor ng Rehiyon
Mga Tagapamanihala ng mga Paaralang Bayan
Mga Pangulo ng mga Kolehiyo at Pamantasang Pampamahalaan
Mga Pinuno ng mga Paaralan at Pamantasang Pribado
Mga Tagapamahihala ng mga Paaralang Bokasyunal

1. Itinadhana ng bagong Saligang-Batas ng Republika ng Pilipinas na:

a. ang wikang pambansa sa Pilipinas ay Filipino;

b. dapat magsagawa ng hakbangin ang Pamahalaan upang ilunsad at sustinihin ang gamit ng Filipino bilang midyum ng opisyal na komunikasyon at bilang wikang panturo sa sistemang pang-edukasyon; at

c. Para sa layunin ng komunikasyon at instruksiyon, ang mga wikang opisyal ng Pilipinas ay Filipino, at hanggat't di nagtatakda ng naiiba ang batas, Ingles. (Art. XIV, Sek. 6-9).

2. Bilang pagtalima sa itinatadhana ng Saligang-Batas at pag-alinsunod pa rin sa diwang nagbigay-inspirasyon sa mga umakda nito, mula ngayon ang katagang Filipino ay dapat gamitin kailanma't tinutukoy ang wikang pambansa ng Republika ng Pilipinas.

3. Ang mga kautusan, paggunita at instruksiyong sumasalungat sa nilalaman ng Order na ito ay pinawawalangsaysay.

4. May bisa sapul sa petsang ito.

(LGD.) LOURDES R. QUISUMBING
Kalihim

(Isang tunay na kopya)

KARAGDAGANG DAHON E

Republika ng Pilipinas
KAGAWARAN NG EDUKASYON, KULTURA AT ISPORTS
Maynila

May 27, 1987

DECS O R D E R
No. 54, s. 1987

IMPLEMENTING GUIDELINES FOR THE 1987 POLICY ON BILINGUAL EDUCATION

TO : Bureau Directors
Regional Directors
Schools Superintendents
Heads of Private Schools, Colleges and Universities
Presidents, State Colleges and Universities

1. In consonance with the 1987 Policy on Bilingual Education, the Department of Education, Culture and Sports hereby promulgates the following implementing guidelines:

a. Bilingual Education is defined operationally as the separate use of Filipino and English as media of instruction in specific subjects. The separate use of Filipino and English for instruction should be observed.

b. Reading in the regional languages, in Filipino and in English shall be achieved in stages, in non-Tagalog speaking areas, Filipino may be taught orally using procedures, techniques and materials needed for teaching Filipino to non-Tagalog speakers.

c. The phasing in of two or three languages shall be planned at the regional level, provided that bilingual instruction (the use of Filipino and English as media of instruction) shall be implemented in all regions.

d. Content learning (in whatever language) should not be sacrificed because of the variations in the phasing in of the languages.

e. For all subjects to be taught in Filipino, the development of teaching and reference materials as well as training of teachers to teach in Filipino shall be funded.

f. The regional director, upon consultation with his superintendents, supervisors, principals, teachers and other sectors of the community shall formulate a program to start the implementation of the revised bilingual policy in all levels by SY 1987-1988.

g. In non-Tagalog areas, the regional director shall organize compensatory programs in order to equalize competence in Filipino among Tagalogs and non-Tagalogs through the development of suitable teaching materials, training of special teachers, offering of additional classes, and establishment of incentives for teachers in Filipino. For the Tagalog areas, an enrichment program for enhancing competence in the language shall likewise be organized.

h. The levels of competence set as goals for both Filipino and English, shall be set by the Department according to the levels and needs of populations and periodical revised (e. g. every six years).

j. In the measurement of achievement nationwide, consideration shall be given to regional differences because of varieties of Filipino and variations in the phasing in of the languages. Regional evaluation shall be undertaken to gauge the attainment of standards set for quality education.

k. Minimum standards of languages skills (in both Filipino and English) shall be required for the promotion of students.

l. The Department of Education, Culture and Sports shall coordinate the following activities for the implementation of the revised language policy through its respective agencies;

(1) revision of pre-service teacher training courses to reflect the Bilingual Education Policy;

(2) development of a program to train teachers to use Filipino as a medium of instruction for content subjects;

(3) certification of teachers for language and content competence including those who have been teaching in Filipino with success;

(4) admission to training of future teachers with required language competence; and

(5) development of evaluative instruments for teachers and pupils for gauging language and content competence using various skills.

m. The Department shall appoint a Bilingual Education Committee to be composed of the following:

The Bureau Directors (Elem., Sec., Tertiary)
The Chairperson of the National Language Commission (Institute of Philippine Languages)
Representatives from the Language Education Sector and Language Societies

The Chairman of this Committee shall be designated by the Secretary.

The representatives shall serve for a period of three years, renewable at the option of the Secretary.

The Secretariat shall be housed in the same office as the Chairperson.

The first task of this Committee shall be the dissemination of information on the Bilingual Education Policy among other departments

of the Republic and among government and non-government agencies and the public at large.

The Committee shall present an annual report of its activities and findings to the Secretary.

It shall compile baseline data on achievement in both language for future use.

Periodically, with the help of research agencies it shall conduct on commission evaluative studies on the implementation of the policy and suggest revisions of the policy. It should undertake a summative evaluation after ten years implementation (1987-1997).

2. This Order supersedes previous Orders on Bilingual Education Policy Implementing Guidelines except those that are not inconsistent with this Order.

3. This Order takes effect in the school year 1987-1988.

(SGD.) LOURDES R. QUISUMBING
Secretary

slc/88
(A true copy)

References:

Department Order Nos. 25, s. 1974 and 50, s. 1975
DECS Order No. 52, s. 1987
Allotment: 1-2-3-4-(M.O. 1-7)
To be indicated in the Perpetual Index
under the following subjects:

CHANGE
COMMITTEE
COMMUNICATION ARTS
COURSE OF STUDY, COLLEGIATE
COURSE OF STUDY, ELEMENTARY
COURSE OF STUDY, SECONDARY
Teachers

KARAGDAGANG DAHON F

Republika ng Pilipinas
Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports

TANGGAPAN NG KALIHIM
Manila

Mayo 27, 1987

KAUTUSANG PANGKAGAWARAN
Blg. 54, s. 1987

MGA PATNUBAY SA PAGSASAKATUPARAN PARA SA 1987 PATAKARAN SA EDUKASYONG BILINGGWAL

Para sa: Mga Patnugot Pangkawanihan
Mga Patnugot Pangrehiyon
Mga Tagapamanihala ng mga Paaralan
Mga Namumuno ng mga Paaralang Pribado, Dalubhasaan at Pamantasan
Mga Pangulo Estadong mga Dalubhasaan at mga Pamantasan

1. Bilang tugon sa 1987 Patakaran sa Edukasyong Bilinggwal, ang Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports, sa pamamagitan nito'y nagproklama sa mga sumusunod na mga karagdagang patnubay:

a. Ang Edukasyong Bilinggwal ay ang magkahiwalay na paggamit ng Filipino at Ingles bilang wikang panturo sa mga tiyak na asignatura. Ang magkahiwalay na paggamit ng Filipino at Ingles ay kailangang sundin.

b. Ang pagbasa sa mga wikang panrehiyon, sa Filipino at Ingles ay kailangang matamo sa mga yugto. Sa mga pook na di-taal na Tagalog ang Filipino ay maaaring ituro nang pasalita sa pamamagitan ng paggamit ng mga pamamaraan, teknik at mga kagamitang kinakailangan sa pagtuturo ng Filipino sa mga tagapagsalitang hindi Tagalog.

c. Ang pagkabaha-bahagi ng dalawa o tatlong mga wika ay kailangang planuhin sa antas

pangrehiyon, kung ang pagtuturong bilinggwal (paggamit ng Filipino at Ingles bilang wikang panturo) ay isasakatuparan sa lahat ng rehiyon.

d. Ang pagkatutong pangnilalaman (sa kahit anong wika) ay hindi dapat isakripisyo dahil sa pagkakaiba-iba sa pagbaha-bahagi ng dalawang wika.

e. Sa lahat ng mga paksang dapat ituro sa Filipino, ang kagawaran ng pagtuturo at mga sangguniang kagamitan pati na rin ang pagsasanay ng mga guro sa pagtuturo ng Filipino ay dapat gastusan.

f. Ang patnugot pangrehiyon, sa oras ng pagsangguni sa kanyang mga tagapamanihala, mga tagamasid, mga punong-guro at iba pang sektor ng pamayanan ay kailangang bumuo ng palatuntunang makapagsisimula sa pagsasakatuparan ng binagong patakarang bilinggwal sa lahat ng mga antas sa taong-panuruang 1987-1988.

g. Sa mga pook na di-Tagalog, ang patnugot pangrehiyon ay kailangang magtatag ng mga palatuntunang magpupuno upang mapantay ang kakayahan sa Filipino sa mga Tagalog at di-Tagalog sa pamamagitan ng pagbubuo ng angkop na mga kagamitang pampagtuturo, pagsasanay ng di-pangkaraniwang mga guro, pag-aalok ng karagdagang mga klase, at pagtatatag ng mga pangganyak para sa mga guro sa Filipino. Para sa mga pook na Tagalog, isang pagpapayamang palatuntunang makapagdaragdag sa kakayahan sa wika gayon din ay dapat itatag.

h. Ang mga antas ng kakayahang inihanda bilang mga layunin kapwa sa Filipino at Ingles, ay dapat inihanda ng Kagawaran ayon sa mga antas at mga pangangailangan ng mga mamamayan at pagbabago sa takdang panahon (bawat 6 na taon).

i. Ang paglilipat ng kognitibo at linggwistikong kasanayan mula sa isang wika tungo sa iba ay kailangang mapagaan at mailarawan sa silabay ng mga paaralan.

j. Sa pagsukat ng natamo sa buong bansa, kailangang bigyang konsiderasyon ang pangrehiyong pagkakaiba dahil sa maraming uri ng Filipino at ang pagkaiba-iba sa pagbabaha-bahagi ng mga wika. Pagtatasang pangrehiyon ay kailangang gawin upang masukat ang pagkatamo ng mga pamantayang inihanda para sa edukasyong may kalidad.

k. Ang mga pamantayang minimo ng mga kasanayan sa wika (kapwa sa Filipino at Inglés ay kinakailangan para sa pagpapasa ng mga estudyante.

l. Ang Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Isports ay kailangang maitugma ang sumusunod na mga gawain para sa pagsasakatuparan ng binagong patakaran ng wika sa pamamagitan ng kaukulang mga ahensiya:

(1) pagbabago ng paunang-gawaing mga kurso sa pagsasanay ng mga guro upang ilarawan ang Patakarang Edukasyong Bilinggwal;

(2) magbubuo ng mga palatuntunan upang sanayin ang mga guro sa paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo para sa mga paksang pangnilalaman;

(3) sertipikasyon ng mga guro para sa kakayahang pangwika at nilalaman pati yong mga matagumpay na nagturo sa Filipino;

(4) pagtanggap sa pagsasanay ng kasalukuyang mga gurong may natamong kakayahan sa wika; at

(5) pagbubuo ng mga kagamitan sa pagtatasa para sa mga guro at mga mag-aaral para masukat ang mga kakayahang pangwika at nilalaman sa paggamit ng iba't ibang kasanayan.

m. Ang kagawaran ay kailangang humirang ng Lupon sa Edukasyong Bilinggwal na bubuuin ng mga sumusunod:

Mga Patnugot Pangkawanihan (Elementarya, Sekondarya, Tersaryo)
Tagapangulo ng Komisyon ng Wikang Pambansa (Surian ng mga Wika ng Pilipinas)
Mga Kinatawang mula sa Panig ng Edukasyong Pangwika at Lipunang Pangwika

Ang Tagapangulo ng Lupong ito ay kailangang piliin ng Kalihim.

Ang mga kinatawan ay kailangang manungkulan sa loob ng tatlong taon, maaaring baguhin sa opsiyon ng Kalihim.

Ang sekretaryat ay kailangang ibahay sa parehong tanggapan tulad ng tagapangulo.

Ang unang gawain ng Lupon ay ang pagpapalaganap ng impormasyon sa Patakaran ng Edukasyong Bilinggwal sa iba pang mga Kagawaran ng Republika at sa pamahalaan at mga ahensiyang di-sakop ng pamahalaan at ng publiko sa kabuuan.

Ang Lupon ay dapat maglahad ng taunang ulat ng mga gawain at mga kinalabasan sa Kalihim.

Kailangang magtala ng batayang guhit ng mga datos sa dalawang wika para sa kasalukuyang paggamit.

Sa bawat panahon, sa tulong ng mga ahensiya sa pananaliksik ay kailangang magsagawa o mag-utos ng mga pag-aaral sa pagpapahalaga sa pagsasakatuparan ng patakaran at magmungkahi ng mga pagbabago ng patakaran. Dapat magtangka ng isang sumatibong pagpapahalaga pagkatapos ng sampung (10) taon pagsasakatuparan (1987-1997)

2. Ang Kautusang ito ay humalili sa naunang mga kautusan sa mga Patnubay sa Pagsasakatuparan ng Patakarang Edukasyong Bilinggwal maliban sa mga hindi pabagu-bago sa kautusang ito.

3. Ang Kautusang ito ay nagkabisa sa taong-panuruan 1987-1988.

(Nilagdaan) LOURDES R. QUISUMBING
Kalihim

Isang Salin

Mga Sanggunian:

Kautusang Pangkagawaran Blg. 25, s. 1974 at 80, 1975
Kautusang Pangkagawaran Blg. 52, s. 1987
Pamudmud: 1-2-3-4-(M. O. 1-87)
Nasama sa Perpetual Indiks sa ilalim ng mga sumusunod na asignatura

PAGBABAGO
LUPON
SINING NG PAKIKIPAGTALASTASAN
Patnubay ng Kurso, Kolehiyo
Patnubay ng Kurso, Sekondarya
Patnubay ng kurso, Elementarya

KARAGDAGANG DAHON G

Pagtutuos sa Pinaghambing na mga Iskors sa Unang Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol

Pinaglapatan	Taon II X	II X^2	Taon III X	III X^2	Taon IV X	IV X^2	Kabuuan
	21		21		36		
	18		19		21		
	17		18		10		
	17		17		8		
Pangkat	15		17		8		
Experi-	15		17		7		
mental	14		17		6		
	14		15		6		
n = 14	13	n = 14	12	n = 8	6		
	13		12				
	12		11				
	11		11				
	11		8				
	10		6				
	201(3009)		201(3137)		102(2086)		504(8232)
	20		20		37		
	18		19		29		
	17		18		18		
	17		17		10		
	17		17		11		
Pangkat	16		15		8		
Kontrol	14		15		8		
	14		15		6		
n = 14	14	n = 14	14	n = 8			
	13		14				
	12		14				
	10		13				
	10		12				
	8		12				
	200(3012)		216(3408)		127(2919)		543(9339)
Kabuuan	401(6021)		417(6545)		229(5005)		1047(17571)

N = 72

$$C = \frac{(E\ X)^2}{N} = \frac{1047}{72} = 15225.12$$

SS (Kabuuan) = 17571 - 15225.12 = 2345.88

$$SS\ (Taon) = \frac{401^2}{28} + \frac{417^2}{28} + \frac{229^2}{16} - C$$

$$= 5.66$$

$$SS\ (Pinaglapatan) = \frac{504^2}{36} + \frac{543^3}{36} - C$$

$$= 21.13$$

$$SS\ (Interaksyon) = 201^2 + 201^2 + 102^2 + 200^2 + 216^2 + 127^2 = SS\ (Taon) - SS(Pinaglapatan) - C = 26.00$$

SS (Kamalian) = SS(Kabuuan) - SS(Taon) - SS(Pinaglapatan) - SS(Interaksyon)

= 2345.88 - 5.66 - 21.13 - 26.00

= 2293.09

KARAGDAGANG DAHON H

Pagtutuos sa Pinaghambing na mga Iskors sa Huling Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at mga Pangkat Kontrol

Pinaglapatan			Teori		Kabuuan		
	II		III		IV		
	X	X^2	X	X^2	X	X^2	
	43		43		89		
	36		41		83		
Pangkat	34		37		79		
Kontrol	34		35		78		
	33		25		76		
	32		23		76		
n = 14	30	n = 14	21	n = 8	74		
	30		18		59		
	24		18				
	22		17				
	20		16				
	17		16				
	15		16				
	13		13				
	383(11513)		339(9593)		614(47644)		1336(68750)
	30		50		90		
	30		44		84		
Pangkat	29		34		82		
Eksperi-	28		33		78		
mental	23		32		70		
	22		32		64		
	21		31		62		
n = 13	20	n = 13	22	n = 8	35		
	20		21				
	20		21				
	19		19				
	14		17				
	13		13				
	289(6805)		369(11875)		565(42029)		1223(60709)
Kabuuan	672(18318)		708(21468)		1179(89673)		2559(129459)

N = 70

$$C = \frac{(\Sigma X)^2}{N} = \frac{(2559)^2}{70} = 93549.73$$

$$SS(Kabuuan) = EX^2 - C = 129459 - C = 35909.27$$

$$SS(Taon) = \frac{(672)^2}{27} + \frac{(708)^2}{27} + \frac{(1179)^2}{16} - C$$

$$= 28618.50$$

$$SS(Pinaglapatan) = \frac{(1336)^2}{36} + \frac{(1223)^2}{34} - C$$

$$= 22.74$$

$$SS(Interaksyon) = \frac{(383)^2}{14} + \frac{(339)^2}{14} + \frac{(614)^2}{8} + \frac{(289)^2}{13} + \frac{(369)^2}{13} + \frac{(565)^2}{8} - SS(Pinaglapatan) - C$$

$$= 421.70$$

$$SS(Kamalian) = SS(Kabuuan) - SS(Taon) - SS(Pinaglapatan) - SS(Interacksyon)$$

$$= 6846.33$$

KARAGDAGANG DAHON I

Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit sa Sariling Pili (Pananahi) II

Mga Layunin/Kasanayan	Dami ng Aytem	Bahagdan ng Aytem
1. Pagsukat	20	44%
a. Nakakukuha ng tamang sukat ng damit - - - - - - -	20	
2. Paggawa ng Padron	16	36%
a. Nakukuha ang pamaraan sa paggawa ng batayang padron- -	16	
3. Pagtahi	9	20%
a. Nasusunod ang pamamaraan sa pagtahi - - - - - - - - -	9	
Kabuuan	45	100%

KARAGDAGANG DAHON J

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKALAWANG TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PANGKALAHATANG PANUTO

1. Basahin nang maingat ang bahaging ito bago tumuloy sa ano mang aytem ng pagsubok.
2. Isulat ang mga impormasyong personal na kinakailangan sa iyo.
3. Sa pagsagot ng mga aytem sa Unang Pagsubok, isulat lamang ang isang salita o lipon ng mga salita na magwawasto sa pangungusap.
4. Sa pagsagot ng mga aytem sa Ikalawang Pagsubok, isulat lamang ang titik ng iyong napiling sagot sa mga puwang.
5. Huwag magbubura ng iyong mga sagot. Kung gagawin mo, iyon ay hindi iwawasto.
6. Ang itinalagang oras sa pagsubok na ito ay 60 minutos, kaya huwag magtatagal sa iisang aytem.
7. Paalaala, HUWAG IIWANAN ANG ANO MANG AYTEM NA WALANG SAGOT.
8. Kung mayroon pa kayong itatanong pagkatapos na basahin itong pangkalahatang panuto, magtanong sa iyong iksaminador para magpaliwanag.
9. HUWAG MAG-UUMPISA HANGGAT HINDI PINAGSASABIHAN.

UNANG PAGSUBOK. Uring Pagpupuno.

Panuto: Punan ng salita o lipon ng mga salita ang mga puwang para gawing tama ang mga pangungusap.

________ 1. Ang sukat na kinukuha mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng balikat at nagdadaan sa batok ay tinatawag na ________.

________ 2. ________ ang isang simpleng padron na walang palabis para sa tupi.

________ 3. Ang harapang katawan ay mayroong batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng ________.

________ 4. Ang padron ng mahabang manggas ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng ________.

________ 5. Ang padron ng likurang katawan ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng ________.

________ 6. Ang padron ng harapang palda ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng ________.

________ 7. Ang padron ng likurang palda ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng ________.

________ 8. ________ ay isang maigsing tahi na nagdudugtong ng dalawang tela saang ang V na hugis ang tinahi o tinabas.

________ 9. Ang trungsal ay ginagamit na ________ at

________ 10. ________ sa kalamnan ng katawan.

________ 11. ________ ay kinukuha sa dulo ng balikat pababa hanggang sa gustong haba.

________ 12. ________ ay kinukuha mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng suso.

_______13. Ang sukat na kinukuha palibot sa sa pinakamaliit na bahagi ng katawan ay tinatawag na _______.

_______14. _______ ay kinukuha mula sa dulo ng balikat pababa kalinya ng kilikili.

_______15. Ang sukat na kinukuha palibot sa pinakamaliit na bahagi ng braso kalinya sa haba ng manggas ay tinatawag na _______.

IKALAWANG PAGSUBOK. Uring Pagpipili.

Panuto: Pumili ng pinakamabuting sagot sa loob ng panaklong. Isulat lamang ang titik ng iyong napiling sagot sa puwang.

_______ 1. Ang sukat na kinukuha mula sa dulong balikat ng leeg at nagdadaan sa dulo ng suso hanggang sa baywang ay tinatawag na (a. lalim ng balakang, b. haba ng manggas, c. buong haba ng katawan).

_______ 2. Ang sukat na kinukuha palibot sa malaman na bahagi ng braso ay tinatawag na (a. haba ng manggas, b. dakong itaas ng braso, c. dakong ibaba ng braso).

_______ 3. (a. sukat ng balakang, b. lalim ng balakangs, c. sukat ng baywang) ay kinukuha palibot sa pinakamalaman na bahagi ng balakang

_______ 4. (a. AB, b. BC, c. AF) ay katumbas sa sukat sa buong haba ng katawan.

_______ 5. (a. AD, b. AB, c. AF) ay katumbas sa 1/4 na sukat ng dibdib (suso) at may dagdag na 1/2" ng harapang katawan.

_______ 6. Ang padron ng harapang palda ay mayroong batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng (a. pigi, b. tiyan, c. dibdib).

_________ 7. (a. "French dart", b. Pileges na trungsal, c. Gibson na trungsal) ay mula sa balikat o sa braso hanggang sa laylayan.

_________ 8. Sa padron ng manggas ang AC ay katumbas sa DE at ito'y katumbas sa (a. haba ng manggas, b. "cap" ng manggas, c. dakong itaas ng braso).

_________ 9. (a. Pileges, b. Trungsal) ay tinupi at tinahing tela na nagbibigay hugis sa damit, malapad sa isang dulo at pakipot sa kabilang dulo.

_________10. Linyang AD sa harapang katawan ay katumbas sa (a. 1/2 sukat ng dibdib, (dakong itaas) b. 1/4 sukat ng dibdib (suso), c. 1/2 sukat sa lapad ng balikat.

_________11. Linyang LM sa likurang katawan ay katumbas sa (a. 1/2 agwat ng suso, b. 1/2 sukat ng baywang, c. 1/2 sukat ng matulis na buto sa likod).

_________12. Linyang AH sa harapan at likurang katawan ay katumbas sa (a. 3 pulgada, b. 4 na pulgada, c. 2-1/2 pulgada).

_________13. Linyang DG sa harapan at likurang katawan ay katumbas sa (a. 2 pulgada, b. 1 hanggang 1-1/2 pulgada, c. 3 pulgada).

_________14. Linyang GH, FD at AC sa padron ng palda ay katumbas sa (a. 1/2 sukat ng balakang, b. lalim ng balakang, c. sukat ng baywang).

_________15. Linyang JK sa padron ng harapang palda ay katumbas sa (a. haba ng palda, b. lalim ng balakang, c. haba ng damit).

_________16. (a. Lapad ng balikat, b. Sukat ng dibdib, (dakong itaas), c. Taas ng suso) ay kinukuha mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng balikat.

_________17. (a. Sukat ng dibdib (suso), b. Sukat ng baywang, c. Sukat ng balakang) ay kinukuha palibot sa pinakamalaman na bahagi ng dibdib, sa itaas ng suso at sa matulis na buto sa likod.

________18. (a. Sukat ng suso, b. Sukat ng baywang, c. Sukat ng balakang) ay kinukuha palibot sa pinakamaliit na bahagi ng katawan.

________19. (a. Sukat sa lapad ng balikat, b. Sukat ng dibdib (dakong itaas), c. Sukat ng suso) ay kinukuha 4" pahaba mula sa magkabilang dulo ng balikat sa may braso.

________20. (a. Agwat ng suso, b. "Cap" ng manggas, c. Taas ng suso)ay kinukuha mula sa dulong balikat ng leeg pababa hanggang sa dulo ng suso.

________21. (a. Agwat ng suso, b. "cap" ng manggas, c. taas ng suso) ay kinukuha mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng suso.

________22. (a. Taas ng matulis na buto sa likod, b. taas ng suso, c. Agwat ng suso) ay kinukuha mula sa dulong balikat ng leeg hanggang sa dulo ng matulis na buto sa likod.

________23. Ang sukat na kinuha mula sa dulong balikat sa may braso pababa hanggang sa gustong haba ay tinatawag na (a. "cap" ng manggas, b. haba ng manggas, c. buong haba ng katawan).

________24. Linyang AF sa likurang katawan ay katumbas sa (a. 1/2 sukat ng baywang, b. 1/2 sukat ng kadera, c. 1/2 sukat ng dibdib (suso).

________25. Linyang CI sa harapan at likurang katawan ay katumbas sa (a. 3-1/2", b. 4", c. 4-1/2").

________26. Linyang BG sa padron ng manggas ay katumbas sa (a. 1/2 sa sukat ng dakong ibaba ng braso b. 1/2 dakong itaas ng braso, c. "cap" ng manggas).

________27. Linyang CE sa padron ng manggas ay katumbas sa (a. 1/2 sa sukat ng dakong ibaba ng braso b. 1/2 dakong itaas ng braso + 1", c. sukat sa "cap" ng manggas).

________28. Linyang SQ sa padron ng likurang palda ay katumbas sa (a. 2/3, b. 1/3, c. 1/4) sa lapad ng trungsal.

________29. Linyang HL sa padron ng harapang katawan ay katumbas sa (a. 1/2 sa agwat ng matulis na buto sa likod, b. 1/2 agwat ng suso, c. taas ng suso).

________30. Linyang GF, FA, HD, DC, IE, EB ay katumbas sa (a. 1/2 sukat ng baywang, b. 1/2 sukat ng balakang, c. 1/2 sukat ng suso).

KARAGDAGANG DAHON K

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKALAWANG TAON

PANGKAT KONTROL

GENERAL DIRECTIONS

1. Read this portion carefully before proceeding to answer any of the items in the test.
2. Fill out the personal information required of you in the test paper.
3. In answering eath item in Test 1, write a word or group of words that will make the statement correct or complete.
4. In answering each item in Test II, write only the letter of your choice on the blanks before the number.
5. Do not make any erasures in your answers. If you do, it will be considered wrong.
6. The time allotment to this examination is 60 minutes, so do not stay too long in any single item.
7. Remember, DO NOT LEAVE ANY ITEM BLANK.
8. Should you have any question after reading this general direction, ask your examiner for clarification.
9. DO NOT START UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

Test I. Completion Type.

Direction: Fill in the blanks with a word or group of words that will make the statement correct or complete.

________ 1. A measurement taken from one shoulder tip

to the other shoulder tip over the nape of the neck is called ____.

_____ 2. _____ is a perfectly plain pattern made without seam or hem allowance.

_____ 3. The front bodice has a basic dart to control the fullness of the _____.

_____ 4. The long sleeve pattern has a basic dart to take care of the fullness of the _____.

_____ 5. The back bodice has a basic dart to take care of the fullness of the _____ of the back.

_____ 6. The front skirt pattern has a basic dart to take care of the fullness of the _____.

_____ 7. The back skirt pattern has a basic dart to take care of the fullness of the _____.

_____ 8. _____ is a short seam bringing together the edges of the fabric where a V-shape piece has been cut or sewed.

_____ 9. The dart is used for _____ and

_____ 10. to _____ of the bodice.

_____ 11. _____ is taken from the shoulder tip down to the desired length.

_____ 12. _____ is taken from one apex (bust) point to the other apex point.

_____ 13. A measurement taken around the smallest part of the figure is called _____.

_____ 14. _____ is taken from the shoulder tip down in line with the armpit.

_____ 15. A measurement taken around the smallest part of the arm inline with the sleeve length is called _____.

Test II. Selection Type

Direction:. Select the best answer inside the parenthesis. Write only the letter before the number.

_______ 1. A measurement taken from the neek shoulder point with the tape passing over the bust point down to the waistline is called (a. hip depth, b. sleeve length, c. full bodice length).

_______ 2. A measurement taken around the fullest part of the arm is called (a. sleeve length, b. upper arm girth, c. lower arm girth).

_______ 3. (a. Hip measurement, b. Hip depth measurement, c. Waist measurement) is taken around the fullest part of the hips.

_______ 4. (a. AB, b. AC, c. AF) is equal to 1/2 bust measurement plus 1/2 inch of the front bodice

_______ 5. The front skirt pattern has a basic dart to take care of the fullness of the (a. buttocks, b. abdomen, c. bust).

_______ 6. (a. AD, b. AB, c. AF) is equal to full bodice length measurement.

_______ 7. (a. French dart, b. Dart tuck, c. Gibson dart) darts from the shoulder seam down to the hemline.

_______ 8. In the sleeve pattern AC is equal to DE and to (a. sleeve length, b. sleeve cap, c. upper arm girth) measurement.

_______ 9. (a. Gathers, b. Pleats, c. Dart) is a fold of material stitched to give shape to the garment, wide at one end and coming to a point at the other end.

_______ 10. Point AD in front bodice is equal to (a. 1/2 chest measurement, b. 1/2 bust measurement, c. 1/2 point width measurement).

________11. Point LM in back bodice is equal to (a. 1/2 apex distance, b. 1/2 waist measurement, c. 1/2 blades distance measurement).

________12. Point AH in front and back bodice is equal to (a. 3 inches, b. 4 inches, c. 2-1/2 inches).

________13. Point DG in front and back bodice is equal to (a. 2 inches, b. 1 to 1-1/2 inches, c. 3 inches).

________14. Points GH, FD and AC in skirt pattern is equal to (a. 1/2 hip measurement, b. hip depth measurement, c. waist measurement).

________15. Point JK on front skirt pattern is equal to (a. skirt length, b. hip depth, c. dress length).

________16. (a. Shoulder width, b. shoulder point width, c. Chest measurement) is taken from one shoulder to the other tip over the nape of the neck.

________17. (a. Bust measurement, b. waist measurement, c. Hip measurement) is taken around the fullest part of the bust with the tape measure passing over the bust point and over the shoulder blade bone at the back.

________18. (a. Bust measurement, b. waist measurement, c. Hips measurement) is taken around the smallest part of the figure.

________19. (a. Shoulder point width measurement, b. Chest measurement, c. Bust measurement) is taken from one arm joint four inches below the shoulder tip.

________20. (a. Apex distance, b. sleeve cap, c. apex height) is taken from the neck shoulder point down to the bust point.

________21. (a. Apex distance, b. sleeve cap, c. apex height) is taken from one apex point to the other point.

________22. (a. Shoulder blades height, b. apex height, c. Apex distance) is taken from the neck shoulder point down to the shoulder blade point at the back.

________23. A measurement taken from the shoulder tip down to the desired length is called (a. sleeve cap, b. sleeve length, c. full bodice length).

________24. Point AF in back bodice is equal to (a. 1/4 waist measurement, b. 1/4 hips measurement, c. 1/4 bust measurement).

________25. Point GI in front and back bodice is equal to (a. 3-1/2 inches, b. 4 inches, c. 4-1/2 inches).

________26. Point BG in sleeve pattern is equal to (a. 1/2 lower arm girth measurement, b. 1/2 upper arm girth, c. sleeve cap).

________27. Point CE in sleeve pattern is equal to (a. 1/2 lower arm girth measurement, b. 1/2 upper arm girth measurement plus 1 inch, c. sleeve cap measurement).

________28. Point SQ in back skirt pattern is equal to (a. 2/3 of the width of the dart, b. 1/3 of the width of the dart, c. 1/4 of the width of the dart).

________29. Point HL in front skirt pattern is equal to (a. 1/2 shoulder blades distance, b. 1/2 apex distance, c. apex height).

________30. Points GF, FA, HD, DC, IE, EB, is equal to (a. 1/4 waist measurement, b. 1/4 hips measurement, c. 1/4 bust measurement).

KARAGDAGANG DAHON L

PAKSANG-ARALIN

IKALAWANG TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PAKSANG-ARALIN PARA SA PANGKAT EKSPERIMENTAL

BATAYANG PADRON

Ang batayang padron na kinikilala ring saligang padron ay isang simpleng padron na walang palabis para sa tupi. Hindi ito ginagamit na batayan sa pagtabas ng anumang kasuotan. Ginagamit lamang ito na saligan para sa paggawa at pagbuo ng may disenyong padron.

Ang batayang padron ay simple at mayroon lamang isang kontroladong trungsal at wala ng ibang detalye sa paggawa nito. Ito ay magagawa sa pagdamasko sa isang hubugan o katawan. Maari rin sa pamamagitan ng pagplano mula sa sukat ng katawan at pagbabago ng padrong nasa iyo. Binubuo ito ng limang bahagi:

a. harapang katawan
b. likurang katawan
c. manggas
d. harapang palda
e. likurang palda

<u>Paraan ng Pagkuha sa Sukat ng Katawan Kailangan sa Paggawa ng Batayang Padron</u>

A. Harapang at Likurang Katawan

1. Lapad ng balikat. Ito'y kinukuha mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng balikat at nagdadaan sa itaas ng batok.

2. Sukat ng dibdib (suso). Ito'y kinukuha palibot sa malaman na bahagi at nagdadaan sa dulo ng suso at sa matulis na buto sa likod.

3. Sukat ng baywang. Ito'y kinukuha palibot sa pinakamaliit na bahagi ng katawan. Ito ang tunay na baywang.

4. Sukat ng dibdib (dakong itaas). Ito'y kinukuha 4" pababa mula sa magkabilang dulo ng balikat.

5. Buong haba ng katawan o harapang katawan. Ito'y kinukuha mula sa dulong balikat ng may leeg at nagdadaan sa dulo ng suso hanggang sa baywang.

6. Taas ng suso. Ito'y mula sa dulo ng balikat sa leeg hanggang sa dulo ng suso.

7. Agwat ng suso. Ito'y mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng suso.

8. Taas ng matulis na buto sa likod. Ito'y kinukuha mula sa dulo ng balikat sa leeg hanggang sa dulo ng matulis na buto sa likod.

9. Agwat ng matulis na buto sa likod. Ito'y mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo ng matulis na buto.

10. Haba ng manggas. Ito'y mula sa dulo ng balikat hanggang sa gustong haba.

11. "Cap" ng manggas. Ito'y mula sa dulo ng

balikat pababa kalinya ng kilikili.

12. Dakong itaas ng braso. Ito'y kinukuha palibot sa malaman na bahagi ng braso.

13. Dakong ibaba ng braso. Ito'y kinukuha palibot sa pinakamaliit na bahagi ng braso kalinya sa haba ng manggas.

14. Sukat ng balakang. Ito'y kinukuha palibot sa pinakamalaman na bahagi ng balakang.

15. Lalim ng balakang. Ito'y kinukuha 5" hanggang 6" pababa mula sa baywang.

Sukat

Harapang Katawan

AB = sukat ng harapang katawan

AC = 3"

AD = 1/2 sa sukat sa lapad ng balikat

AE = 1/2 sa sukat ng dibdib (dakong itaas)

AF = 1/2 sa sukat ng dibdib (suso) 1/2"

DG = 1" hanggang 1-1/2"

GH = lapad ng balikat

GI = 4"

BJ = AF

GK = 6" hanggang 6-1/2"

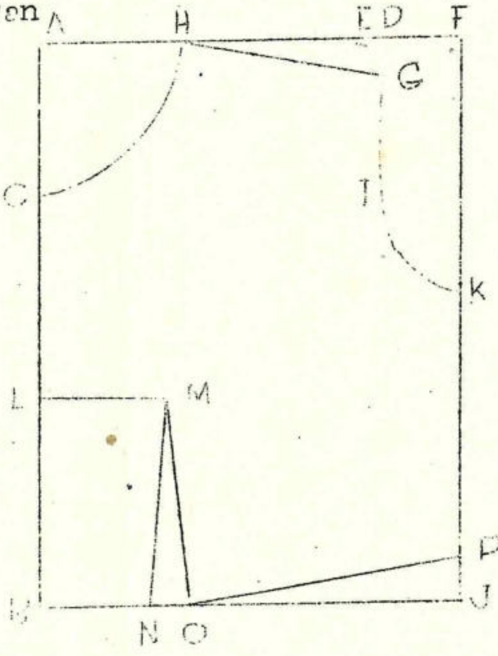

H A R A P A N

AL = taas ng dibdib (suso)

LM = 1/2 sa agwat ng suso

BN = mas maliit ng 1/2" sa LM

BNOJ = 1/2 sa sukat ng baywang

NO = lapad ng (dart) trungsal

JP = 1/2"

Likurang Katawan

AB = sukat ng katawan

AC = 1"

AD = 1/2 sukat sa lapad ng balikat

AE = 1/2 sukat ng dibdib (itaas)

AF = 1/4 sukat ng dibdib (suso)

DG = 1" to 1-1/2"

AH = 3" to 3-1/2"

GI = 4"

BJ = AF

GK = 6" to 6-1/2"

AL = sukat sa taas ng matulis na buto sa likod

LM = 1/2 sa agwat ng matulis na buto sa likod

BN = mas maliit ng 1/2" sa LM

BNOJ = 1/4 sa sukat ng baywang

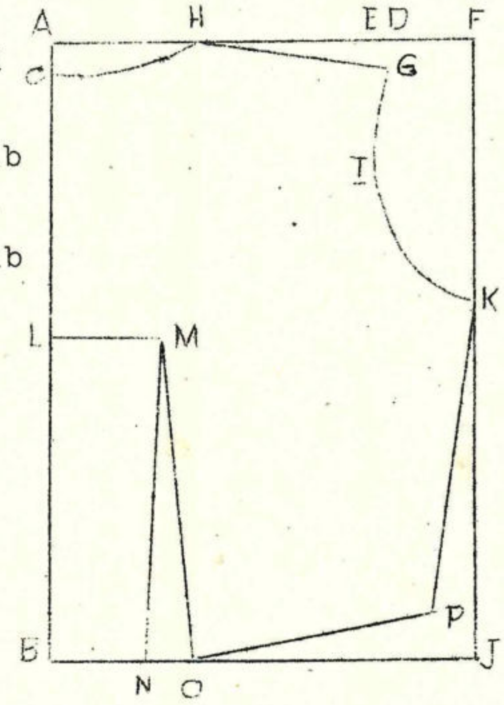

L I K U R A N

NO = lapad ng trungsal

JP = 1/2"

Paraan sa Paggawa ng Batayang Padron ng Palda

1. Gumawa ng linyang AB na katumbas ang haba sa likurang palda.

2. Mula sa A sumukat pababa katumbas sa lalim ng balakang at markahan itong C.

3. Mula sa C, sa linyang AB gumuhit ng pahigang linyang katumbas ng 1/4 sa sukat ng balakang at markahan itong D.

4. Mula sa B gumuhit ng pahigang linya at sumukat ng agwat katumbas sa CD at markahan itong E.

5. Mula sa A gumuhit ng kaparehong (parallel) linya katumbas sa CD at markahan itong F.

6. Pagdugtungin ang FDE ng tuwid na linya.

7. Habaan ang linyang CD katumbas ng 1/4 sa sukat ng balakang at markahan itong H.

8. Habaan ang linyang AF katumbas sa DH at markahan itong G.

9. Habaan ang linyang BE katumbas sa linyang DH at markahan itong I.

10. Pagdugtungin ang GHI ng tuwid na linya.

11. Sa G sumukat ng 1/2 pulgada pababa at markahan itong J. Pagdugtungin ang J at F ng palikong linya.

12. Sa linyang GHI, mula sa J maghanda ng agwat na katumbas sa haba ng harapang palda at markahan itong K.

13. Pagdugtungin ang K at E ng palikong linya na ginagamitan ng panghubog sa balakang (hip curve).

14. Mula sa H, sa linya ng HD sumukat ng 1/2 sa agwat ng suso at markahan itong L.

15. Mula sa J sa linyang JF sumukatt ng 1/2 sa agwat ng suso at bawasan' ng 1/2 pulgada at saka markahan ng M.

16. Sukatin ang linyang JF at bawasan ng 1/4 sa sukat ng baywang para makuha ang lapad ng trungsal.

17. Mula sa F, sa linyang GF sukatin ang 1/2 na lapad ng trungsal at markahan itong N. Mula sa M sukatin ang isa pang 1/2 na lapad ng trungsal na katumbas sa NF at markahan itong O.

18. Pagdugtungin ang M, L at O sa pagbuo ng MLO.

19. Gumamit ng panghubog sa balakang sa pagdugtong ng N at D para mabuo ang hubog ng balakang.

20. Mula sa C, sa linyang CD sumukat nang katumbas sa 1/2 sukat ng matulis na buto sa likod at markahan itong P.

21. Mula sa A, sa linyang AF sukatin ang 1/2 na agwat ng matulis na buto sa likod, bawasan ng 1/2" at markahan itong Q. Pagdugtungin ang Q at P ng tuwid na linya.

22. Sukatin ang linyang AF at bawasan ang haba

nito katumbas sa 1/4 na sukat ng baywang upang makuha ang lapad ng trungsal.

23. Hatiin ang lapad ng trungsal sa tatlong bahagi.

24. Mula sa F sa linyang AF sukatin ang 1/3 na lapad ng trungsal at markahan itong R. Gumamit ng panghubog ng balakang at pagdugtungin ang R at D para mabuo ang linya ng balakang.

25. Mula sa Q sa linyang QF sukatin ang 2/3 lapad ng trungsal at markahan itong S, P, at Q para mabuo ang SPQ.

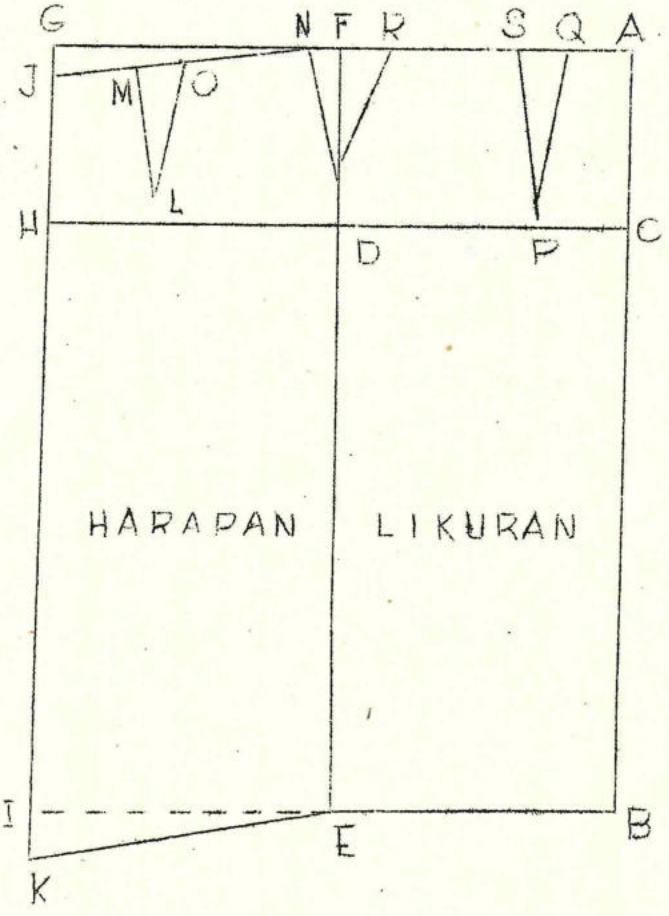

<u>Paraan sa Paggawa ng Batayang Padron ng Manggas</u>

AB = sukat sa haba ng manggas

AC = sukat sa "cap" ng manggas

AD = 1/2 na sukat ng dakong itaas ng braso + 1"

CE at BF = AD

BG = 1/2 na sukat ng dakong ibaba ng braso o mas maliit ng 1" sa CE

1. Paghatiin ang AE ng apat na magkaparehong bahagi at markahan itong H, I, J.

2. Mula sa H sumukat pataas mga 3/4" at markahan itong K.

3. Mula sa J sumukat ng 1/2" pababa at markahan itong L.

4. Pagdugtungin ang K, I, L, E ng "French curve" sa pagbuo ng harapang butas ng braso (armseye).

5. Kunin ang 1/2 na sukat ng HK at JL at markahan itong M at N.

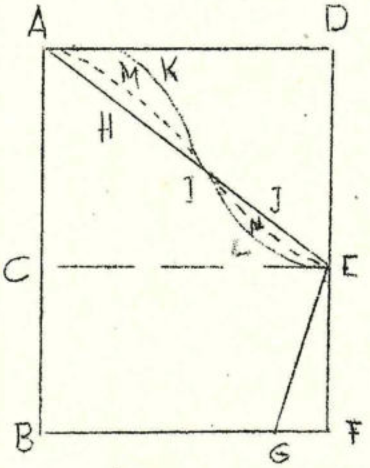

MANGGAS

6. Pagdugtungin ang A, M, I, N at E na ginamitan ng "French Curve" sa pagbuo ng likurang butas ng braso.

TRUNGSAL

Kahulugan ng Trungsal

1. Ang trungsal ay isang maigsing tahi na nag-dudugtong ng dalawang tela saang ang V na hugis ang tinahi o tinabas.

2. Ang trungsal ay tinupi at tinahing tela na nagbibigay ng hugis sa damit. Ito'y malapad sa isang dulo at pakipot sa kabilang dulo. Maaari rin itong malapad sa gitna at pakipot sa magkabilang dulo.

Trungsal Pangkontrol sa Katawan

Ang bloke ng katawan ay isang batayang kasuotan na tinabas para sundin ang bilog na hugis ng katawan. Para lumapat sa katawan ang blokeng ito, kailagan mayroon itong trungsal o iba pang kontrol upang isaalang-alang ang kalamnan ng dibdib at ang maliit na sukat ng baywang.

Mga Gamit ng Trungsal

1. Pangkontrol sa kalamnan ng Katawan.

Ang bawat batayang padron ay mayroon batayang trungsal na pangkontrol sa mga umbok ng katawan.

a. Ang harapang katawan ay mayroon bata-

yang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng dibdib (suso).

b. Ang likurang katawan ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng matulis na buto sa likod.

c. Ang harapang palda ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng tiyan.

d. Ang likurang palda ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng pigi.

e. Ang padron ng mahabang manggas ay mayroon batayang trungsal na mangangalaga sa kalamnan ng siko.

2. Pangdekorasyon

Ang batayang trungsal ng katawan at palda ay karaniwan nasa baywang. Kung ang disenyo ng damit ay hindi magpapakita sa kagandahan ng trungsal, maaari mo itong ilipat sa ibang posisyon o maaari rin itong hatiin sa dalawa o mas higit pa na hindi maiiba ang lapat ng damit. May pagkakataon na kailangan mong ilipat ang disenyo o estilo ng damit. Tinatawag na "paglilipat ng trungsal" ang gawang pag-iiba-iba

sa posisyon ng trungsal.

Paghati ng Trungsal

1. Tinatahi ang trungsal na malapad sa isang dulo at patulis sa kabilang dulo.

2. Sa mga manipis na tela, and trungsal ay hindi tinatabasan, ito'y idinidiin sa iisang tabi.

3. Sa mga makapal na tela, ito ay tinatabasan ng malapad, idinidiin ng pabukas ang mga gilid at tinatahian ito ng makina o kamay.

4. Iba't ibang direksyon ang maaaring takbuhan ng trungsal, puwedeng pahalang, patayo o pahilig.

5. Karaniwan tinatahi ang trungsal sa loob ng damit. Pero maaari ring sa labas kung pangdekorasyon.

6. Ididiin ang patayong trungsal sa bandang gitna ng damit.

7. Maaaring tabasan ang maluwag na trungsal at tatapusan ng simpleng tahi.

Uri ng Trungsal

1. Pileges na trungsal - tahi sa isang dulo at bukas sa kabilang dulo.

2. Patulis na pileges - malapad sa isang dulo at patulis sa kabilang dulo.

Trungsal Gibson - bukas sa isang dulo, pababang

pileges galing sa may balikat.

3. Trungsal na malapad sa gitna at patulis sa magkabilang dulo.

4. French na Trungsal - trungsal mula sa may balikat o sa braso hanggang sa laylayan.

Mga Ginawang Huwarang/Modelong Trungsal

1. Tuwid na tahi sa labas ng damit at magkakapantay ang agwat hangga't maaari.

2. Walang umbok at tumutulis nang banayad ang mga dulo.

3. Ang trungsal sa kaliwa ay kapantay sa kanan.

4. Ang mga dulo ay hindi matatastas.

Dalawang Paraan sa Paglilipat ng Batayang Trungsal

1. Paikot na Paraan

2. Pahiwa at pabukang Paraan

Pamamaraan

I. Ilipat sa balikat ang batayang trungsal sa baywang.

1) Markahan ng J ang gitna ng balikat

2) Markahan ang padron ayon sa nakikita sa unang pigura.

3) Bakasin ang padron mula LABCDJ.

4) Ikutin ang padron para magsalubong ang linyang IA at IM.

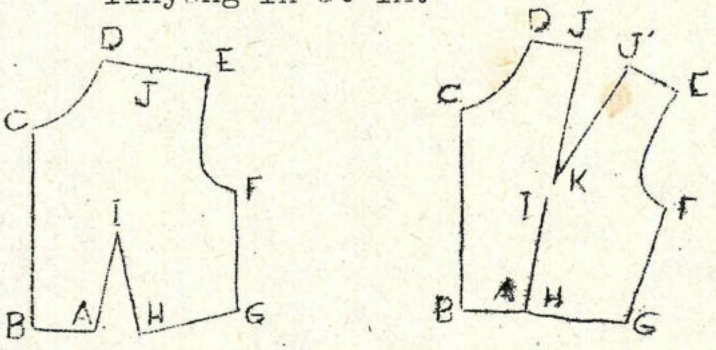

5) Markahan ang padron mula sa HGFI-J.

6) Ang trungsal sa balikat ay mas magandang tingnan sa katawan kung ito'y mga 3/4" ng suso. Markahan itong K.

7) Itupi ang trungsal patungong leeg at tabasin ang balikat habang nakatupi pa ito para makuha ang tamang hugis nito sa may balikat. Ipinakikita ito sa ikalawang pigura.

8) Linyahan ang J, K, J, at K para mabuo ang trungsal.

II. Paglilipat ng trungsal sa tagiliran galing sa baywang.

1) Markahan ang harapang batayang padron ayon sa nakikita sa unang pigura.

2) Markahan ng J ang nagustuhan mong posisyong ng trungsal sa may tagiliran.

3) Bakasin ang batayang padron mula I sa linyang IABC, palikong CD, linyang DE, palikong EF, linyang FJ.

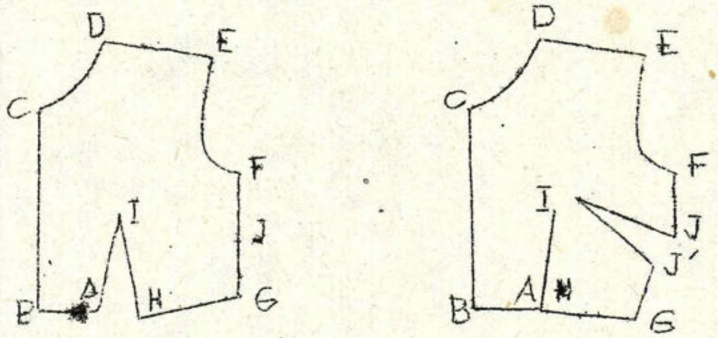

4) Paikutin ang padron para magsalubong ang linyang IA at IH.

5) Bakasin ang padron mula H, sa linyang HG at GJ.

6) Itupi ang trungsal patungong baywang. Sikaping matapat ang J sa J' at bakasin ang tahi sa tagiliran.

7) Gumuhit ng tuwid na linya mula J, I at J'. Ang ikalawang pigura ang tapos na padron.

III. Ilipat ang batayang trungsal sa dakong leeg.

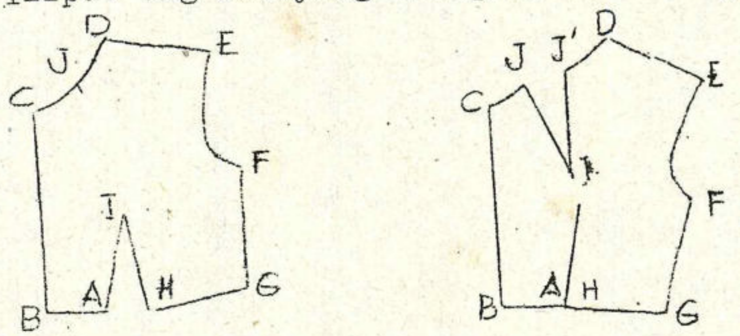

1) Paghatiin ang lokasyon ng trungsal sa dakong leeg markahan itong J.

2) Bakasin ang padron mula sa I, linyang IA, linyang AB, linyang BC, at palikong CJ.

3) Paikutin ang padron para matapat ang linyang AI sa linyang IH.

4) Bakasin ang padron mula H, sa linyang HB, linyang GF, palikong FE, linyang BD at palikong DJ.

5) Mas mabuting tingnan ang trungsal kung matatagpuan 3/4" sa ibabaw ng suso. Markahan itong K.

6) Itupi ang trungsal patungong gitnang harapan. Pagsalubungin ang J at J' at saka bakasin.

7) Pagkabitin ng tuwid na linya ang J, K at J'. Ang pangalawang pigura ang tapos na padron.

IV. Ilipat ang Batayang Trungsal sa may Braso.

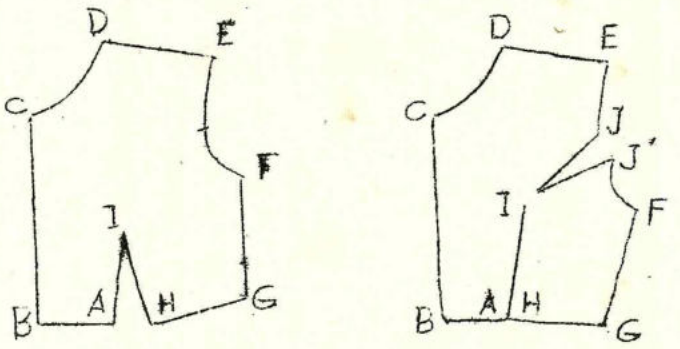

V. Paghahati ng Trungsal sa Baywang sa pagitan ng Baywang at Tagiliran.

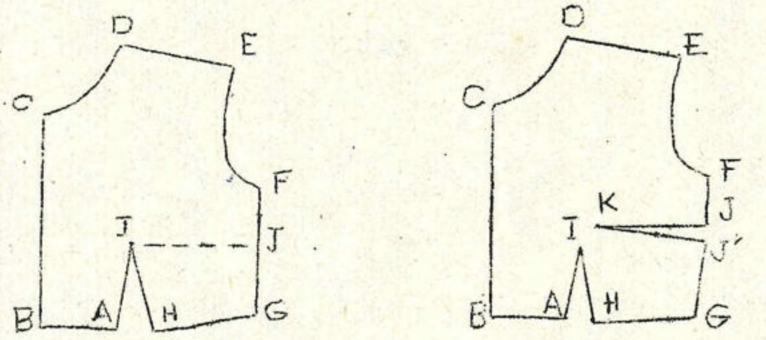

Sa pangkalahatan mas maganda ang lapat sa katawan ng damit na gumagamit ng trungsal sa tagiliran na ang haba ay 2-1/2" lamang. Mas maganda pa rin ang lapat kung ang lapad ng trungsal ay hahatiin sa dalawa o tatlong mabababaw na trungsal. Maaaring makakuha ng tamang trungsal mula sa iisang trungsal na 3/4" ang layo sa dulo ng suso. Pero, para magawa ito, kinakailangan ilagay ang trungsal malapit sa baywang o sa tagiliran. Mas magaling kung ang trungsal sa baywang ay mas malapad kaysa sa tagiliran.

VI. Paghahati ng Batayang Trungsal sa Pagitan ng Baywang at Balikat.

Hindi magbibigay ng magandang lapat ang dalawang trungsal na medyo malapit magsalubong sa dulo ng suso. Ang pagtabas ng padron

ng dalawang piraso ay tinatawag na panreynang katawan o "princess bodice". Sundin ang tul-

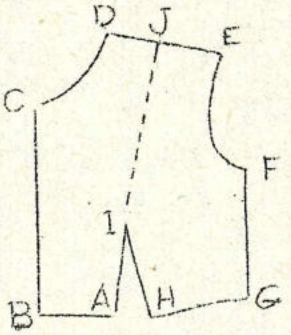

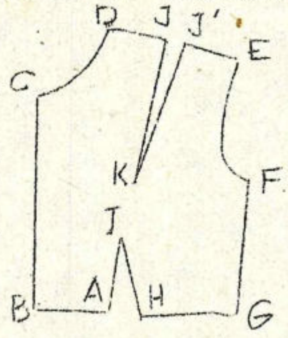

dok na linya sa pagtabas. Ang sobrang tela ay panlambot sa tuktok ng suso at tatahiin naman ang dalawa pang piraso.

VII. Ang paghahati ng Batayang Trungsal sa pagitan ng Balikat at Tagiliran.

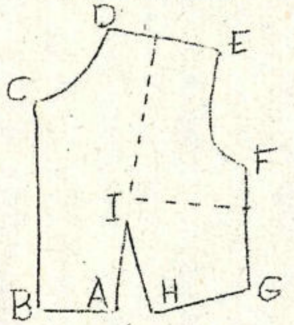

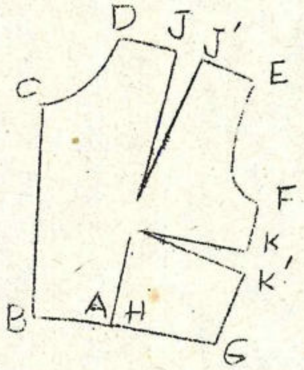

VIII. Ang Paghahati ng Batayang Trungsal sa Pagitan ng Baywang at Braso.

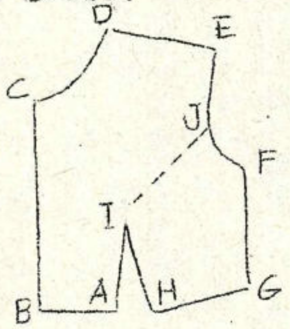

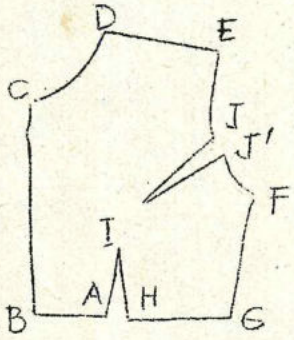

IX. Paghahati ng Batayang Trungsal sa Pagitan ng Baywang at Leeg.

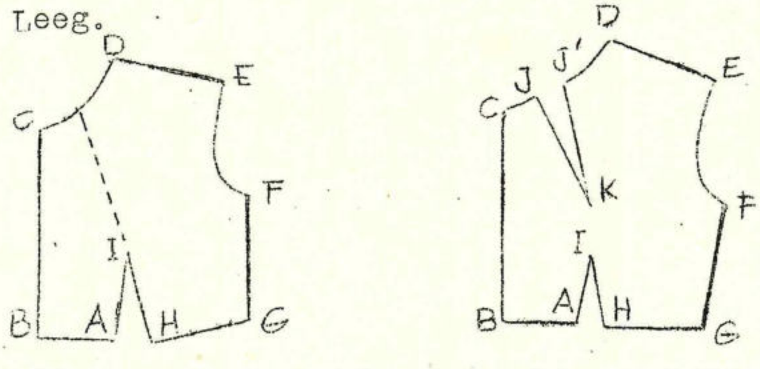

X. Paghahati ng Batayang Trungsal sa Baywang sa Dalawa.

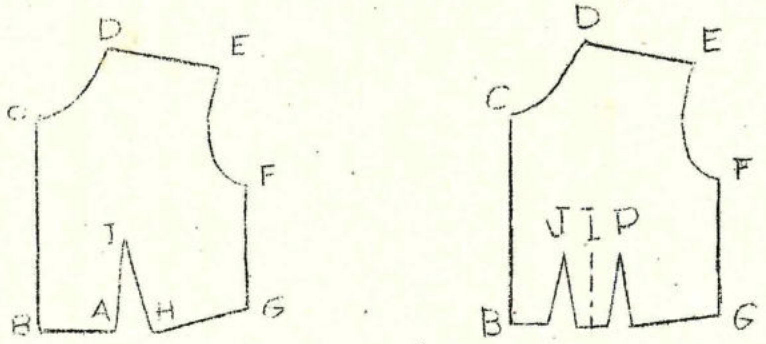

Medyo pantay ang pagitan ng trungsal sa may dulo kaysa sa puno. Ang trungsal ay puweding hindi tahiin. Maaari mong iwasan ang kalamnan ng trungsal sa pamamagitan ng pagtahi ng mga pileges para makuha ang malambot at blusang labas o epekto. Ibuhos ang atensiyon sa kalamnan ng dibdib. Kung gusto mo ng kalamnan sa balikat o sa leeg, ilipat mo lang dito ang batayang trungsal. Dalawa o higit pa ang magagawang trungsal sa tagiliran, balikat, baywang o gitnang harapan.

Itahi muna ang batayang trungsal sa gustong kalagayan bago hatiin sa marami. Ang trungsal ay maaaring ilipat sa iba't ibang bahagi ng katawan na hindi magbabago ang lapat kung ang pamaraan ay sunding mabuti. Iba't ibang estilo ng katawan ay makukuha sa pamamagitan ng paglilipat at pagtatahi ng batayang trungsal sa baywang.

Talasanggunian:

Baldt, Lawa. Clothing for Women. Chicago, JB Llopicatt Co. C. 1941.

Carson, Bertha. How You Look and Dress.

Hillhouse and Mansfield. Dress Design Drafting and Flat Pattern Making.

Home Economics Association, Unit Method of Sewing.

Manzarate, Freddie M. Basic Dressmaking Pattern-Making. Philippine Copyright 1967.

Panter, Justin Rust, Our Clothing.

Tedd Elizabeth. Clothes for Girls

Tanous, Helen. Designing Your Own Dress.

KARAGDAGANG DAHON M

PAKSANG-ARALIN

IKALAWANG TAON

PANGKAT KONTROL

Foundation Pattern

A foundation pattern also known as a block pattern, a master pattern, a basic pattern or a slopper, is a perfectly plain pattern made without seam or hem allowances. It is never used as a pattern for cutting a fabric or garment. It is used only as a foundation for constructing and developing designed patterns.

It is simple with only one control dart and no other construction details. A foundation pattern can be made by draping on forms and figures, by drafting from body measurements or by modifying patterns on hand. It consists of five basic parts:

a. front bodice
b. back bodice
c. sleeve
d. front skirt
e. back skirt

How to Take Body Measurement Needed In Drafting The Foundation Pattern:

A. Front and Back Bodice

1. Shoulder point width - taken fron one shoulder tip to the other shoulder tip over the nape of the neck.

2. Bust measurement - is taken around the fullest part of the bust with the tape measure passing over

the bust point and over the shoulder blade bone at the back.

3. Waist measurement - taken around the smallest part of the figure, the true waistline.

4. Chest measurement - taken from one arm joint to the other arm joint four inches below the shoulder tip.

5. Full bodice length or front figure - taken from the neck shoulder point with the tape passing over the bust point down to the waistline.

6. Apex (bust) height - is taken from the neck shoulder point down to the bust point.

7. Apex (bust) distance - is taken from one apex point to the other apex point.

8. Shoulder blades height - is taken from the neck shoulder point down to the shoulder blade point at the back.

9. Shoulder blades distance - is taken from one shoulder blade point to the other blade bone at the back.

10. Sleeve length - is taken from the shoulder tip down to the desired length.

11. Sleeve cap - taken from the shoulder tip down

inline with the armpit.

12. Upper arm girth - is taken around the fullest part of the arm.

13. Lower arm girth - is taken around the smallest part of the arm with the sleeve length.

14. Hip measurement - is taken around the fullest part of the hip.

15. Hip depth - is taken 5" to 6" below the waist-line.

Dimensions

Front Bodice

AB = FBL - full bodice length

AC = 3"

AD = 1/2 shl. pt. w. meas.

AR = 1/2 chest meas.

AF = 1/2 bust meas. 1/2"

DG = 1" to 1-1/2"

GH = SW

GI = 4"

BJ = AF

GK = 6" to 6-1/2"

AL = apex height

LM = 1/2 apex distance

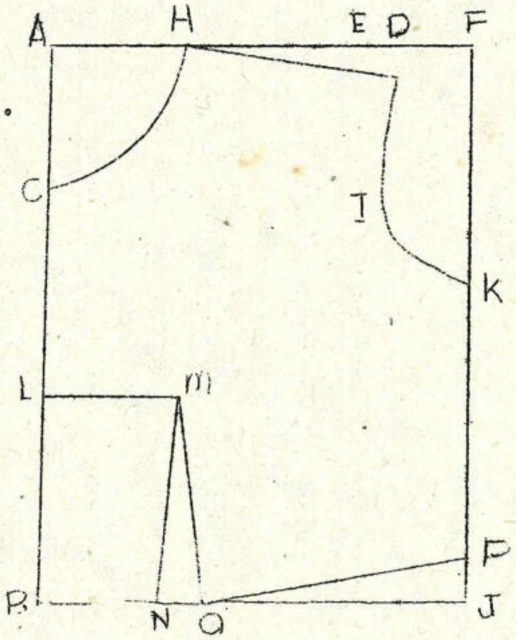

F R O N T

BN = 1/2 lesser than LM

BNOJ = 1/2 waist meas.

NO = width of the dart

JP = 1/2"

Back Bodice

AB = PBL

AC = 1"

AD = 1/2 shl. pt. w. meas.

AE = 1/2 bust meas.

DG = 1" to 1-1/2"

AH = 3" to 3-1/2"

GI = 4"

BJ = AF

CK = 6" to 6-1/2"

AL = shl. blade height meas.

LM = 1/2" shl. blade dist.

BN = 1/2 lesser than LM

BNOJ = 1/2 waist meas.

NO = width of the dart

JP = 1/2"

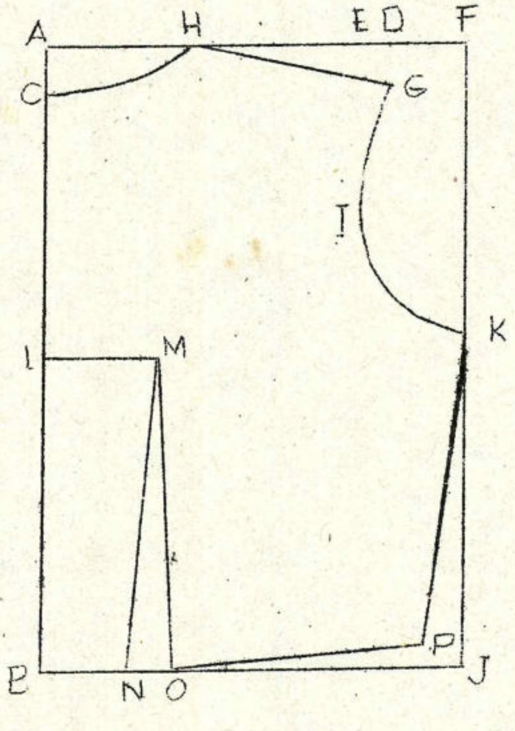

B A C K

Procedure in Drafting the Skirt Foundation Pattern

1. Make construction line AB which is equal to back skirt length.
2. From point A measure downward equal to hip depth measurement and mark it point C.
3. From point C on line AB draw a perpendicular line equal to 1/2 of the hip measurement and mark it point D.
4. From point B draw a perpendicular line and measure a distance equal to CD and mark it point E.
5. From point A draw a parallel line equal to CD and mark it point F.
6. Connect points FDE with a straight line.
7. Prolong line CD equal to 1/2 hip measurement and mark it point H.
8. Prolong line AF equal to DH and mark it point G.
9. Prolong line BE equal to line DM and mark it point I.

10. Connect points GKI with a straight line.

11. On point G measure down equal to 1/2 inch and mark it point J. Connect point J to F with a curve line.

12. On line GHI working from point J layout a distance equal to the front skirt length and mark it point K.

13. Connect point K to point E with a curve line using the hip curve.

14. From point H to line HD measure 1/2 of the apex distance and mark it point L.

15. From point J on the curve line JF measure 1/2 of the apex distance minus 1/2 inch and mark it point M.

16. Measure line JF and subtract 1/2 of the waist measurement to set the width of the dart

17. From point F on line GF measure 1/2 of the width of the dart and mark it point N. From point M measure the other half of the width of the dart which is equal to NP and mark it point O.

18. Connect point M to L to point O to form MLO.

19. With the use of hip curve, connect M to D to form the hip line curve.

20. From point C on line CD measure equal to 1/2

shoulder blades distance and mark it point P.

21. From point A on line AF measure 1/2 of shoulder blades distance minus 1/2 inch and mark it point Q. Connect point Q to point P with a straight line.

22. Measure line AF and subtract from its length equal 1/4 waist measurement to get the width of the dart.

23. Divide the width of the dart into 3 equal parts.

24. From point F on line AF measure 1/3 of the width of the dart and mark it point H. With the use of hip curve, connect R to D to form hipline.

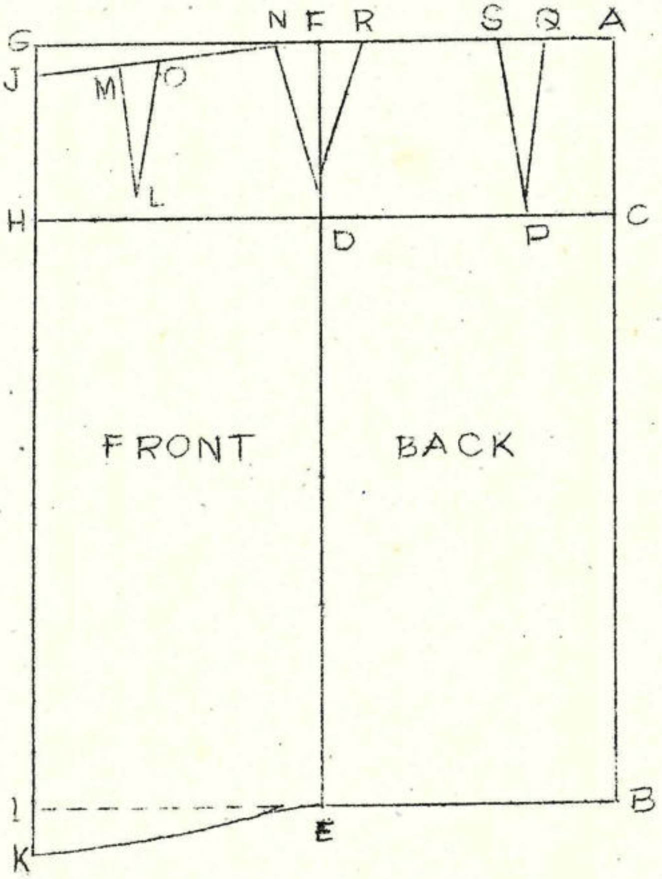

25. From point Q on line QP measure 2/3 of the width of the dart and mark it point S. Connect point S to point P with a straight line to form dart SPQ.

Procedure in Drafting the Sleeve Foundation Pattern

AB = Sleeve length measurement

AC = sleeve cap measurement

AD = 1/2 upper arm girth measurement + 1.

CE and BF = AD

BG = 1/2 lower arm girth measurement or 1" lesser than CE

1. Divide AE into 4 equal parts and mark points H, I, J.

2. From point H measure upward 3/4" and mark point K.

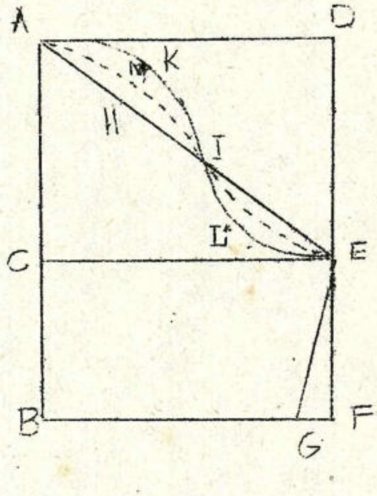

SLEEVE

3. From point J measure downward 1/2" and mark it point L.
4. Connect points K, I, L, E with a "french curve" to form the front armeye.
5. Get 1/2 of HK and JL and mark points M and N.
6. Connect points A, M, I, N and E with the use of a french curve to form the armeye

DARTS

Definition of Darts

1. Dart - is a short seam bringing together the edges of the fabric where a V-shape piece has been cut or sewed.
2. Dart - is a fold of material stitched to give shape to the garment, wide at one end and coming to a point at the other end. Dart may also be wide at the middle and may taper at both ends.

Dart Control in the Bodice

The bodice block is a foundation garment cut to conform to the rounded shape of the upper torso. In order that the block will fit the form it must have either a dart or some other control, to allow for the fullness of the bust and the proportionally smaller size of the waist.

Uses of Darts

1. Use to control fullness of the body.

   Each basic pattern has a basic dart to control body bulges.

   a. the front bodice has a basic dart to take care of the fullness of the bust.
   b. the back bodice has a basic dart to take care of the fullness of the blade bone of the back.
   c. the front skirt pattern has a basic dart to take care of the fullness of the abdomen.
   d. the back skirt has a basic dart to take care of the fullness of the buttocks.
   e. the long sleeve pattern has a basic dart to take care of the fullness of the elbow.

2. For Decoration

   The basic dart of the bodice and skirt is usually at the waist. If the dress design is such that the dart would not look good, then one can move the dart to another position, to any dart of the pattern, or one can divide the basic dart into two or more darts without altering the fitting of the garment. It is sometimes necessary to move the dart from one position to another in order to change

the design or style of the garment. The moving of the basic dart is called swinging the dart.

Sewing of Darts

1. Darts are sewed wide at one end and tapering to a point at the other end.

2. In light or thin materials a dart is left uncut and is pressed toward one side.

3. In heavy or thick materials it is cut open, the edges pressed open and finished the edges with hand stitches or zigzag machine stitches.

4. Darts may be made to run in any direction, horizontally, vertically or diagonally.

5. Darts are usually sewed on the wrong side of the garment, but they may be made on the right side for decoration.

6. Vertical darts should be pressed toward the center of the garment.

7. Wide dart may be trimmed or cut to a seams width and then finished like a plain seam.

Kinds of Darts

1. Dart tuck - dart stitch on one end or open end dart.

Gibson dart - open end dart, a pleat extending down from other edges or shoulder seam.

2. Tapered tuck - wide at one end and come to a point at the other end.

3. Dart wide in the middle and come to an end at both ends.

4. French dart - darts from the shoulder seam or armseye seem down to the hemline. This is used in princess cut dress or jacket.

Well-made Standard Darts

1. Appear in the right side of the straight seam, evenly spaced if more than one.

2. The ends do not bulge but taper gradually to a point.

3. The dart on the left side should match the dart on the right side.

4. The points never rip or ravel out.

Two Methods in Swinging the Basic Dart

1. Pivot method

2. Slash and spread method

Procedure

I. Swing the basic dart from waist to shoulder

   1. Mark the approximate center of the shoulder, mark it point J.

2. Mark the pattern as illustrated in figure I.

3. Trace the pattern from IABCDJ.

4. Pivot the pattern such the line IA and IH will meet.

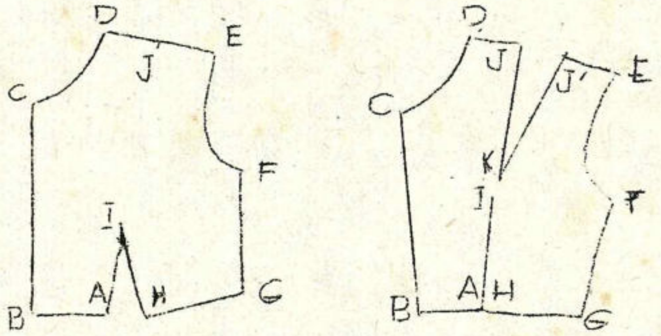

5. Mark the pattern from point HGFI-J

6. A shoulder darts look better on the figure if it ends about 3/4" above the normal bust point. So measure up from pt. I 3/4". Mark it point K.

7. Fold the dart toward the neckline and cut the shoulder while the dart is folded. This is to establish the correct shape of the dart at the shoulder. Figure II is the finished pattern.

8. Draw a line from J to point K to form a dart.

II. Swinging the waist dart to the underarm seam

1. Mark the front basic pattern as illustrated.

3. Trace the foundation pattern from pt. I along line IABC, curve CD, line DE, curve EF, line FJ.

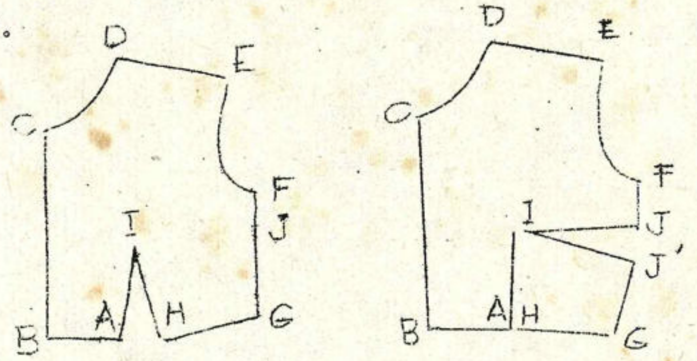

4. Swing or pivot the pattern such the line IH will coincide.

5. Trace the pattern from pt. H along line HG to line GJ.

6. Fold the dart towards the waist, let pt. J and pt. J' coincide and trace the underarm dart.

7. Draw a straight line from J to pt. I and to pt. J'. Figure III is the finished pattern.

III. Swing the basic dart to the neckline

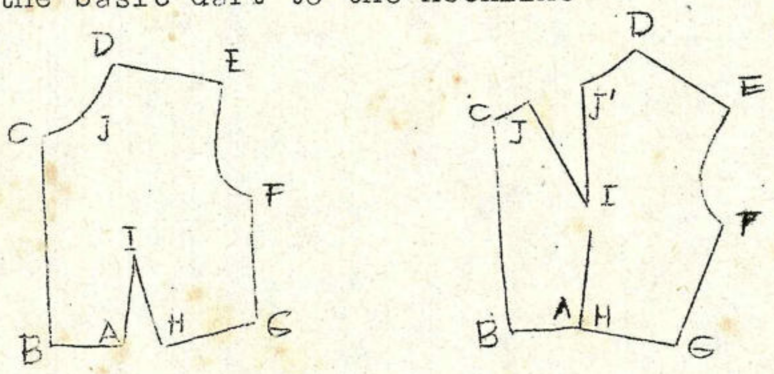

1. Divide the location of the dart at the neckline and mark it pt. J.
2. Trace the pattern from pt. I through line IA, line AB, line BC, curve CJ.
3. Pivot or swing the pattern such that line IA and line IH will coincide.
4. Trace the pattern from pt. H along line HB, line GF, curve FE, line ED and curve DJ.
5. The dart will look better in the figure if it ends 3/4" above the normal pt. Mark it pt. K.
6. Fold the dart towards the centerfront. Let pt. J and pt. J' meet and trace the pattern.
7. Draw straight line from pt. J to pt. K and pt. J'. Figure 2 is the finished pattern.

IV. Swing the basic waist dart to the armseye

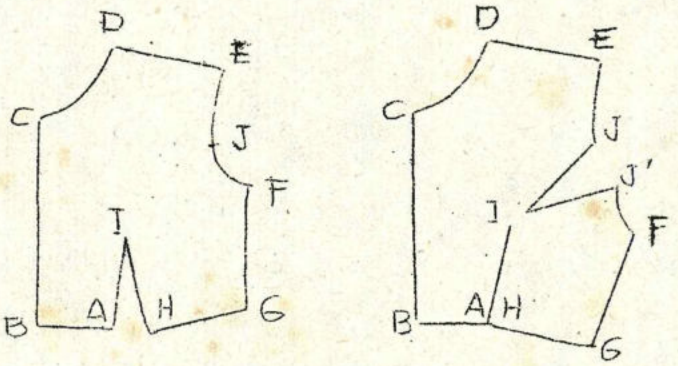

V. Dividing the waistdart between the waist and underarm dart

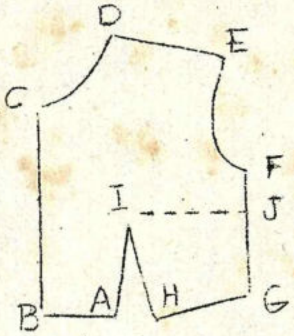

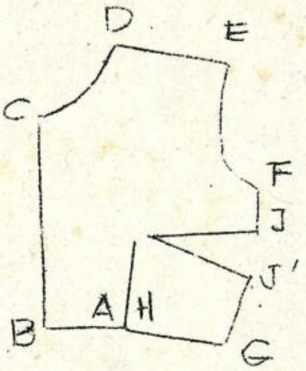

In general the bodice which uses side darts for control will be more smoothly fitted if the side dart or underarm dart is only about 2-1/2" in length, the fit will still be better if the width of the dart is divided into two or three shallow darts. It is possible to obtain a perfect dart with a single dart which is about 3/4" away from the actual bust point, but to do so you need to place the dart nearer the waist or lower on the side seam. It would be better if the waist dart is bigger than the underarm dart.

VI. Dividing the basic dart between the waist and the shoulder

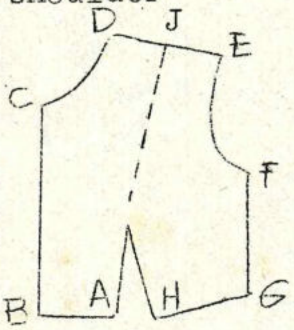

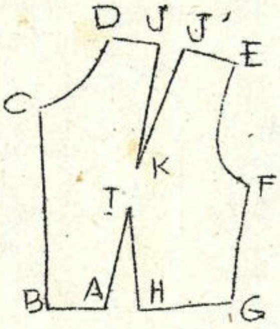

Two darts that almost, but not quite meet at the bust point would give a very poor fit. Cutting the pattern into two pieces will give what is known as princess bodice cut as indicated by the dotted lines in the pattern, the excess material to soften the bust point and the two pieces will be seamed back together.

VII. Dividing the basic dart between the shoulder and the underarm dart.

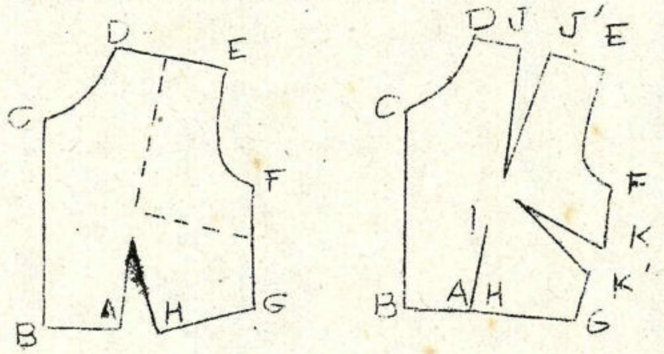

VIII. Dividing the basic dart between the waist and the armseye.

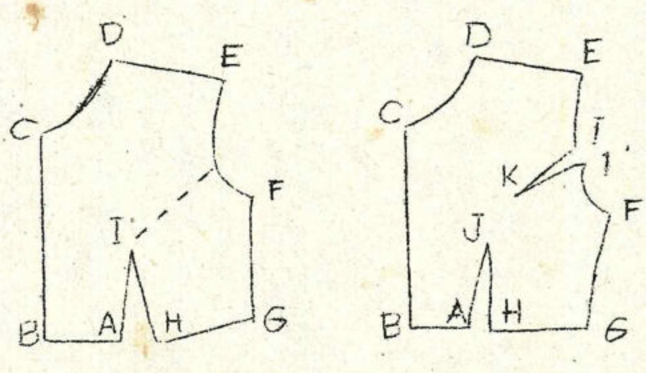

IX. Dividing the basic dart between the waist and the neckline.

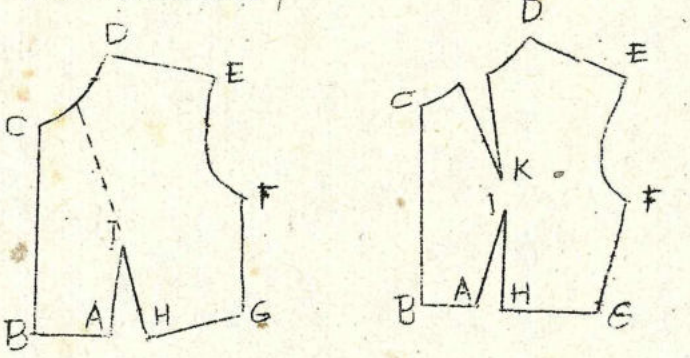

X. Dividing the waist dart into two darts.

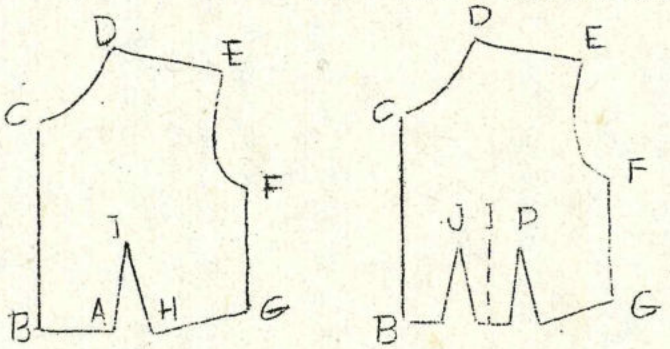

The space between dart should be a little quarter at the point than at the base. A dart does not necessarily have to be sewn together. You may wish to release the fullness of the dart by sewing it with gathers or pleats in order to achieve a soft and bloused effect. Care should be concentrated on the fullness of the bust. If fullness is desired on the shoulders or on the neckhole, the basic waist dart has to be transferred to the shoulder or neckhole. Two or more darts could be made on the underarm

shoulder, waistline or centerfront. Sew first the basic dart to the desired location of the dart before dividing it into several darts. Dart can be transferred to any part of the bodice without altering the fitting of the bodice if such procedure is skillfully and carefully done. Different styles in the bodice could be achieved by applying the method of swinging and dividing the basic waist dart.

References:

Baldt, Lawa. Clothing for Women. Chicago, JB Llopicatt, Co., C. 1941.

Carson, Bertha. How You Look and Dress?

Millhouse and Wansfield. Dress Design Drafting and Flat Pattern Making

Home Economics Association, Unit Method of Sewing.

Panter, Justin Rust, Our Clothing.

Tanous, Helen. Designing Your Own Dress.

Tedd Elizabeth. Clothes for Girls.

KARAGDAGANG DAHON N

Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit

sa Sariling Pili (Pananahi) III

Mga Layunin/Kasanayan	Dami ng Aytem	Bahagdan ng Aytem
1. Pagbabago sa Padron	55	85%
a. Nakikita ang pagkakamali sa padron - - - - - - - - - - -	24	37%
b. Naiwawasto ang kamalian sa padron - - - - - - - - - - -	24	37%
c. Nakagagawa ng tamang padron -	7	11%
2. Pagpapares	4	6%
a. Nakapagpapares nang mahusay ng plaids at may guhit na damit-	4	
3. Pagtabas	2	3%
a. Nasusunod ang tamang paraan sa pagtabas - - - - - - - - - -	2	
4. Pagtahi	4	6%
a. Nasusunod ang paraan sa pagtatahi - - - - - - - - - -	4	
Kabuuan	65	100%

KARAGDAGANG DAHON Ñ

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKATLONG TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PANGKALAHATANG PANUTO

1. Basahin nang maingat ang bahaging ito bago tumuloy sa ano mang aytem ng pagsubok.

2. Isulat ang mga impormasyong personal na kinakailangan sa iyo.

3. Sa pagsagot ng mga aytem sa Unang Pagsubok, isulat lamang ang isang salita o lipon ng mga salita na magwawasto sa pangungusap.

4. Sa pagsagot ng mga aytem sa Ikalawang Pagsubok, isulat lamang sa mga puwang ang titik ng iyong napiling sagot.

5. Sa pagsagot ng mga aytem sa Ikatlong Pagsubok, ipaliwanag sa maikling pangungusap ang mga pagbabago sa padron na kinakailangan sa bawat aytem.

6. Ang itinalagang oras sa pagsubok na ito ay 60 minuto, kaya huwag magtatagal sa iisang aytem.

7. Paalaala, HUWAG IIWANAN ANG ANO MANG AYTEM NA WALANG SAGOT.

8. Kung mayroon pa kayong itatanong pagkatapos na basahin itong pangkalahatang panuto, magtanong sa inyong iksaminador para magpaliwanag.

9. HUWAG MAG-UUMPISA HANGGA'T HINDI PINAGSASABIHAN.

Unang Pagsubok: Uring Pagpupuno

Panuto: Punan ng salita o lipon ng mga salita ang mga puwang para gawing tama ang mga pangungusap.

_________ 1. Bumili ng _______ dahil mahirap ang patipid na pagtabas ng may guhit at "Plaids".

_________ 2. Ang _______ na disenyo ay nagbibigay ng pahapay-hapay na epekto.

_________ 3. Pagtambalin ang "Plaids" at _______ upang magkaroon ng diretsong linya sa magkabilang pagtatahian o magsalubong sa magkaparehong gilid.

_________ 4. Itupi ang tela para _______ ang disenyo sa dalawang patong.

_________ 5. Gamitin ang kapareha ng padron na gabay para sa iyong _______.

_________ 6. Ang _______ ay dapat na kapantay sa linya ng dibdib at balakang.

_________ 7. Bumili ng _______ na magiging katugma sa pagtatahian.

_________ 8. Upang maging kapantay ng dibdib at balakang ang pahalang na guhit _______ ay dapat ikalat sa itaas at ibaba nito.

_________ 9. Sa pagpapatong ng padron, ipantay sa pagtatahian at hindi sa gilid ng _______.

_________ 10. Pagkatapos gawin ang pagbabago, sukatin ang _______ para matiyak ang kawastuhan.

Ikalawang Pagsubok. Uring Pagpipili

Panuto: Pumili ng pinakamabuting sagot sa loob ng panaklong. Isulat lamang ang titik ng iyong napiling sagot sa puwang.

_______ 1. Sa pagpapahaba ng katawan, laslasin ang harapan at likurang katawan sa itaas ng (a. dibdib, b. balakang, c. baywang).

_______ 2. Ang pagtaas ng trungsal sa dibdib para sa may mataas na dibdib at karaniwang haba ng katawan, itupi at gawing (a. trungsal, b. pileges) ang kinakailangan ipatataas.

_______ 3. Ang pagbaba ng trungsal para sa may mababang dibdib at karaniwang haba ng katawan: itupi at gawing pileges ang magkabilaan ng padron sa ibaba ng trungsal sa (a. balakang, b. baywang, c. dibdib) ang kinakailangang ipababa sa trungsal.

_______ 4. Upang palakhan ang harapang katawan para sa may malaking dibdib, mag-umpisa sa gitna ng trungsal sa baywang at laslasin (a. patayo, b. pahalang, c. pahilig) tungo sa pinagsasalubungan.

_______ 5. Pagkatapos, maglaslas nang (a. pahilig, b. patayo, c. pahalang) papuntang braso malapit sa kutab.

_______ 6. Gumawa ng panibagong (a. trungsal sa tagiliran, b. trungsal sa baywang, c. trungsal sa balikat) at panibagong pagtatahian para sa trungsal.

_______ 7. Para bawasan ang harapang katawan ng may maliit na dibdib, hanapin ang dulo ng (a. matulis na buto sa likod, b. dibdib, c. balikat) sa pagpapalawit ng gitnang linya ng trungsal sa tagiliran at baywang upang magsalubong.

_______ 8. Upang baguhin ang likurang katawan sa kabilaan ng dakong itaas: sa linyang

(a. kahilera, b. pahalang, c. pahilig) sa gitnang likod, laslasin mula baywang tungo sa balikat mga 1-1/2 hanggang 2 pulgadas mula sa braso.

________ 9. Ang pagbabago ng likurang katawan sa kabilaan ng dakong itaas: iwasto ang tahi sa (a. balakang, b. baywang, c. tagiliran) sa pagguhit ng panibagong tagiliran ng baywang.

________10. Upang baguhin ang likurang katawan sa kabilaan ng dakong itaas: bawasan ang likurang katawan sa pagsasanib ng (a. pahilig na linaslas, b. pahalang na linaslas, c. patayong linaslas).

________11. Ang pagpapaikili ng palda: itupi ang padron sa isang kahilerang linya at dalhin sa pangalawa, panatilihin ang linyang hibla sa (a. tuwid na linya, b. pahilig na linya, c. kurbang linya).

________12. Sa pagpapaikli ng palda: iwasto ang pagtatahian sa pamamagitan ng pagguhit ng matuwid na linya mula sa malaman na bahagi ng balakang papuntang, (a. baywang, b. balakang, c. laylayan).

________13. Upang palakhan ang baywang ng katawan, ikalat ng 1/4 sa kinakailangan. Kung ang buong ipapalaki ay mahigit sa dalawang pulgada, mas makabubuti na bawasan ang lapad ng trung sal sa (a. dibdib, b. baywang, c. balakang) para pumantay sa ipinal ki ng baywang,

________14. Ang pagpapalaki sa baywang ng palda: magumpisa ng mga 2 pulgada mula sa tagiliran ng baywang, laslasin nang (a. pahilig, b. patayo, c. pahalang) papunta sa balakang malapit sa kutab.

________15. Ang "plaids" ay dapat pumantay sa (a. laylayan, b. balikat, c. pinagtahian) nang pahalang at pati na rin patayo kung maaari.

Ikatlong Pagsubok. Uring Sanaysay.

Panuto: Ipaliwanag sa maikling pangungusap ang mga sumusunod na pagbabago sa padron.

A. Ang pagpapahaba sa katawan (8 puntos).

B. Ang pagpapahaba ng trungsal sa dibdib para sa may mababang dibdib at karaniwan haba ng katawan (8 puntos).

C. Ang pagbabago para sa talibis (mababa) na balikat (8 puntos).

D. Ang pagpahaba ng balikat (8 puntos).

E. Ang pagpaikli ng balikat (8 puntos).

KARAGDAGANG DAHON NG

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKATLONG TAON

PANGKAT KONTROL

GENERAL DIRECTIONS

1. Read this portion carefully before proceeding to answer any items in the test.
2. Fill out the personal information required of you in the test paper.
3. In answering each item in Test I, write a word or group of words that will make the statement correct or complete.
4. In answering each item in Test II, write only the letter of your choice on the blanks before the number.
5. In answering each item in Test III, explain briefly the pattern alteration needed in each number.
6. The time allotment to this examination is 60 minutes, so do not stay long in each item.
7. Remember, DO NOT LEAVE ANY ITEM BLANK.
8. Should you have any question after reading this general direction, ask your examiner for clarication.
9. DO NOT START UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

Test I. Completion Type.

Direction: Fill in the blanks with a word or group of words that will make the statement correct or complete.

_________ 1. Buy _____ because it is difficult to cut stripes and plaids economically.

_________ 2. Design that are _____ give a tipsy effect.

_________ 3. Match plaids and _____ to form continuous line across seam to meet at equal edges.

_________ 4. Fold the cloth so that design _____ on the two layers.

_________ 5. Use the match of the pattern as your guide for your _____.

_________ 6. _____ should be level at bustline and hipline.

_________ 7. Choose a _____ that gives precise matching on seamlines.

_________ 8. To make crosswise stripes level with the bust and hip _____ should be distributed above and below.

_________ 9 In laying out the pattern, match on seam- and not the edge of the _____.

_________ 10. After the alteration is completed, measure the _____ to check accuracy of the alteration.

Test II. Selection Type.

Direction: Select the best answer inside the parenthesis. Write only the letter before the number.

_____ 1. To lengthen bodice: slash both front and back bodice patterns above (a. bustline, b. hipline, c. waistline).

_____ 2. To raise bustline darts for high bust and normal bodice length: fold and secure into a pleat a (a. dart, b. pleat, c. gathers) the amount of dart to be raised.

_____ 3. To lower bustline darts for low bust and normal bodice length: fold and secure into a pleat across pattern below (a. hipline dart, b. waistline dart, c. bustline dart), the amount of dart to be lowered.

_____ 4. To increase bodice front for full bust: start at center of waistline dart and slash (a. vertically, b. horizontally, c. diagonally) to point of intersection.

_____ 5. Then, (a. horizontally, b. diagonally, c. vertically) to a point on armhole seamline near notch.

_____ 6. Make new (a. underarm dart, b. waistline dart, c. shoulder dart) point and redraw dart stitching lines.

_____ 7. To decrease bodice front for small bust: locate tip of (a. blade bone, b. bust, c. shoulder tip) by extending centerline of both underarm and waistline darts to point of intersection.

_____ 8. To alter bodice back across upper back: on a line (a. parallel, b. horizontal, c. diagonal) to center back, slash from waistline to a point on shoulder seamline 1-1/2 to 2 inches from armhole.

______ 9. To alter bodice back across upper back: correct the (a. hipline seam, b. waistline seam, c. side seams) by redrawing side section of waistline.

______ 10. To alter bodice back across upper back: decrease bodice back by lapping (a. diagonal slash, b. horizontal slash, c. vertical slash).

______ 11. To shorten skirt: fold pattern on one parallel line and bring it to other line, keeping grainline marking in a (a. straight line, b. diagonal line, c. curve line).

______ 12. To shorten skirt: correct the seamlines by drawing a straight line from fullest part of hip to (a. waistline, b. hipline, c. hemline).

______ 13. To increase waistline of bodice: spread at a 1/4 the needed amount. If total increase is more than 2 inches, it may be preferable to decrease width of (a. hipline darts, b. bustline darts, c. waistline darts) for balance of waistline increase.

______ 14. To increase waistline of skirt: start on waistline at a point 2 inches from side seam, slash (a. diagonally, b. vertically, c. horizontally) to side seam line near hipline notch.

______ 15. Plaid should match at (a. hemline, b. shoulderline, c. seamline) horizontally, if possible vertically.

Test III. Essay Type.

Direction: Explain briefly the following pattern alteration.

A. To lengthen bodice (8 pts.).

B. To lower bustline darts for low bust and normal bodice length (8 pts.)

C. To alter for sloping shoulders (8 pts.).

D. To lengthen shoulder seam (8 pts.).

E. To shorten shoulder seam (8 pts.).

KARAGDAGANG DAHON O

PAKSANG - ARALIN

IKATLONG TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PAGBABAGO SA PADRON

Pangkalahatang Gabay at Pag-iingat Para sa Pagbabago ng Padron

Itong pangkalahatang gabay ay tumutukoy sa lahat na pagbabago sa padron.

1. Alagaan ang guhit-balangkas kung maaari.
2. Panatilihin ang orihinal na hiblang linya.
3. Panatilihin ang batayang disenyo ng padron sa pamamagitan ng paggawa ng pagbabago sa pagitan ng trungsal at panlabas na gilid kung maaari.
4. Sa pagbabago ng mga karatig na gilid tulad sa pinagtahian ng katawan, alagaan ang sukat pangkahabaan.
5. Pagkatapos ng pagbabago, sukatin ang padron para matiyak ang kawastuhan ng pagbabago.
6. Kung ang paraang tiklop ang gagamitin sa pagbawas, ang tiniklop na pileges ay kailangang kalahati (1/2) sa ibabawas.

Mga Pagbabago sa Padron Para sa Karaniwang Suliranin ng Paglalapat

Pagpahaba o Pagpaikli ng Katawan

Ang Pagpahaba ng Katawan

1. Tastasin ang harapan at likurang katawan ng padron sa itaas ng baywang (a hanggang b sa Fig. 5-1).
2. Ikalat ang padron sa kabuuang kinakailangan na idadagdag sa haba.
3. Iwasto ang tahi sa tagiliran sa pamamagitan ng paglagay ng trungsal at pagguhit ng linya mula braso hanggang baywang.
4. Iwasto ang tahi ng trungsal sa baywang.

Ang Pagpaikli ng Katawan

1. Gumuhit ng magkahilerang linya sa kabilaan

ng harapan at likurang katawan ng padron, sa itaas ng baywang at patayo sa marka ng hiblang linya. Ang agwat ng magkahilerang linya ay katumbas sa ipaiikli sa katawan.

2. Itupi at gawing pileges ang ipaiikli (a hanggang b sa Pig. 5.2).
3. Iwasto ang tahi sa tagiliran sa paggawa ng trungsal at pagguhit ng bagong pagtatahian mula braso hanggang baywang.
4. Iwasto ang tahi ng trungsal sa baywang.

Paglilipat ng Trungsal para sa may Mataas o Mababang Dibdib

Ang Pagtataas ng Trungsal Para sa May Mataas na Dibdib at Katamtamang Haba ng Katawan

1. Itupi at gawing pileges ang ipatataas sa trungsal (a hanggang b sa pig. 5.5).
2. Magtastas sa kabilaan ng padron, sa ibaba ng trungsal, patayo sa gitnang linya.
3. Ikalat ang tinastas (c hanggang d) na parehong lapad sa ginawang pileges sa itaas ng trungsal. Maisasauli nito ang orihinal na haba ng padron.
4. Iwasto ang tahi sa tagiliran sa pamamagitan ng paggawa ng trungsal at pagguhit ng panibagong tahian mula sa braso hanggang baywang.
5. Gumuhit ng panibagong linya para sa trungsal ng baywang (e sa Pig. 5.5).

Ang Pagbaba ng Trungsal sa Dibdib Para sa May Mababang Dibdib at Katamtamang Haba ng Katawan

1. Itupi at gawing pileges sa magkabilang padron, sa ibaba ng trungsal sa dibdib ang ipababa sa trungsal (a hanggang b sa pig. 5-6).
2. Tastasin at ikalat ang padron sa itaas ng trungsal (c hanggang d) nang patayo sa gitnang linya. Ang ikinalat ay katumbas sa ibinawas ng tinuping pileges.

3. Iwasto ang tahi sa tagiliran sa pamamagitan ng paggawa ng trungsal at paggamit ng panibagong tahian mula braso hanggang baywang.

4. Gumuhit ng panibagong linya para sa trungsal ng baywang (e sa Fig. 5.6).

Ang Pagpalaki at Pagpaliit ng Dibdib

Ang pagbabago sa pagdagdag at pagbawas ng dibdib ay ginagawa sa harapang katawan lamang. Ang kinakailangang dagdag o bawas ay maaaring mula sa "Personal Measurement Chart" Para sa Babae. Bago umpisahan ang pagtabas, minamarapat na gumawa at maglapat muna sa katawang "muslin" mula sa binagong padron. Gamitin ang katawang "muslin" na padron o gabay para sa pagtapos ng mga binago sa padron. Ang pagdagdag sa sukat ng dibdib ay nagpapababa sa trungsal; ang pagbawas sa sukat ng dibdib ay magtataas sa trungsal.

Ang Pagpaliit sa Harapang Katawan Para sa Maliit na Dibdib

1. Hanapin ang dulo ng dibdib sa pagpapasalubong ng pinalawit na gitnang linya ng trungsal sa tagiliran at baywang.

2. Mag-umpisa sa gitna ng trungsal sa baywang, patayong maglaslas mula sa baywang hanggang sa pinagsalubungan (intersection) (b hanggang a sa Fig. 5.9), pagkatapos pahalang na papuntang braso malapit sa kutab (c).

4. Iklip sa c ang palabis sa braso para pantay na maipatong ang padron.

5. Pag-anibin ang linaslas na mga gilid, kalahati sa kinakailangan bawas. Ipagpatuloy ang pag-anib ng katumbas sa ibinawas, sa patayong linaslas (a hanggang b). Ito ay makapag-aanib sa pahalang na linaslas at ng trungsal sa tagiliran.

6. Gumuhit ng panibagong trungsal sa baywang at panibagong linya na pagtatahian.

7. Gumuhit ng panibagong trungsal sa tagiliran at panibagong linya na pagtatahian.

8. Iwasto ang linya ng baywang sa pamamagitan ng pagtupi ng trungsal at pagpaikli ng bahaging harapan mula b hanggang e, Ang maliit na dibdib ay nangangailangan ng maikling harapang katawan at maliit na trungsal sa harapan.

Ang Pagpalaki ng Harapang Katawan Para sa Malaking Dibdib.

1. Hanapin ang dulo ng dibdib sa pagpapasalubong ng pinalawit na gitnang linya ng trungsal sa tagiliran at baywang.
2. Mag-umpisa sa gitna ng trungsal sa baywang, patayong maglaslas mula sa baywang hanggang sa pinagsalubungan (b hanggang a sa Fig. 5.8), pagkatapos pahalang na papuntang braso malapit sa kutab (c).
3. Maglaslas sa gitna ng trungsal sa tagiliran, mula rito hanggang sa dibdib pero hindi aabot sa dulo (d hanggang a).
4. Iklip sa c ang palabis sa braso upang pantay na maipatong ang padron.
5. Ikalat ang kalahati ng kinakailangang dagdag at ipagpatuloy ang pagkalat ng parehong laki sa patayong linaslas (a hanggang b). Ito ay magpapakalat sa pahalang na linaslas at trungsal sa tagiliran.
6. Gumawa ng panibagong pagtatahiang linya ng trungsal dahil ang kalat sa gitna ng trungsal sa baywang ay makapaghihiwalay sa trungsal.
7. Gumawa ng panibagong trungsal sa tagiliran at panibangong linya na pagtatahian.
8. Iwasto ang baywang sa pagtupi ng trungsal at pagdagdag sa haba ng gitnang harapan mula b hanggang e. Itong pagdagdag sa haba ng katawan ay kailangan para sa malaking dibdib.

Pagbabago Ng Likurang Katawan sa Kabilaan ng Dakong Itaas

Ang pagbabagong ipinakikita sa Fig. 5.11 ay kailangan para sa malaman na balikat at malaking buto sa likod na ipinakikita sa sukat ng likod balikat sa

"Personal Measurement Chart" para sa Babae. Maaari itong makadagdag sa ginhawa sa sukat ng dibdib, pero hindi ito itinuturing na kasiya-siyang paraan sa pagpalaki ng harapang katawan. Makabubuting gumawa ng binagong katawan sa "Muslin" sa pagkuha ng tamang lapat bago tabasin ang tela.

Ang Pagbabago ng Likurang Katawan
Sa Kabilaan ng Dakong Itaas

1. Sa kahilerang linya ng gitnang likod, maglaslas mula sa baywang hanggang balikat ng 1-1/2 hanggang 2 pulgada (3.8 hanggang 5 sm.) mula sa braso (a hanggang b sa Pig. 5.11).
2. Maglaslas nang pahalang mula sa patayong linaslas papuntang braso malapit sa kutab (c hanggang d).
3. Iklip sa b at d ang palabis sa pagtatahian para maging pantay ang padron kung ipatong.
4. Sa pagpalaki ng likurang katawan, patayong ikalat ang linaslas ng kalahati sa kinakailangan sa pagsasalubungan ng pahalang na linaslas (c), pero huwag ikalat sa baywang. Ito ang magiging dahilan sa pagsanib ng mga gilid ng pahalang na linaslas at magpapaikli sa bahaging labas ng padron sa may baywang.
5. Iwasto ang baywang sa pagguhit ng panibagong pagtatahian.
6. Upang paliitan ang likurang katawan, pagsanibin ang patayong linaslas.

Pagbabago ng Likurang Katawan Para
Sa Bilog na Balikat

Kung hinihila ang braso papuntang likuran, kung mayroon mga lukot sa ibaba ng leeg sa likod, at kung masyadong maikli ang katawan sa gitnang likod (pig. 5-12a), ang padron ay maaaring baguhin para sa katawang may bilog na balikat. Sa dahilang ang pagbabagong ito ay nangangailangan nang mahirap na pag-aayos, minamabuting gumawa muna at maglapat sa katawang "Muslin" sa gagamiting padron sa pagtabas ng tela o gabay sa pagbabago ng padron.

Ang Pagbabago ng Likurang Katawan Para sa Bilog na Balikat

1. Mag-umpisa sa isang bahagi mga 4-5 pulgadas (10-12.5 sm.) sa ibaba ng gitnang likod ng leeg, gumuhit papuntang braso sa panulukang tumpa (right angle) ng gitnang linya (a hanggang b sa Pig. 5.12b). Maglaslas sa may dibdib at hindi sa braso.
2. Iklip ang palabis ng braso sa b para maging pantay ang padron kung ipatong.
3. Mula sa gitna ng balikat, maglaslas nang pahilig papuntang dibdib, hindi sa pahalang na linaslas (c hanggang d). Kung mayroon trungsal sa balikat, maglaslas sa gitna nito.
4. Ikalat ang pahalang na linaslas mula a hanggang d na katumbas sa ipahahaba ng gitnang likod ng katawan. Ito ay ipinakikita sa "Personal Measurement Chart" Para sa Babae.
5. Isauli ang gitnang linya sa pagkakalat ng pahilig na linaslas (c hanggang d sa Pig. 5-12b).
6. Gumawa ng panibagong trungsal sa balikat upang manatili ang orihinal na haba ng balikat. Kung ang kalat ay lumilikha ng trungsal sa balikat na ang lapad ay mahigit na 1/2 pulgada (1/3 sm.), gumawa ng pangalawang trungsal o kaya'y paluwagan ito upang lumapat sa harapang balikat.

Pagbabago sa Harapang Katawan Para Sa Makitid na Dibdib

Kung makikita ang labis na tela sa itaas ng dibdib at sa may braso, kinakailangan ang pagbabago sa padron para sa makitid na dibdib (Pig. 5-13a).

Ang Pagpaliit ng Harapang Katawan

1. Sa kahilerang linya ng gitnang harapan at sa labas ng trungsal sa baywang, maglaslas mula sa baywang papuntang dibdib at hindi sa balikat (a hanggang b sa Pig. 5-13b).

2. Maglaslas nang pahalang mula sa patayong linaslas hanggang braso mga 3 pulgada (7.5 sm.) pababa mula sa balikat (c hanggang d sa Pig. 5-13b).

3. Iklip ang mga palabis sa pagtatahian sa b at d upang maging pantay ang padron kung ipatong.

4. Pagsanibin ang patayong linaslas ng mga 1/2 sa kinakailangang laki sa may krosing ng pahalang na linaslas (c), pero huwag pagsanibin sa may baywang. Magiging dahilan ito sa pagkalat ng mga gilid ng pahalang na linaslas.

5. Iwasto ang baywang sa pagguhit uli ng panibagong tagiliran kung kinakailangan.

Pagpapahaba at Pagpapalaki ng Tahi sa Balikat

Ang tahi sa balikat ay masyadong mahaba kung ang braso ay lumalaylay sa itaas ng bisig o kaya'y may mga lukot sa may balikat. Kung masyado namang mataas ang manggas sa balikat, ang tahi ng balikat ay masyadong maigsi. Ang sukat sa haba ng balikat sa "Personal Measurement Chart" Para sa Babae ay dapat magpakita ng mga kinakailangang pagbabago sa kahabaan ng balikat. Ang sukat ng katawan ay dapat tiyakin bago magtabas dahil mahirap ang pagwawasto ng ano mang pagkakamali sa ginawang pagbabago sa damit.

Ang Pagpahaba ng Tahi sa Balikat

1. Mag-umpisa ng mga 2 pulgada (5 sm.) mula sa gilid ng braso sa may balikat, maglaslas sa harapan at likurang padron kahilera sa gitnang likod at gitnang harap (a hanggang b sa Pig. 5-14), pagkatapos pahilig na papuntang braso malapit sa kutab.

2. Iklip ang palabis sa braso na malapit sa kutab para maging pantay ang padron kung ipatong.

3. Iwasto ang balikat sa paggawa ng panibagong linyang pagtatahian mula leeg hanggang braso. Kung mayroong trungsal, magtupi muna ng trungsal bago gumuhit ng linya.

4. Ikalat ang linaslas para makuha ang gustong haba ng balikat.

Ang Pagpaikli ng Tahi sa Balikat

1. Mag-umpisa ng mga 2 pulgada (5 sm.) mula sa gilid ng braso sa may balikat, maglaslas sa harapan at likurang padron kahilera sa gitnang likod at gitnang harap (a hanggang b sa Pig. 5-15), pagkatapos pahilig papuntang braso malapit sa kutab.
2. Iklip ang palabis sa braso na malapit sa kutab para maging pantay ang padron kung ipatong.
3. Pagsanibin ang linaslas na gilid para makuha ang gustong haba ng balikat.
4. Iwasto ang balikat sa paggawa ng panibagong linyang pagtatahian mula leeg hanggang braso. Kung mayroong trungsal, magtupi muna ng trungsal bago gumuhit ng linya.

Pagbabago Sa Talibis ng Balikat sa Pamamagitan ng Pagbaba at Pagtaas ng Braso

Mahirap matiyak sa sukat ang tamang pagbabagong kinakailangan sa padron para sa talibis na balikat. Gumawa at maglapat sa katawang "Muslin" bago gumawa ng pangwakas na pagbabago sa padron at sa pagtatabas ng tela.

Ang Pagbabago Para sa Talibis na Balikat

Ang balikat ay dapat magkaroon ng higit na talibis kung may mga lukot sa mga balikat at leeg papuntang braso. Sa pagbabago nito, kinakailangan na ayusin muna ang dakong ibaba ng braso at pati na rin ang balikat para manatili ang tamang sukat sa braso.

1. Magsimula ng mga 1-1/2 hanggang 2 pulgada (3.8 hanggang 5 sm.) mula sa panlabas na gilid ng balikat, sa harapan at likuran mag-

laslas ng kahilera sa gitnang linya hanggang sa ibaba lamang ng braso (a hanggang b sa Pig. 5-16b).

2. Sa panukalang tumpak (right angle) tungo sa patayong linaslas, gumawa ng pileges mga kalahati sa ibabawas ng balikat sa itaas ng braso.

3. Iwasto ang balikatt sa paggawa ng panibagong pagtatahian mula leeg hanggang braso. Kung mayroong trugsal sa balikat, magtupi para sa trungsal bago gumuhit ng linya.

Pagpapalaki sa Manggas

Kung ang padron ay hindi nagbibigay ng kahit 2 pulgadang (5 sm.) ginhawa sa dakong itaas ng braso, kailangan baguhin ang padron. Kung ang braso ay malaman sa ibaba at itaas ng siko, kailangan palakhan ang buong haba ng padron. Bago gawin ang pagbabago ilapat ang manggas sa "Muslin".

Ang Pagpapalaki sa Dakong Itaas ng Manggas

1. Sa malambot na papel, bakatin ang linyang tatabasin o ang "cap" ng manggas.

2. Gumhit ng linyang tatabasing kahilera sa marka ng hiblang linya mula sa itaas ng manggas (a hanggang b sa Pig. 5.20).

3. Sumukat mula sa itaas ng manggas hanggang sa malaman na bahagi ng braso at gumuhit ng linya sa panukalang tumpak sa marka ng hiblang linya hanggang sa laylayan ng manggas (c hanggang d). (Tingnan sa "Personal Measurement Chart" Para sa Babae ang sukat na ito).

4. Maglaslas ng pahalang at patayong linya papuntang pagtatahian sa a, c. at d.

5. Iklip ang palabis sa a, c, at d sa pagtatahian para maging pantay ang padron kung ipatong.

6. Ikalat ang patayong linaslas sa kinakailangan lapad na paliit sa ibaba at itaas ng pahalang na linaslas para panatilihin ang orihinal na lapad ng manggas sa bahaging itaas at ibaba nito. Ito'y magiging dahilan sa pagsasanib

ng mga gilid ng pahalang na linaslas.

7. Ibalik ang orihinal na taas ng "cap" ng manggas sa paghahambing ng bakas sa orihinal na padron. Ang taas na ibabalik ay depende sa hugis ng braso, sa dakong itaas.

8. Gumuhit ng panibagong hiblang linya sa binagong manggas sa gitna ng pahabang butas (a hanggang b sa Pig. 5.20).

Pagpapahaba at Pagpapaikli ng Palda

Ang Pagpapahaba ng Palda

1. Sa panukalang tumpak sa marka ng hiblang linya, maglaslas sa lahat na bahagi ng palda sa pagitan ng balakang at laylayan.

2. Ikalat ang gilid ng linaslas sa kinakailangang ipahahaba habang pinapanatiling tuwid ang hiblang linya (grain line) (a hanggang b sa Pig. 5.22).

3. Iwasto ang pagtatahian sa pagguhit ng tuwid na linya mula sa balakang hanggang laylayan.

4. Iwasto ang harapan at likuran sa parehong paraan.

Ang Pagpapaikli ng Palda

1. Sa panukalang tumpak tungo sa marka ng hiblang linya, gumuhit ng dalawang magkahilerang linya sa kabilaan sa lahat na bahagi ng palda sa pagitan ng balakang at laylayan (a hanggang b sa Pig. 5.22). Ang agwat sa magkahilerang linya ay katumbas sa ipaiikli sa palda.

2. Itupi sa isang kahilerang linya ang padron at dalhin sa sunod na linya, panatilihin matuwid ang marka ng hiblang linya.

3. Iwasto ang pagtatahian sa pamamagitan ng pagguhit ng matuwid na linya mula sa balakang hanggang laylayan.

Pagpapalaki at Pagpapaliit sa Baywang Ng Katawan at Palda

Ang Pagpapalaki sa Baywang ng Katawan

1. Mag-umpisa sa baywang sa bahaging 2 pulgada (5 sm.) mula sa tagiliran, maglaslas nang pahilig papuntang pinagsasalubungan ng braso at tagiliran (a hanggang b sa Pig. 5.23).
2. Iklip ang palabis ng pinagtatahian sa b upang mapantay ang padron kung ipatong.
3. Ikalat ng 1/4 ang kinakailangang ipapalaki. Kung ang buong idadagdag ay mahigit sa 2 pulgada (5 sm.), higit na makabubuti na paliitin ang trungsal ng baywang para pumantay sa idinagdag.
4. Iwasto ang baywang sa pagguhit ng panibagong pagtatahian sa tagiliran mula c hanggang d.
5. Kung naputol ang pahilig na linaslas ng trungsal sa tagiliran, gumuhit ng bagong pagtatahian para sa trungsal.
6. Ulitin ang paraang ito para sa padron ng likurang katawan.

Ang Pagpapalaki sa Baywang ng Palda

1. Magsimula sa baywang, sa bahaging 2 pulgada (5 sm.) mula sa tagiliran, pahilig na maglaslas papuntang tagiliran malapit sa kutab ng baywang (a hanggang b sa Pig. 5.24).
2. Iklip ang palabis sa b upang maging pantay ang padron kung ipatong.
3. Ikalat ng 1/4 ang kinakailangang ipapalaki. Kung ang buong idadagdag ay hihigit sa dalawang pulgada (5 sm.), makabubuting bawasan ang lapad ng trungsal sa baywang para pumantay sa ipinalaki ng baywang.
4. Iwasto ang baywang sa pagguhit ng panibagong linya sa tagiliran mula sa c hanggang d.

5. Iwasto ang tagiliran sa pagguhit ng maayos na anggulo sa b.

6. Ulitin ang paraang ito para sa padron ng likurang palda.

Ang Pagbawas ng Baywang sa Katawan

1. Magsimula sa baywang, sa bahaging 2 pulgada (5 sm.) mula sa tagiliran, maglaslas nang pahilig papuntang pinagsasalubungan ng braso at tagiliran (a hanggang b sa Pig. 5.25).

2. Iklip ang palabis ng braso sa b para maging pantay ang padron kung ipatong.

3. Pagsanibin sa a ang tinabasang gilid upang bawasan ang baywang ng 1/4 sa kinakailangan. Kung mahigit sa 2 pulgada ang ibabawas, makabubuting palaparan ang trungsal sa baywang o kaya'y gumawa ng pangalawang trungsal para magkaroon ng ginhawa sa baywang ng palda.

4. Iwasto ang tagiliran sa pamamagitan ng pagguhit ng panibagong tahian mula c hanggang d.

5. Ulitin ang paraang ito para sa likurang padron ng palda.

Pagpapalaki At Pagpapaliit sa Sukat ng Balakang

Kung ang palda ay may mga pahalang na lukot sa itaas ng balakang, wala itong sapat na ginhawa sa bahaging ito. Kung may mga pahilig na lukot sa bahagi ring ito, makikita na itong mga lukot ay papunta sa sa bahaging masikip ng palda. Kung ang katawan ay may parehong sukat, iayos ang harapan at likurang padron ng mga 1/4 sa kinakailangan. Kung mas malaki sa likod (o harap), iayos ang harapang (o likod) r padron ng 1/2 sa kinakailangan sa may balakang. Ang mga pahilig na lukot sa Pig. 5.27 ay nagpapakita na ang palda ay masyadong masikip ang balakang sa likod. Ang palda ay mas maigsi sa likod at ang tagiliran ay hindi patayo sa sahig. Ang padron ng palda ay kailangan palakihan ang balakang sa likod.

Ang Pagpapalaki sa Palda Para sa May Malaking Balakang

1. Gumuhit ng matuwid na linyang kahilera sa marka ng hiblang linya mula sa kailaliman ng palda hanggang baywang mga 2 pulgada (5 sm.) mula sa tagiliran (a hanggang b sa Pig. 5.27b). Laslasin ang linyang ito.
2. Sa pinakamalaman na bahagi ng balakang, maglaslas nang pahalang mula sa patayong linaslas hanggang sa tagiliran (c hanggang d).
3. Iklip sa b at d ang mga palabis para maging pantay ang padron kung ipatong.
4. Ikalat ang patayong linaslas sa magkaparehong kinakailangan sa may balakang (c) at laylayan, panatilihin ang lapad ng kalat mula c hanggang a. Magiging dahilan ito sa pagsasanib ng mga gilid ng pahalang na linsaslas at magpapaikli sa tagiliran.
5. Iwasto ang laylayan sa pamamagitan ng pagdagdag sa kinakailangang haba sa tagiliran (a hanggang e) para ibalik ang orihinal na linya.
6. Kung magkaroon ng mga kurba o umbok sa bahaging tagiliran ng balakang, ito'y ayusin.

Ang Pagpapaliit ng Palda Para Sa Maliit na Balakang

1. Gumuhit nang matuwid na linyang kahilera sa marka ng hiblang linya mula sa kailaliman (laylayan) ng palda hanggang baywang mga 2 pulgada (5 sm.) mula sa tagiliran (a hanggang b sa Pig. 5-28). Laslasin ang linyang ito.
2. Sa pinakamalaman na bahagi ng balakang, maglaslas nang pahalang mula sa patayong linaslas hanggang sa tagiliran (c hanggang d).
3. Iklip sa b at d ang mga palabis para maging pantay ang padron kung ipatong.
4. Pagsanibin ang mga gilid ng patayong linaslas sa magkaparehong kinakailangan sa balakang at laylayan, panatilihin ang lapad ng pinagsanib mula c hanggang a. Magiging dahi-

lan ito sa pagkalat ng pahalang na linaslas (c hanggang d) at pagbaba ng tagiliran sa may laylayan.

5. Iwasto ang laylayan sa pag-alis ng sobrang haba sa tagiliran ng palda (a hanggang e).

6. Kung ang tahi sa tagiliran ay paloob na kumurba sa dulo ng pahalang na linaslas (d), gumuhit ng panibagong pagtatahian sa may balakang.

Ang Pagpapalaki ng Palda Para sa Mataas na Balakang

1. Gumuhit ng patayong linya, kahilera sa tagiliran, mula sa baywang hanggang sa ibaba ng balakang (a hanggang b sa Pig. 5.29). Gumuhit ng pahalang na linya papuntang tagiliran (b hanggang c).
2. Laslasin ang patayo at pahalang na linya.
3. Iklip ang mga palabis sa c para maging pantay ang padron kung ito'y ipatong.
4. Gumawa ng dalawa o mahigit pang laslas mula sa tagiliran pero hindi sa patayong linaslas (d). Ang pahalang na linaslas ay kailangan mas malapit sa baywang kaysa sa balakang.
5. Ikalat ang linaslas para makadagdag sa hinahangad na haba at makagawa ng gustong kurba.
6. Iwasto ang kurba sa may baywang at kung kinakailangan pati na rin ang sa tagiliran.
7. Ulitin ang paggawa ng magkaparehong pagaayos sa harapan at likurang padron.

Pagbabago Sa Palda Para Sa Malaking Tiyan

Kung may mga pahilig na lukot mula sa tiyan tungo sa tagiliran sa bahaging balakang at may mga lukot din sa harapan ng palda sa ibaba ng baywang na nagpapaikli sa harapan, ang suliranin ay maaaring nasa malaking tiyan (Pig. 5.30a). Kailangan baguhin ang padron sa pagdadagdag sa haba ng gitnang harapan at ang lapad sa kabilaan ng tiyan.

Ang Pagpaluwag sa Harapang Palda Para sa Malaking Tiyan

1. Maglaslas nang patayo mula sa hiblang linya ng gitnang harapan tungo sa tagiliran (a hanggang b sa Pig. 5.30b).

2. Iklip sa b ang mga palabis para maging pantay ang padron kung ipatong.

3. Ikalat ang pahalang na linaslas para makadagdag sa kinakailangang haba ng gitnang harap. Makapagpapaiba ito sa direksyon ng trungsal.

4. Gumuhit uli ng linya sa gitnang harapan sa pagpapahaba ng linya mula d hanggang a tungo sa c ng baywang. Ito'y makapagdadagdag sa lapad ng baywang.

5. Ayusin ang trungsal at ang ginhawang idinagdag sa baywang ng katawan o kaya'y alisin ang trungsal at gumawa na lamang ng dalawang pileges tungo sa gitnang harap.

Pagbabago sa Palda Para sa Maliit At Malaking Pigi

Ang maliit na pigi ay makapagbibigay ng labis na umbok sa ibaba ng trungsal sa likurang palda. Maaari itong lumaylay na may mga kulot sa may pigi. Baguhin ang palda sa pamamagitan ng paggawa ng maliliit na mga trungsal at pag-alis ng sobrang tela na may mga pahabang tupi sa padron. Ang malaking pigi ay makapagbibigay ng mga pahalang na lukot sa itaas ng balakang. Ang trungsal ay kailangan palakihan sa itaas ng balakang. Ang trungsal ay kailangan palakihan at pati na rin ang padron sa may balakang.

Ang Pagbawas ng Likurang Palda Para sa Maliit na Pigi

1. Gumuhit ng kahilerang linya sa hiblang linya mula sa trungsal ng baywang tungo sa laylayan (a hanggang b sa Pig. 5-32). Laslasin ang linyang ito.

2. Pagsanibin ang mga gilid ng patayong linaslas kalahati sa kinakailangan sa pag-aalis ng sobrang umbok sa may balakang. Pagsanibin ang parehong lapad sa buong kahabaan. Ang trungsal sa baywang ay mababawasan na.

3. Gumuhit ng panibagong trungsal.

Ang Pagpapalaki sa Likurang Palda
Para sa Malaking Pigi

1. Gumuhit ng kahilerang linya sa hiblang linya mula sa trungsal ng baywang tungo sa laylayan (a hanggang b sa Pig. 5.33). Gumuhit ng pahalang na linya mula sa gitnang likod tungo sa tagiliran sa may balakang, mga 7 hanggang 9 na pulgada pababa (18 hanggang 23 sm.) mula sa baywang (c hanggang d).

2. Paghiwalayin ang padron sa paglaslas ng patayong linya. Laslasin ang pahalang na linya tungo sa tagiliran.

3. Iklip sa d ang palabis sa tagiliran para maging pantay ang padron kung ipatong.

4. Ikalat ang mga linaslas na linya at dagdagan ng kalahati sa kinakailangan ng balakang. Panatilihing tuwid ang gitnang linya sa likod.

5. Gumuhit ng panibagong trungsal.

Pagbabago Ng Palda sa May Hita

Ang paldang masyadong masikip sa may hita ay magkakaroon ng mga lukot sa bahaging ito (Pig. 5.34a). Ang tahi sa tagiliran ng bahaging ito ay kailangan hilahin papuntang harapan. Kailangan dagdagan ang lapad ng harapang palda mula sa may hita hanggang sa laylayan para maiwasto itong suliranin sa paglalapat. Bago tabasin ang tela makabubuting gawin muna ang pagbabagong ito.

Ang Pagapapalaki ng Harapang
Palda sa May Hita

1. Laslasin ang harapang palda sa bahaging kahilera sa hiblang linya mula sa laylayan

tungo sa may baywang mga 2 pulgadas (5 sm.) mula sa tagiliran (a hanggang b sa Fig. 5.34b).

2. Mula sa pinakamalaman na bahagi ng hita, maglaslas nang pahalang mula sa patayong linaslas tungo sa tagiliran (c hanggang d).

3. Iklip ang mga palabis sa b at d para maging pantay ang padron kung ipatong.

4. Pantay na ikalat ang patayong linaslas mula c at dagdagan ng kalahati sa kinakailangan ipalalaki sa hita. Magiging dahilan ito sa pagsasanib ng pahalang na linaslas sa c at makapagpapaikli sa tagiliran ng palda sa may **laylayan**.

5. Iwasto ang laylayan sa pamamagitan ng pagdagdag ng kinakailangang haba sa tagiliran mula a hanggang e.

"PLAIDS", DAMA-RAMA AT MGA GUHIT

Ang may timbang o pantay na "plaids" ay mayroong magkakatulad na disenyo na maaaring pataas o pababa ang direksiyon at palipat-lipat sa kaliwa't kanan na banda.

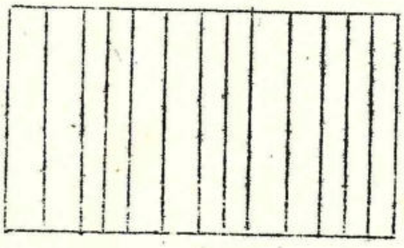

Ang di-pantay na "plaids" ay may tiyak na pataas o pababa at madalas may tiyak na kaliwa't kanan.

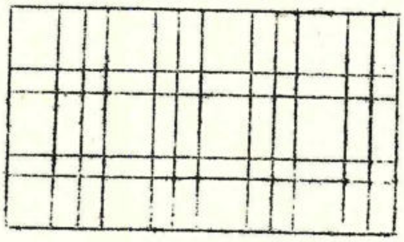

Magkatulad o di-magkatulad na guhit. Ang magkatulad ay puweding baliktarin at madaling tabasin.

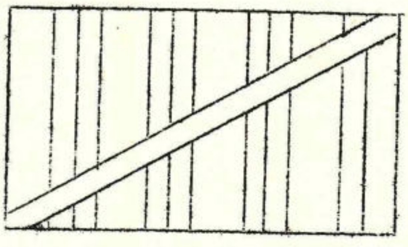

Dama-rama.

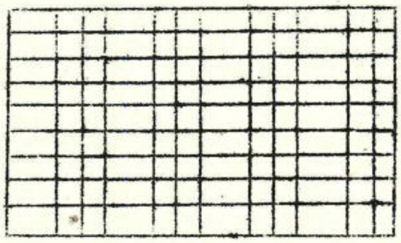

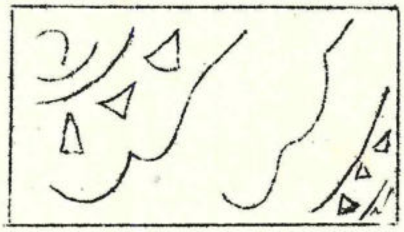

Hinabi. Sa disenyong "plaids" o dama-rama, ang guhit ay palaging nasa tunay na hibla. Ang may bakas ng guhit, "plaids", dama-rama at ibang geometrikong disenyo ay bihirang nakalagay sa tunay na hibla.

Pahiwatig sa Paggamit ng "Plaids" At May Guhit

1. Ang telang may guhit at "plaids" ay magandang tingnan kung ginagawang damit na may lumilitaw na tuwid na guhit at kaunti lang kung maaari. Kung ang damit ay may magulong guhit, tabasin na magkatugma ang disenyo. Ang dalawa o apat na telang pinagsanib para sa "plaids" na palda ay higit na nakatatawag pansin kaysa sa anim o mahigit pa.

2. Ang "plaids" o guhit ay nangangailangan ng karagdagang tela para sa wastong paglagay ng disenyo o guhit sa pinagtahian. Malaking tela ang kinakailangan kung mas malaki ang disenyo. Gayon pa man, ang sobrang tela ay magagawang magagandang palamuti para sa damit at sa bahay.

3. Ang guhit at "plaids" ay higit na nakatatawag pansin kung isa sa mga lumilitaw na guhit ay diyan nahuhulog sa harap at likod at sa gitnang likod ng damit. Balakin ang pagtabas para ang kitang-kita o madilim na manggas, kuwelyo, umbrera (yoke) o ang mga gilid ng tela ay maituring na paikutan (turning section) ng bayas.

Paraan sa Pagtabas

Ilagay ang gitnang linya sa padron ng blusa at pati na rin ang kuwelyo at pababang humanay sa gitna kasama ng mga linyang lumilitaw kung nagtatabas ng mga piraso.

4. Pagtambalin ang "plaids" at guhit para lumikha ng diretsong linya sa kabilaan ng pagtatahian para magsalubong ang magkatulad na bahagi. Itiklop ang tela para ang disenyo ay magsalubong sa dalawang patong. Gamitin ang pinagtambal na padron na gabay sa iyong plano.

   Kung ang pinagtambal ay tumama sa may kulay na guhit, kapag ito'y pinagdugtong ang maiiwan na tahiin ay mapupunta sa tiyak na lugar.

5. Para sa di-magkapantay na "plaids", tabasin nang hiwalay ang bawat piraso. Ang bawat piraso ay katumbas sa lahat na bahagi ng damit. Tabasin ang isang piraso sa isang kakapalan ng tela, pagkatapos baligtarin at ilagay sa kinauukulang "plaids" para magkapareha. Tabasin na naman ang ikalawa. Kailangang tabasin sa isang direksiyon lamang.

6. Ang dama-rama na mahigit sa 1/4 kuwadrado ay nangangailangan ng pagtatambal sa pagtatahian katulad ng "plaids".

7. Ang may bakas na guhit, "plaids" at iba pang geometrikong disenyo ay mahirap gamitin kung ganap na tinabas sa disenyo.

Mga Katangian ng "Plaids" na Damit

1. Kailangan magkatugma ang "plaids" sa pahalang at patayong pinagtahian.

2. Dapat ipantay sa dibdib at balakang ang pahalang na guhit.

3. Ang gitnang harap ng balikat ay ilagay sa kahabaan para maging pantay ang "plaids" sa kaliwa't kanan na bahagi.

4. Ang baywang ng blusa at palda ay dapat magkatugma sa parehong guhit para hindi maputol

ang pagsulong ng pahalang na guhit mula sa leeg hanggang laylayan.

Karagdagang Paalaala

1. Bigyan-diin ang disenyong "plaids" para tabasin ang damit na hindi masisira ang pinagsasalubungan ng disenyo.

2. Pumili ng disenyo na magbibigay ng hustong pagtatambal sa pinagtahian. Para magawa ito, ang padron ay dapat magbigay ng parehong talibis (slope) at parehong karatig na tatahian.

3. Upang gawing pantay sa dibdib at balakang ang pahalang na guhit, ang trungsal ay ikalat sa itaas at ibaba nito. Ang harapang blusa ay dapat magkaroon ng ginhawa sa balikat upang manatili sa dibdib ang pahalang na hibla.

4. Sa pagpatong ng padron, ipantay sa pagtatahian at hindi sa gilid ng palabis (seam allowance).

5. Pagtugmain ang mga kutab (notches) sa may markang x sa padron ng palda para tumama ito sa parehong pahalang na guhit at kung maaari sa parehong pahalang na guhit sa karatig na bahagi.

Dapat Isaalang-alang sa Pagtatabas ng Telang May Guhit.

1. Ang mga guhit ay dapat magkatugma sa pinagtahian ng palda at balikat lalo na kung ito'y kimono na manggas.

2. Ang malaking bahagi ng damit ay dapat magkaroon ng guhit na magpapakita ng parehong direksiyon.

Halimbawa: Ang paldang may pahalang na guhit at blusang may patayong guhit ay di magbibigay ng kanais-nais na epekto katulad ng palda at blusa na ang guhit ay magkapareho ang direksiyon at may palamuti, kuwelyo,

umbrera (uoke), sinturon at lupi (cuff) na maaaring bayas, pahalang o patayong direksiyon na sumasalungat sa damit. Itong damit ay mayroon kanais-nais na kasukat (proportion).

3. Ang direksiyon ay dapat kapareho sa isang pahilig na guhit. Magagawa ito sa pagtabas ng pangalawang bahagi na ibinatay sa unang tinabas o sa pagsunod ng direksiyon ng guhit sa padron.

4. Ang pagtabas ng "plaids" at may guhit ay di-gaanong mahirap pero nangangailangan ito ng kaalaman sa paglagay ng padron para ang disenyo ay nasa gitna at talagang magkatugma.

5. Huwag magmamadali sa pagtabas dahil kung ikaw ay magkamali, ito'y magiging malubha.

6. Bumili ng sapat na tela dahil mahirap ang patipid na pagtabas ng may guhit at "plaids".

7. Ang hiblang linya maging kahabaan o pahalang ay kailangan maingat na obserbahan. Ang disenyo na wala sa hibla (grain) ay nagbibigay ng pahapay-hapay na epekto. Maganda ang bayas na tabas kung binalak na mabuti. Kung hindi ka maingat sa pagtabas ang magiging resulta ay ang wala sa angulo na tabas na makasisira sa buong epekto.

8. Unatin ang tela kung ito'y wala sa hugis.

Sanggunian

The Iowa Home Economics Association, Unit Method of Clothing Construction. pp. 26-42.

Lewis, Virginia S. Comparative Clothing Construction Technique. pp. 18-28.

KARAGDAGANG DAHON P

PAKSANG-ARALIN

IKATLONG TAON

PANGKAT KONTROL

General Guides and Precautions for Pattern Alterations

These general guides apply to all pattern alterations:

1. Preserve silhouette lines where possible.
2. Maintain the basic design of the pattern by making alterations between the darts and the outside edge, if possible.
3. Maintain the original grainline.
4. When altering adjoining edges, such as bodice seams, preserve the proportional length.
5. After the alteration is completed, measure the pattern to check accuracy of the alteration.
6. When the fold method is used to decrease, the folded pleat must be exactly one-half the amount of the required decrease.

Pattern Alterations for Common Fitting Problems

Lengthening and Shortening Bodice

To Lengthen Bodice

1. Slash both front and back bodice pattern above waistline (a to b in Fig, 5-1).
2. Spread pattern full amount of needed increase in length.
3. Correct the side seam by folding in dart and redrawing line from armhole to waistline.
4. Correct the stitching lines of waistline darts.

To shorten bodice

1. Draw two parallel lines across both front and back bodice patterns above waistline

and perpendicular to grainline marking, making space between parallel lines equal to amount bodice should be shortened.

2. Fold and secure amount to be shortened into a pleat (a to be in fig. 5-1).

3. Correct the side seams by folding in dart and drawing new seamline from armhole to waistline.

4. Correct the stitching lines of waistline darts..

Changing Position of Bust Darts for High and low Bust

To raise bustline darts for high bust and normal bodice length.

1. Fold and secure into a pleat the amount dart is to be raised (a to b in fig. 5-5).

2. Slash across pattern below dart perpendicular to center line.

3. Spread slash (c to d) the same width as the folded pleat above dart. This restores the original length of pattern.

4. Correct the sides seam by folding in underarm dart and redrawing side seam from armhole to waistline dart (e in fig. 5-5).

5. Redraw stitching line of waistline dart (e in fig. 5-5).

To lower bustline darts for low bust and normal bodice length

1. Fold and secure into a pleat across pattern below bustline dart, the amount dart is to be lowered (a to b in fig. 5-6).

2. Slash and spread pattern above dart (c to d) perpendicular to center line. The spread should be equal to amount decreased by folded pleasts.

3. Correct the side seam by folding in underarm dart and redrawing side seam from armhole to waistline.

4. Redraw stitching line of waistline dart (e in fig. 5-6).

Increasing and Decreasing Bustline

Alteration for increasing or decreasing the bust are made in the front pattern only. The amount of increase or decrease needed may be obtained from the Personal Measurement Chart for Women. Before cutting the fashion fabric it is advisable to make and fit a bodice of muslin from the altered pattern, using the muslin bodice as the pattern or as a guide for completing the alterations on the pattern. Increasing the bust size lower the bust fitting dart; decreasing the bust size raises the bust fitting dart.

To decrease bodice front for small bust

1. Locate tip of bust by extending center line of both underarm and waistline darts to point of intersection.

2. Starting in center of waistline dart, slash vertically from waistline to point of intersection (b to a in fig. 5-9), then diagonally to a point on armhole seamline near notch (c).

3. Slash through center of underarm dart from side seam to bust not through tip of bust (d to a).

4. Clip armhole seam allowance to point c to permit pattern to lie flat.

5. Lap slash edges at a one-half the amount of decrease needed and continue to lap same amount through vertical slash (a to b). This will cause diagonal slash and underarm dart to lap.

6. Draw new waistline dart pt. and new dart stitching lines.

7. Draw new underarm dart point and new stitching lines.

8. Correct the waistline by folding in dart and shortening front section fron b to e.

The small bust requires a shorter bodice front and smaller front darts.

To increase bodice front for full bust

1. Locate tip of bust by extending center line of both underarm and waistline darts to point of intersection.
2. Starting in center of waistline dart, slash vertically from waistline to point of intersection (b to a in fig. 5-8), then diagonally to a point on armhole seamline near notch (c).
3. Slash through center of underarm dart from side seam to bust not through tip of bust (d to a).
4. Clip armhole seam allowance to point c to permit pattern to lie flat.
5. Spread at a one-half the amount needed for increase and continue to spread same amount through vertical slash (a to b). This will cause diagonal slash and the underarm dart to spread.
6. Since spread through center of waistline dart separated dart at pt., draw new dart pt., and new dart stitching lines.
7. Make new underarm dart pt. and redraw dart stitching lines.
8. Correct the waistline by folding in dart and adding length to center front from b to e. This added bodice length is needed for the full bust.

Altering Bodice Back Across Upper Back

The illustration illustrated in fig. 5-11 is needed for muscular shoulders and prominent shoulder blades and is indicated by the back shoulder measurement on the Personal Measurement Chart for Women. It may add ease to the bust measurement, but it is not considered to be a satisfactory method for increasing the bodice front. It is advisable to make the altered bodice in muslin to obtain accurate fit before cutting the fashion fabric.

To alter bodice back across upper back

1. On a line parallel to center back, slash from waistline to a point on shoulder seamline 1-1/2 to 2 inches (3.8 to 5 cm.) from armhole (a to be in figure 5-11).

2. Slash horizontally from vertical slash to armhole seam near notch (c to d).

3. Clip allowance to pts. b and d to permit pattern to lie flat.

4. To increase bodice back, spread vertically slash one-half the needed amount at intersection with horizontally slash (c), but do not spread at waistline. This causes edges of horizontal slash to overlap, shortening outer section of pattern and waistline.

5. Correct the waistline seam by redrawing side section of waistline (a to e).

6. To decrease bodice back, lap vertical slash.

Altering Bodice Back for Rounded Shoulders

If armholes pull toward the back, if wrinkles form below the back neckline, and if the bodice is too short in the center back (fig. 5-12a), the pattern may need to be altered for the round-shouldered figure. Since this alteration requires adjustment difficult to complete, it is advisable to make and fit a muslin bodice to use as the pattern for cutting the fashion fabric or as a guide for altering the pattern.

To alter bodice back for rounded shoulders

1. Starting at a pt. 4-5 inches (10-12.5 cm) below center back neckline, draw a line to armhole seam at right angles to center line (a to b in fig. 5-12b). Slash to bust not through armhole seamline.

2. Clip armhole seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.

3. From midpoint of shoulder seam, slash diagonally to bust not through the horizontal slash (c to d). If there is a shoulder dart, slash through center of dart.

4. Spread horizontal slash from a to d the amount needed to lengthen center back of bodice, as indicated on Personal Measurement Chart for Women.

5. Restore centerline by spreading diagonal slash (c to d in fig. 5-12b).

6. Redraw shoulder dart to maintain original length. If spread creates a dart more than 1/2 inch (1.3 cm.) wide at shoulder seam, make second dart of ease same line to fit from shoulder seam.

Altering Bodice Front for Narrow Chest

If excess fabric appears above the bust and around the armhole, the pattern may need to be altered for a narrow chest (fig. 5-13a).

To decrease bodice front

1. On a line parallel to center front and just outside waist-fitting dart, slash from waistline to bust not through shoulder seam (a to be in fig. 5-13b).

2. Slash horizontally from vertical slash to armhole seam, about 3 inches (7.5 cm.) down from shoulder seam (c to d in fig. 13b).

3. Clip seam allowances to pts. b and d to permit pattern to lie flat.

4. Lap vertical slash one-half the needed amount at intersection with horizontal slash (c), but do not lap at waistline. This causes edges of horizontal slash to spread.

5. Correct the waistline seam by redrawing side section of waistline if necessary.

Lengthening and Shortening Shoulder Seam

If the armhole seam droops over the top of the arm or if wrinkles form over the shoulder, the shoulder seam is too long. If the top of the sleeve is too high on the shoulder, the shoulder seam is too short. The shoulder length measurement on the Personal Measurement Chart for Women should indicate any needed alteration in shoulder length. Since any error made in this alteration should be difficult to correct on the garment, the body measurement should be reached before cutting.

To Lengthen shoulder seam

1. Starting 2 inches (5 cm.) from armhole edge of shoulder seam, slash both front and back pattern parallel to center back and center front (a to b in fig. 5-14), then diagonally to armhole seamline near notch.

2. Clip armhole seam allowance near notch to permit to lie flat.

3. Spread slash to make shoulder seam desired length.

4. Correct the shoulder line by drawing new seamline from neck to armhole. If there is a shoulder dart, fold in dart before drawing shoulder line.

To shorten shoulder seam

1. Starting 2 inches (5 cm.) from armhole edge of shoulder seam, slash both front and back patterns parallel to center back and center front (a to b in fig. 5-15) then diagonally to armhole seamline near notch.

2. Clip armhole seam allowance near notch to permit pattern to lie flat.

3. Lap slash edges to make shoulder seam desired length.

4. Correct the shoulder line by drawing seam line from neck to armhole. If there is a shoulder dart, fold in dart before redrawing shoulder line.

Changing Slope of Shoulder Seam by Lowering or Raising Armhole

It is difficult to determine by measurements the exact amount of change needed to alter the pattern for the shoulder slope. Make and fit a bodice of muslin before making final alterations on the pattern and cutting the fashion fabric.

To alter for sloping shoulder

If wrinkles form from the tip of the shoulder seam at the neckline diagonally to the armhole and the armhole ripples, the shoulder seam should have a greater slopes (fig. 5-16a). When making this alteration, it is necessary to adjust the lower armhole area as well as the shoulder to maintain the correct armhole size.

1. Starting 1-1/2 to 2 inches (3.8 to 5 cm.) from outer edge of shoulder seam, both front and back, slash parallel to center seamline to a point just below armhole seam (a to b in fig. 5-16b).
2. At right angles to vertical slash, fold a pleat (b to c) exactly one-half the amount needed to lower shoulder seam to top of armhole.
3. Correct the shoulder line by drawing new seamline from neck to armhole. If there is a shoulder dart, fold in dart before redrawing shoulder line.

Increasing Sleeve Circumference

If the pattern does not provide at least 2 inches (5 cm.) of ease in the upper arm circumferences, the pattern needs to be altered. If the arm is fleshy or muscular, both above and below the elbow, the pattern should be increased through its entire length. Before making the sleeve in fashion fabric, it is advisable to make and fit the altered sleeve in muslin.

To increase upper sleeve circumference

1. On tissue paper, trace cutting lines or sleeve cap.

2. Draw a cutting line parallel to grainline marking from top of sleeve hem (a to b in fig. 5-20).

3. Measure from top of sleeve to fullest part of upper arm and draw a line at right angles to grainlines marking to sleeve underarm seamlines (c to d). (See Personal Measurement Chart for Women for this measurement).

4. Slash both horizontal and vertical lines to stitching lines at a, c and d.

5. Clip seam allowances at pts. a, c, and d to stitching line to permit pattern to lie flat.

6. Spread vertical slash the needed width tapering below and above horizontal slash to retain original sleeve width at the top and lower sections of sleeve. This causes horizontal slashed edges to overlap.

7. Restore original sleeve cap height by comparing the tracing of original pattern, amount of height to be restored depends on shape of upper arm.

8. Draw new grainline on altered sleeve through center of lengthwise opening (a to b in fig. 5-20).

Lengthening and Shortening Skirt

To lengthen skirt

1. At right angles to grainline, slash across all skirt sections between hip and hemlines.

2. Spread slashed edges the needed amount keeping grainline straight (a & b in Fig. 5-22).

3. Correct the seam lines by drawing straightline from the fullest part of hip to hemline.

4. Correct the back and front in the same manner.

To Shorten Skirt

1. At right angles to grainline marking, draw two lines across all skirt pattern sec-

tions between hip and hemline (a to b in figure 5-22), keeping space between parallel lines equal to amount skirt is to be shortened.

2. Fold pattern on one parallel line and bring it to other line, keeping grainline marking in a straight line.

3. Correct the seamline by drawing a straight line from fullest part of hip to hemline.

Increasing and Decreasing Waistline of Bodice and Skirt

To increase waistline of bodice

1. Starting on waistline at a pt. 2 inches (5 cm.) from side seam, slash diagonally to intersection of armhole seam and side seam (a to b in fig. 5-23).
2. Clip seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.
3. Spread at a one-fourth the needed amount. If total increase is more than 2 inches (5 cm.), it may be preferable to decrease width of waistline darts for balance of waistline increase.
4. Correct the waistline seam by redrawing the seamline of side section from c to d.
5. If diagonal slash has cut through underarm dart, redraw dart stitching line.
6. Repeat this procedure on bodice back pattern piece.

To increase waistline skirt

1. Starting on waistline at a pt. 2 inches (5 cm.) from side seam slash diagonally to side seamline near hipline notch (a to b) in fig. 5-24.
2. Clip seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.

3. Spread at a one-fourth the needed amount. If the total increase is more than 2 inches (5 cm.), it may be preferable to decrease width of dart at waistline for the balance of waistline increase.

4. Correct the waistline by redrawing seamline of side section from c to d.

5. Correct the side seam by redrawing to smooth out angle formed at b.

6. Repeat this procedure on skirt back pattern piece.

<u>To decrease waistline of bodice</u>

1. Starting on waistline at a pt. 2 inches (5 cm.) from side seam, slash diagonally to intersection of armhole seam and side seam (a to b in fig. 5-25).

2. Clip armhole seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.

3. Lap cut edges at a to decrease waistline one-fourth the needed amount. If total decrease is more than 2 inches (5 cm.), it may be preferable to increase width of dart at waistline, to make second dart or two tucks instead of darts, or to ease balance to waistline of skirt.

4. Correct the waistline seam by redrawing seamline of side section from c to d.

5. If diagonal slash has cut through underarm dart, redraw dart stitching line.

6. Repeat this procedure on bodice back pattern piece.

<u>To decrease waistline of skirt</u>

1. Starting on waistline at a pt. 2 inches (5 cm .) from side seam, slash diagonally to side seam near hipline notch (a to b in fig. 5-26).

2. Clip seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.

3. Lap at a one-fourth the needed amount to decrease waistline. If total decrease is more than 2 inches (5 cm.), it may be preferable to increase width of waistline dart, to make second dart, to make tucks instead of darts, or to ease balance to bodice waistline.

4. Correct the waistline seam by redrawing seamline of side section from c to d.

5. Repeat this procedure on skirt back pattern piece.

Increasing and Decreasing Hip Size

If the skirt forms horizontal wrinkles above the hips, it does not have sufficient ease through the hip area. If wrinkles form diagonally below the hips as well as above the hips, the diagonal wrinkles point toward the garment area that is too tight. When the figure is equally proportioned, adjust both front and back pattern pieces one-fourth the total amount needed. If the figure is larger in the back (or front), adjust the back (or front) pattern piece one-half the needed amount in the hip area. The diagonal wrinkles in fig. 5-27a indicate that the skirt is too tight in the back hip area. The skirt is shorther in back and the side seams are not perpendicular to the floor. The skirt pattern should be increased in the back hip width.

To increase skirt for large hips

1. Draw a straight line parallel to grainline marking from the bottom of skirt to point at waistline seam 2 inches (5 cm.) from side seam (a to be in fig. 5-27b), slash along this line.

2. At fullest part of hips, slash horizontally from vertical slash to side seamline (c to b).

3. Clip seam allowances to pts. b and d to permit pattern to lie flat.

4. Spread vertical slash the needed amount at hipline (c) at same amount at hemline, keeping spread the same width from c to a.

This causes edges of horizontal slash (c to d) to overlap, shortening side section.

5. Correct the hemline by adding needed length to side section (a to e) to restore original line

6. If sharp curve or bulge forms at hip area of side seam, round off seamline.

To decrease skirt for small hips

1. Draw a line parallel to grainline marking from bottom of skirt to a pt. at waistline seam 2 inches (5 cm.) from side seam (a to b in fig. 5-28). Slash along this line.

2. At fullest part of hips, slash horizontally from vertical slash to side seamline (c to b).

3. Clip seam allowances to pts. b and d to permit pattern to lie flat.

4. Lap edges of vertical slash the necessary amount at hipline and same amount at hemline, keeping lap the same width from c to a. This causes horizontal slash (c to d) to spread, dropping side section of the skirt at the hemline.

5. Correct the hemline by trimming off excess from side skirt section (a to e).

6. If side seam curves in or too flat at tip of horizontal slash (d), redraw side seam through hip area.

To increase for high hip curve

1. Draw a vertical line parallel to side seam from waistline to a point just below hipline (a to b in figure 5-29). Draw horizontal line to side seam (b to c).

2. Slash along vertical and horizontal lines.

3. Clip seam allowances to pt. c to permit pattern to lie flat.

4. Make two or more slashes from side seam to bust not through vertical slash (d). These horizontal slashes would be closer to waistline seam than hipline.

5. Spread horizontal slashes to add desired length and produce desired curve.

6. Correct the waistline curve and, if necessary, side seam (c).

7. Repeat to make identical curve on front and back pattern piece.

Altering Skirt For Large Abdomen

If wrinkles form diagonally from the abdomen to the side hipline and the front of the skirt wrinkles just below the waistline causing the skirt to be shorter in front, the difficulty may be due to a large abdomen (Fig. 5-30a). The skirt pattern should be altered by: increasing the centter front length and the width across the abdomen.

To increase skirt front for large abdomen

1. Slash perpendicular to grainline marking from center front to side seamline (a to b in fig. 5-30b).

2. Clip seam allowance to pt. b to permit pattern to lie flat.

3. Spread horizontal slash to add necessary length to center front. This changes the direction of dart.

4. Redraw center front line by extending line from d to a to waistline at c. This increases width of waistline.

5. Correct the angle of dart and ease increase in waistline to bodice waistline, or omit dart and make two tucks folded toward center front.

Altering Skirt for Small or Large Buttocks

A small buttocks will cause the back of the skirt to have excess fullness below the back darts. The skirt will tend to sag or hang in loose wrinkles over the buttocks. The skirt pattern should be altered by making darts smaller and removing excess fabrics with a lengthwise fold within the pattern. A large buttocks will cause horizontal folds or wrinkles to form above the hipline. The darts may need to be enlarged and the pattern made bigger in the hip area.

1. Draw line parallel to grainline marking through waist fitting dart to hemline (a to b in fig. 5-32), slash along this line.
2. Lap edges of this vertical slash one-half the amount needed to remove excess fullness at hipline, lapping an equal amount the entire length. The waist-fitting dart will be made smaller.
3. Draw new dart stitching lines.

To increase skirt back for large buttocks

1. Draw a line parallel to grainline marking through waist-fitting dart to hemline (a to b in fig. 5-33). Draw a horizontal line from center back to side seam at hipline, about 7 to 9 inches (18 to 23 cm.), below the waistline (c to d).
2. Slash along vertical line, separating pattern. Slash on horizontal line to side seamline.
3. Clip side seam allowances to pt. d to permit pattern to lie flat.
4. Spread along both slash lines adding one-half the necessary amount through hips. Keep center back as a straight line.
5. Draw new dart stitching lines.

Altering Skirt in Thigh Area

A skirt too tight in the thigh area will have diagonal wrinkles pointing toward the front in this area. The front seams will be pulled toward the front in this area. The front skirt sections should be increased in width from the thighs to the hemline to correct this fitting problem. It is advisable to make this alteration before cutting the fashion fabric.

To increase skirt front through thighs

1. Slash skirt front parallel to grainline marking from hemline to a point on waistline seam about 2 inches (5 cm.) from side seam (a to be in fig. 5-34b).
2. At fullest part of thighs, slash horizontally from vertical slash to side seamline (c to d).
3. Clip seam allowances to pts. b and d to permit pattern to lie flat.
4. Spread vertical slash evenly from c to a one-half the amount of increase needed for thigh area. This causes horizontal slash to overlap at c, shortening side section of skirt at hemline.
5. Correct the hemline by adding needed length to side section from a to e.

PLAIDS, CHECKS AND STRIPES

Plaids, Checks Stripes and Geometric Design

Balance or even plaids have a uniform design with either up or down direction, moves left or right side.

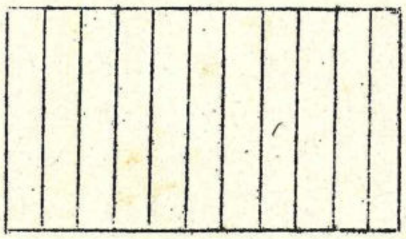

Unbalanced or uneven plaids have a definite up and down and often have a definite right or left.

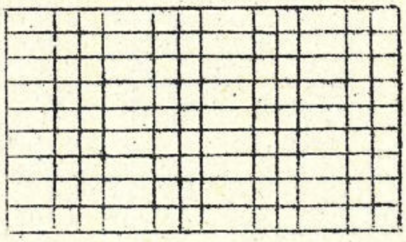

Even or uneven stripe. The even one can be reversed and are easier to cut correctly.

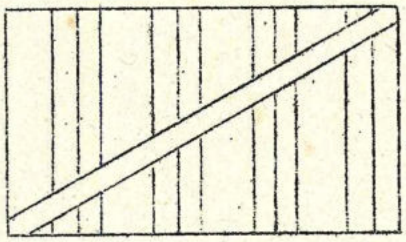

Checks.

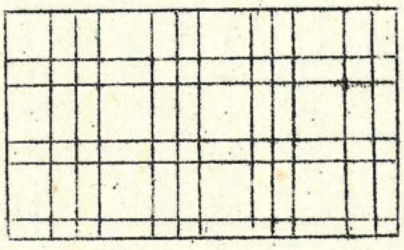

Woven. In design plaids or checks, a stripe are always true to grain. Printed stripes, plaids, checks, and other geometric design are seldom printed on a true grain.

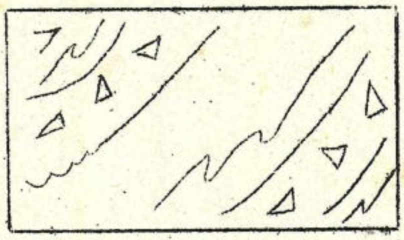

Tips on the Use of Plaids and Stripes

1. Fabric with stripes and plaids look best when made into garment with predominant by straight line and few section as possible when the garment line are curved intricately, cut the harmony between the garment and the cloth is lost. Two or four gore for plaid skirt are more attractive from 6 or more gores.

2. Plaids and stripes require additional yardage for correct placing of design and making stripes for seam line. Additional yardage is governed by the size of plaids. The

larger the design the more cloth is needed. However, left overs may be utilized for making pretty accessories or household articles.

3. Stripes and plaids look more attractive if one of the prominent lines fall exactly down the front and back and center back line of the garment. Plan cutting so that conspicuous dark sleeves, collar, yokes and ages of the fabric are possibly considered the turning section of the bias.

   Cutting Technique: Place one center line on the blouse pattern as well as the collar and lines down the center and the prominent lines when cutting pieces.

4. Match plaids and stripes to form continuous line across seam to meet at equal edges. Fold the cloth so that design match on the 2 layers. Use the match of the pattern as your guide for your layout.

   When a match falls on a colored stripes thus by joining the matches the remainder of the seam will automatically fall into each place.

5. For unbalance plaids cut each piece separately. The same piece of the cloth must be turned up on all parts of the garments. Cut one piece from a single thickness of fabric, then turn the piece over, placing it exactly in the corresponding plaids so that they match perfectly. Then cut the second. It must be cut in one direction.

6. Checks that are more than 1/4 square require matching at at seam in the same way as plaids.

7. Printed stripes, plaid and other geometric design are difficult to use when they are cut perfectly thru the design. Make this seam to be cut off grain.

Characteristics of the Plaid Dress

1. Plaid should match at seamline horizontally and if possible vertically.
2. Crosswise stripes should be level at bustline and hipline.
3. Center front of each shoulder be placed dominantly on the lengthwise so that plaid balance on the left and right side.
4. Waistline blouse should fall on the same stripe as the waistline of skirt so that the progression of crosswise stripe continue unbroken from neck to hemline.

Additional Points to Observe

1. Emphasis must be on the plaid design so that the garment should be cut in such a way that the reflected plaids meet and are not interrupted or distorted.
2. Choose a design that permits precise matching at seamline. To do this, pattern should provide equal slope and adjoining seam.
3. To make crosswise stripes level with the bust and hip, dart should be distributed above and below these. Blouse front should have sufficient shoulder ease to keep the bustline of the same crosswise thread.
4. In laying out the pattern, match on seamline and not the edge of the seam allowance.
5. Match notches and cross markings on skirt pattern so that notches or seamlines fall on the same crosswise stripes and whenever possible on the same lengthwise stripes in the adjoining sections.

Points to Consider in Cutting Stripes

1. Stripes should exactly matched on the skirt seam and on shoulder seams, especially if it is a Kimono sleeve.

2. The major portion of the garments should have the stripe showing on the same direction.

Example:

A skirt with horizontal stripes and the blouse with the vertical stripes will not give a pleasing effect as with a skirt and blouse with stripes of the same direction but not with trimmings, collars, yoke, belt and cuff in either bias horizontal or vertical direction contrasting that of a dress. The kind of dress will have an attractive proportion.

3. The angle of direction should be the same of one diagonal stripe. This can be done by cutting the second part by a previously cut part or by following the directions of the stripes on your pattern.

4. Cutting plaids and stripes is not too difficult but it does require knowledge in placing the pattern so that the design is centtered and exactly matched.

5. Do not cut in a hurry for a mistake in cutting is serious.

6. Buy enough cloth because it is difficult to cut stripes and plaids economically.

7. Grain lines, both lengthwise and crosswise must be carefully observed. Design thatt are off grain give a tipsy effect. Bias cut is good if well planned, but off angle cutting, the result of carelessness ruins the whole effect.

8. If cloth is not of shape, straighten it.

References:

The Iowa Home Economics Association, Unit Method of Clothing Construction. pp. 26-42.

Lewis, Virginia S. Comparative Clothing Construction Techniques. pp. 18-28

KARAGDAGANG DAHON Q

Talahanayan ng Nilalaman ng Pagsusulit sa Sariling Pili (Pananahi) IV

Mga Layunin/Kasanayan	Dami ng Aytem	Bahagdan ng Aytem
1. Paglalapat	5	5%
a. Nakatutuklas ng di-tamang lapat ng damit- - - - - - - - -	5	
2. Pagbabago	4	4%
a. Nagagawa ang pagbabago sa damit - - - - - - - - - - - - - -	4	
3. Pagtahi	91	91%
a. Naibibigay ang pamaraan sa maayos na pagtahi ng damit - -	91	
Kabuuan	100	100%

KARAGDAGANG DAHON R

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKAAPAT NA TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PANGKALAHATANG PANUTO

1. Basahin nang maingat ang bahaging ito bago tumuloy sa ano mang aytem ng pagsubok.

2. Isulat ang mga impormasyong personal na kinakailangan sa iyo.

3. Sa pagsagot ng mga aytem sa Unang Pagsubok, isulat ang salitang Tama kung tama ang pangungusap, kung mali palitan ang salita o lipon ng mga salitang may salungguhit upang gawing tama ang pangungusap. Isulat lamang ang sagot sa puwang.

4. Sa pagsagot ng mga aytem sa Ikalawang Pagsubok, isulat ang mga sanhi at kaukulang lunas sa iba't ibang problemang makakaharap sa paglalapat ng damit.

5. Maaari kayong gumamit ng karagdagang sagutang papel.

6. Ang itinalagang oras sa pagsubok na ito ay 60 minuto, kaya huwag magtatagal sa iisang aytem.

7. Paalaala, HUWAG IIWANAN ANG ANO MANG AYTEM NA WALANG SAGOT.

8. Kung mayroon pa kayong itatanong pagkatapos na basahin itong pangkalahatang panuto, magtanong sa inyong iksaminador para ipaliwanag.

9. HUWAG MAG-UUMPISA HANGGAT HINDI PINAGSASABIHAN.

Unang Pagsubok. Tama o Mali

Panuto: Isulat ang salitang Tama kung tama ang pangungusap, kung mali palitan ang salita o lipon ng mga salitang may salungguhit upang gawing tama ang pangungusap. Isulat ang inyong sagot sa mga puwang.

__________ 1. Maginhawa ang pakiramdam ng nagsusuot sa damit na may magandang lapat at ito'y walang mga lukot, laylay o umbok.

__________ 2. Ang timbang ay ang pagkakaiba sa sukat ng katawan at ng damit na ibinibigay ng taga-disenyo.

__________ 3. Pigura ang tawag sa guhit-balangkas ng katawan.

__________ 4. Sa magandang lapat na palda, ang pahalang na hibla ay dapat patindig sa sahig sa gitnang harapan at likuran, maliban kung may mga tahi doon.

__________ 5. Sa kimonong manggas ang pahabang hibla ay dapat patayong nakabitin mula sa balikat hanggang sa may siko at ang pahalang na hibla naman ay kahilera sa sahig.

__________ 6. Ang pagtitiklop ay ang pagsasama ng dalawang tela upang magkaroon ng kapunuan.

__________ 7. Nagkakaroon ng pahabang mga lukot malapit sa baywang kung masyadong masikip sa may balakang ang palda.

__________ 8. Kung umuumbok sa dakong ibaba ng palda, manggas o diyaket, ito ay sanhi ng umbok sa itaas nito kagaya ng malaking tiyan, balikat o dibdib.

__________ 9 Tiyak ang pagkakaroon ng mga suliranin sa magandang lapat kung hindi mo inilagay ang hiblang linya ng padron sa hiblang linya ng tela.

__________ 10. Upang magkaroon ng maayos at malambot na epekto, maaaring gawing maigsing pileges ang trungsal ng taga disenyo o mananahi o kaya'y gawin itong dalawa o tatlong makikitid na trungsal.

Ikalawang Pagsubok: Paglutas ng Suliranin

Panuto: Isulat ang mga sanhi at kalutasan o solusyon ng iba't ibang suliraning makakaharap sa paglalapat ng damit.

Suliranin	Sanhi (4 na puntos)	Solusyon (6 na puntos)
1. Pahalang na mga lukot		
2. Masyadong maluwag ang magkabilaang likod ng leeg.		
3. May mga lukot palibot sa leeg.		
4. Lumalaylay sa ibaba ng braso.		

Suliranin	Sanhi (4 na puntos)	Solusyon (6 na puntos)
5. Unat na leeg, karaniwan sa V na hugis.		
6. Ang pinagtahian sa tagiliran ng palda ay papuntang harapan.		
7. May pahabang mga lukot sa harapan sa gilid ng balikat.		
8. Masyadong mababa na leeg.		
9. Masyadong mababa ang braso.		

KARAGDAGANG DAHON S

UNANG PAGSUBOK/HULING PAGSUBOK

IKAAPAT NA TAON

PANGKAT KONTROL

GENERAL DIRECTIONS

1. Read this portion carefully before proceeding to answer any of the itmes in the test.
2. Fill out the personal information required of you in the test paper.
3. In answering each item in Test I, write the word True if the statement is correct, if it is wrong change the underlined word or group of words that will make the statement correct and complete. Write your answer on the blanks provided.
4. In answering each item in Test II, write down the causes and the remedies or solutions of the different problems meet in fitting a dress.
5. You may use an extra paper for your answer.
6. The time allotment to this examination is 60 minutes, so do not stay long in any single item.
7. Remember, DO NOT LEAVE ANY ITEM BLANK.
8. Should you have any question after reading this general direction, ask your examiner for clarification.
9. DO NOT START UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO.

Test I. True or false

Direction: Write True if the statement is correct, if it is wrong change the underlined word or group of words that will make the statement correct and complete, Write your answer on the space provided for before the number.

__________ 1. A well-fitted garment feels comfortable to the wearer and without wrinkles, sagging or poking out of the garment.

__________ 2. Balance is the difference between your body measurements and the measurements of the garment at a given point as provided by the designer.

__________ 3. Figure is the outline or contour of the body.

__________ 4. In a well-fitted skirt, the crosswise grain must be perpendicular to the floor on center front and center back, unless there are seams there.

__________ 5. In a kimono sleeve, the lengthwise threads should hang vertically from the top of the shoulder to the elbow and the crosswise threads in the upper sleeve should be parallel with the floor.

__________ 6. Folding means drawing fabric together to make fullness.

__________ 7. If a skirt is too tight around the hips, lengthwise wrinkles occur near the waistlines.

__________ 8. If the lower edge of the skirt, sleeves or jacket pokes out, it is caused by the bulge directly above, such as a prominent abdomen, shoulder or bust.

__________ 9. You are certain to have unnecessary fitting troubles if you did not place the grain line of the pattern on the grain line of the cloth.

_________10. To obtain a softer, smoother effect, the designer may shorten the dart into dart tucks, or convert it into two or three narrower darts.

Test II. Solving Problems

Direction: Write the cause and the remedies of solutions of the different problems met in fitting a dress.

Problems	Causes (4 pts.)	Solutions/ Remedies (6 pts.)
1. Horizontal wrinkles		
2. Garment too wide across the back of the neck.		
3. Garment wrinkles around the neck.		
4. Underarm sags.		

Problems	Causes (4 pts.)	Solutions/ Remedies (6 pts.)
5. Stretched neckline usually on V-shape neckline.		
6. Side seam of the skirt swing towards the front.		
7. Vertical wrinkles in front along shoulder line.		
8. Garment too low in neckline.		
9. Garment too low at the armeye.		

KARAGDAGANG DAHON T

PAKSANG-ARALIN

IKAAPAT NA TAON

PANGKAT EKSPERIMENTAL

PAGLALAPAT

Mahusay ang pakiramdam sa damit na may magandang lapat. Ito ay umaayon sa moda at sa kilos ng nagsusuot o sa pangkalahatang ito'y walang mga lukot at hindi lumalaylay.

Limang Batayan sa Magandang Lapat

1. Kaginhawaan
2. Guhit o Linya
3. Hibla
4. Ayos
5. Timbang

1. Kaginhawaan. Ang damit ay kailangang nasa tamang sukat, hindi masyadong mahigpit o masyadong maluwag. Ito ay maginhawa at magandang ikilos. Hindi ito tataas kung ika'y nakaupo o kahit kumikilos. Ang mga sumusunod ay mga katibayan sa kakulangan ng kaginhawaan: masyadong mahaba ang tahi sa balikat, masikip ang "cap" ng manggas, maluwag sa dakong ibaba ng braso, masyadong mataas ang baywang, masikip sa dibdib, makitid sa magkabilang balikat, at may mga umbok sa pigi. Ang baywang ay kailangang hindi masikip at sa halip ito'y maginhawa katulad ng pahang isinusuot sa ibabaw nito.

<u>Ginhawa</u>. Ito ang pagkakaiba sa sukat ng katawan at sa sukat ng damit na ibinibigay ng mananahi. Ang kabuuang ginhawa na ibinibigay kung ang lapat ay ibabagay sa moda ay: inyong kilos, inyong personalidad, inyong matervyal, at ang inyong anyo.

2. <u>Linya</u>. Ang batayang tahi sa damit ay sumusunod sa pangkalahatang guhit-balangkas ng katawan. Ang tahi sa balikat ay malapit sa itaas ng balikat. Kailangan itong 1/2 pulgada papuntang likuran para sa mga taong may bilog na balikat. Ang tahi sa balikat, sa ibaba ng braso, at ang tahi sa tagiliran ng palda ay diretso, patindig sa sahig, hindi nakahilig at nasa kalagitnaan ng harapan at likurang katawan kung titingnan mula sa tagiliran.

Ang tahi sa kabilugang linya ay makinis na mga kurba na sumusunod sa likas na kurba ng katawan.

Ang leeg (neckline) ay maganda ang lapat sa likod. Ang braso (armcye) ay habilog o hugis-itlog hindi nakatahi at hindi lumalaylay. Hindi ito masyadong kumukurbang palayo sa likod o harap o sa

balikat ng blusa at hindi rin lumalawit nang malayo mula sa likas na pinagdugtungan palabas sa braso. Ang tahi sa baywang ay kahilera sa sahig bagamat mas mababa ang sa likod. Ang laylayan ay kahilera rin sa sahig.

3. Hibla. Ang pahabang hibla ay nakatindig sa sahig sa gitnang harapan at gitnang likuran maliban kung may mga tahi doon. Ang pahalang na hibla ay kahilera sa sahig sa gitnang harapan at gitnang likuran ng dibdib at balakang. Sa simpleng manggas ang pahabang hibla ay dapat patayong nakabitin mula sa itaas ng balikat hanggang sa may siko. Ang pahalang na hibla naman ay dapat nakahilera sa sahig. Kung hindi tama ang mga hibla ang magiging resulta ay ang pagkalukot at paglaylay ng tela.

Kung hindi maingat ang tagatabas, hindi minsan nasusunod ang mga tamang hibla.

4. Ayos. Ang mga damit na may magandang lapat ay maayos-walang mga lukot. Huwag ipagkakamali ang magagandang pileges na gawa ng iba't ibang disenyo sa mga lukot na pahilig sa

damit sanhi ng mga kurba sa katawan.

Nagkakaroon ng mga pahalang na lukot dahil sa kahigpitan. (Halimbawa, ang paldang mahigpit sa may balakang ay tataas at magkakaroon ng lukot malapit sa baywang). Kaya kung tama ang hibla at ginhawa, hindi magkakaganito; kung ang mga tahi ay aayusin para alisin ang lukot, magiging kasiya-siya ang hibla at ginhawa.

5. Timbang. Ang palda ay dapat nakabitin para magkaroon ng pare-parehong agwat mula sa paa, sa kaliwa't kanan, at mula sa harap at likuran. Ang leeg ay dapat maginhawang nakalapat sa lahat na bahagi ng leeg. Ang balikat ay hindi dapat umuumbok sa may leeg kagaya ng nasa braso. Kung ang mga gilid (ng palda, manggas o diyaket), ay sumusobra, ito ay sanhi ng kurba sa itaas nito, kagaya ng malaking tiyan, balikat o dibdib, Sa ganitong sitwasyon ang pahalang na hibla ay tataas nang pakurba sa halip na maging tuwid.

Sanhi ng Masamang Lapat

Sigurado ang pagkakaroon ng problema sa magandang lapat kung hindi mo ilalagay ang hiblang linya ng padron sa

hiblang linya ng tela. Gumagawa ka rin ng suliranin sa magandang lapat kung hindi tamang-tama ang iyong pagtabas, pagmarka, pag-aspili, paghilbana, pagtahi, at pagplantsa.

Sa mga biling-yaring damit magkakaroon ka pa rin minsan ng suliranin sa magandang lapat sa dahilan ang padron ay hindi para sa iyo.

Ang Pitong Umbok ng Katawan

a) dibdib
b) dulo ng balikat
c) matulis na buto sa likod
d) siko
e) tiyan
f) gilid ng balakang
g) likuran ng balakang o pigi

Isang tiyak na tahi o trungsal ang gagawin sa damit para liangkop sa mga kurba ng katawan. Sa halip na trungsal maaari ring gamitin ang maiigsing pileges upang mapalambot ang epekto ng damit kung masyado itong mahaba at nagtatapos pa sa pinakamalaman na bahagi ng nasabing umbok. Upang makuha ang malambot at makinis na epekto, maaaring gawing mga pileges ang trungsal o gawing dalawa o tatlong makikitid na trungsal. Sa paglalapat, ang trungsal ay maaaring paigsihan, paluwagan, pakitiran o ilipat para maalis ang lukot at maituwid ang hibla. Sa kaunting pag-

wawasto ng mga tahi at trungsal, ang hibla ay maisasa-ayos, maaalis ang mga lukot, magkakaroon ng timbang, maitutuwid ang linya at magkakaroon ng maginhawang pakiramdam.

Mga Hakbang sa Paglutas ng Suliranin Sa Paglalapat

1. Ang pagkilala sa mga lukot. Ito ang wala sa lugar na mga hibla, mga nakahilig na linya na dapat ay tuwid, kulang ng timbang sa mga umbok, at saka sobrang sikip o sobrang laki na bahagi - iyong hindi sunod sa moda. Siyasatin ang damit sa limang batayan.
2. Alamin ang sanhi. Ang pagkakaroon ng pahalang na hibla tanda ng paghilbana sa dibdib, "cap" ng manggas, at sa may balakang ay makatutulong para makita ang pagbabago sa batayang sukat, bagaman nakikita rin ang hibla kahit walang marka. Kung tataas ang hibla na dapat sana'y kahilera sa sahig, nakasisiguro ka na ang umbok sa itaas nito ay sobrang laki. Kung lalaylay ang hibla, ang umbok dito ay mas malaki. Samakatuwid, sa pagsusuri ng pahalang na hibla, maipapasiya mo kung ang malaki o maliit na dibdib bilog nabalikat, kwadradong

balikat, o umuugoy na likod ang sanhi ng suli-
ranin. Ang magandang tumingin sa maayos na timbang ay agad makapagsasabi kung ano ang sanhi ng hindi mabuting lapat kahit hindi niya makita ang linya ng haspe at mga lukot.

3. Magpasiya sa panlunas. Iba't ibang paraan ang nagagawa sa pagwawasto ng kamalian. Maaaring hayaan ang tahi sa isang dulo o alisin sa kabila. Kung alin ang gagawin ay depende na rin sa palabis na tahi at ang epektong ibibigay nito sa mga karatig na bahagi ng damit.
4. Gawin ito sa pinakamaayos at simpleng paraan.
5. Unawaing mabuti ang sanhi at panlunas para ibahin ang padron na gagamitin sa susunod at tuloy maiwasan ang parehong suliranin sa paglalat.

Batayang Tuntunin sa Paglalapat

1. Ang palabis na 1 pulgada sa pinagtahian at laylayan ay kailangan kung ang paglalapat ay aasahan. Karaniwan, angmagandang paglapat ay nakabuhos sa guhit-balangkas ng katawan, sa balikat, sa ibaba ng braso, at balakang, Ito'y nangangailangan ng lapad na 1 pulgada at ang 1/2 pulgada para sa umbrera ay magagamit

din kung kinakailangan. Humahadlang sa kasiya-siyang lapat ang kulang na palabis sa laylayan ng blusa at palda.

2. Kung ang pahabang hibla ay hindi tuwid sa katawan o kaya ang pahalang na hibla ay lumalaylay masyado sa isang bahagi lamang, ang tela ay walang ingat na tinabas. Ang mabuting gawin ngayon, muling tabasin ang nasabing bahagi ng damit. Maaari ring maging sanhi ang walang ingat na pagmarka o paghilbana.

3. Upang maayos ang pahalang na hibla, alisin ang tahi sa itaas na bahagi saang ang hibla ay tumaas. O kaya lagyan ng tahi sa bahaging lumuluyloy ang hibla.

4. Bigyan ng sobrang lapad at haba ang may malalaking umbok sa katawan. Alisin ang ibang lapad para sa mga tuwid, pantay o hungkag na katawan. Sa paggawa nito tastasin ang mga kalapit na pinagtahian o trungsal. Sa pamamagitan ng kamay unatin ang mga lukot at itaas o ibaba ang mga hibla hanggang maituwid. Tastasin ang pinakamadali na pinagtahian at ayusin ang mga trungsal para maisalugar ang mga hibla. Ang trungsal ay maaaring palakhan para sa may malalaking umbok at paliitan

para sa mga pantay na bahagi. Sa pagbibigay ng sobrang lapad sa palda madalas kailanganin ang pagtastas sa pahabang pinagtahian at itaas ang makitid na bahagi para sa mas maliit na kabilugan.

5. Upang alisin ang pahilig na lukot, bakatin ang pinagmulan. Ito ang sanhi ng umbok.
6. Kung ang isang bahagi ng damit ay wala sa timbang kagaya ng paglaylay, tastasin ang pahabang bahagi na pinagtahian at itaas ito sa may pinagdugtungan hanggang maunat ang pahalang na hibla sa mga gilid at tuloy makuha ang timbang sa baba.
7. Kung ang pahabang pinagtahian ay kumukurba o humihilig sa halip na patayong nakabitin, alisin ang tahing malapit sa umbok. Ito ang sanhi ng problema. Ang tahing maalon na may kasamang mga maliliit na lukot ay nangangailangan ng mas maingat na paghilbana, pagtahi, at pagplantsa. Pero, mas kinakailangan na baguhin ang tahi.
8. Ang pag-ayos ng damit para maging maginhawa ay ang pag-alis ng tahi malapit sa masikip na bahagi. May pagkakataon na nakakatulong ang

mas malalim na tahi sa maluwag na bahagi. Ang pag-alis at pagdagdag ng tahi ay makapagbibigay ng timbang sa isang bahagi o sa buong damit at makatutulong sa pagtuwid ng mga linya o hibla.

Mga Suliraning Makakatagpo sa Paglalapat

Suliranin	Sanhi	Kalutasan
1. Pahalang na lukot	Masyadong masikip na damit	Tastasin at palakhan ang tagiliran. Kung sa kimonong manggas mangyayari, lagyan ng kapirasong tela sa tagiliran na ang hugis ay depende sa gustong lapad. Tinatawag na "gusset" ang kapirasong telang ito.
2. Patayong lukot	Maling pagtahi ng balikat	Tastasin ang pinagtahian sa balikat, unatin ang harapan, luwagan ang likod at tahiing muli.
3. Pahalang na lukot	Bumababang balikat	Gawing malapad ang palabis sa may braso at paliit papuntang leeg. Gupitan ang mga gilid ng braso pagkatapos ikabit ang manggas.

Suliranin	Sanhi	Kalutasan
4. Pahalang na lukot mula sa labas ng dulong balikat papunta sa gitnang harap	Kwadradong balikat.	Tastasan, gawing makitid ang palabis sa dakong labas ng dulong balikat o malapad sa dakong leeg. Kung ang haba ng katawan ay mahaba pa rin, itaas ito. Kinakailangan hugisan ng panibago ang leeg.
5. Damit na masyadong maluwag ang magkabilaan sa likuran ng leeg.	Masyadong maluwag na pagtabas at pagkaunat ng leeg dahil sa walang ingat na paghawak.	Tahian sa gilid ng leeg. Tahian ng maliliit na pileges sa may leeg na mangangalaga sa sobrang luwag.
6. Mga lukot palibot sa leeg.	Masyadong maliit na leeg.	Laliman ang leeg.
7. Masyadong malalim na leeg.	Nasobrahang pagtabas ng leeg.	Kung nasobrahan ang lalim sa harap at likod ng leeg, gawing mas malapad ang tahi sa balikat. Sa ganito, tataas ang damit kaya siguruhin na mayroon hustong palabis sa baywang. Kung malalim sa kapwang harapan at likuran, tastasin

Suliranin	Sanhi	Kalutasan
		ang balikat at tagiliran at itaas ang leeg. Ang gagawing ito ay makapagpapabago sa kinalalagyan ng braso. Itahi ang dagdag ng kapirasong tela sakaling malalim ang harapang leeg.
8. Sobrang luwag sa harapang leeg.	Pantay o maliit na dibdib	Tastasin ang pinagtahian sa balikat at ayusin ang harap. Palampasin sa likod ng braso at gumawa ng panibagong braso. Gumawa ng mga pileges upang pangalagaan ang sobrang umbok sa harap ng leeg.
9. Unat na leeg karaniwan sa hugis V	Walang ingat ng paghawak ng damit	Tastasin ang tahi, plantsahing mabuti ang namilipit na bahagi hanggang sa maibalik sa dating anyo.
10. Masyadong mababa sa may braso.	Malaki ang butas sa braso.	Palakhan ang tahi sa balikat at gumawa ng panibagong leeg.

Suliranin	Sanhi	Kalutasan
11. Pagluyloy sa may tagiliran.	Hindi tamang paglapat ng padron sa tela o kaya'y damit masyadong maluwag.	Palakhan ang tahi sa balikat, iyong malapit sa braso. Gumawa ng isa o dalawang trungsal sa dibdib o sa baywang . Alisin ang sobrang lapad sa tagiliran.
12. May umbok ang damit sa harapan, sa ibaba ng baywang.	Malaking dibdib. Malaking tiyan Pagkaunat ng damit nang idugtong sa likod sa may tagiliran.	Tastasin ang tagiliran at gawin ang isa o higit pa ang mga sumusunod: 1. Unatin ang pahalang na hibla sa pamamagitan ng pag-alis ng mga trungsal sa harap, sa may dibdib o sa baywang o ....ang dalawang ito. 2. Palakhan ang mga trungsal. 3. Gawing mas makitid sa harapan ang ibaba.
13. May umbok ang damit sa likod sa ibaba ng baywang.	Umuusli o lumalabas ang mga buto sa likod at pigi.	Tastasin ang tagiliran, hilahin sa likod ang telang mas mataas sa harap hanggang ang pahalang na hibla ay makahilera sa sahig mula sa may balakang hanggang sa may balikat at tahiin uli ang tagiliran

	Suliranin	Sanhi	Kalutasan
14.	Pahalang na lukot mula sa matulis na buto sa likod papuntang tagiliran.	Mga bilog na balikat.	Tastasin ang pinagtahian sa balikat at palaparin ang tahi sa likod sa may braso. Tastasin ang tagiliran at itaas ang likod at saka baguhin ang braso sa likod ng damit.
15.	Ang tahi sa tagiliran, sa may baywang ay malapit sa harapan o kaya'y humihilig papuntang harapan ng baywang.	Ang harapang katawan ay masyadong makitid at ang likod ay masyadong malapad.	Tastasin at baguhin ang pinagtahian sa tagiliran.
16.	Pahalang na lukot mula sa isang panig ng balikat papuntang gitnang harapan o gitnang likuran.	Magkaibang taas ng balikat.	Tastasin ang pinagtahian sa balikat. Gawing malapad ang palabis sa dakong ibaba ng balikat. Baguhin ang braso sa bahaging may lukot.

	Surliranin	Sanhi	Kalutasan
17.	Ang tagiliang tahi ng palda ay papuntang harapan.	Maluwag masyado sa dakong ibaba ng likod kaysa sa harap. Maigsi ang tabas sa gitnang harap sa may baywang ng palda.	Gawing makitid ang dakong ibaba ng likod. Itaas ang palda sa likod, sa may baywang.
18.	Masikip ang palda at may umbok sa likod.	Masikip masyado ang palda sa may balakang. Ang baywang ay tinabas nang tuwid.	Itaas nang busto ang palda para maging maluwag sa may balakang at uguyin muna bago tahiin. Laliman ang tabas sa gitnang likod.
19.	Hindi pantay ang pagbitin ng damit mula sa kaliwat kanan na bahagi.	Maling paglapat ng padron sa tela.	Itaas o ibaba ang bumibitin na bahagi sa may pinagdugtungan hanggang magkapareho ang tingin sa magkabilang panig.

Suliranin	Sanhi	Kalutasan
20. Maaaring malaki sa may baywang ang may pileges na palda	Mas maliit ang baywang kaysa sa balakang.	Kung kakaunti lamang ang pileges, palaparin ang tahi sa may baywang. Kung ang palda ay palibot sa pileges : pakitiran ang agwat ng bawat pileges.

Mga Sanggunian:

Baldt, Lawa. Clothing for Women. Chicago, JB Llopicatt Co., C. 1941.

Carson, Bertha. How You Look and Dress.

Hillhouse and Mansfield. Dress Design Drafting and Flat Pattern Making.

Home Economics Association, Unit Method of Sewing.

Panter, Justin Rust. Our Clothing.

Tanous, Helen. Designing Your Own Dress.

Tedd Elizabeth. Clothes for Girls.

KARAGDAGANG DAHON U

PAKSANG-ARALIN

IKAAPAT NA TAON

PANGKAT KONTROL

Fitting

A well-fitted garment feels comfortable, is consistent with present fashions, and adjust naturally to the activities of the wearer. In general, it hands or sets without wrinkles, sagging or poking out.

Five Standards in Good Fitting

1. Ease
2. Line
3. Grain
4. Set
5. Balance

1. Ease. The garment seems to be the right size - neither too loose nor too tight. It is comfortable and appears graceful. It will not ride up in sitting or in action. Some of the evidence of lack or ease are; a shoulder seam too long, drawing across the sleeve cap, bagginess under the arms, waistline too high, much tightness over the bust, narrowness across the shoulders, and cupping under the seat. The waistline should not be toc tight but as snug as the belt worn over it.

Ease. It is the difference between your body measurements and the measurements of the garment at a given point as provided by the designer. The

amount of ease to allow when fitting should be adapted to the fashion are: your activity, your personality, your material and your build.

2. Line. The basic silhouette seam lines follow the general silhouette of the body. The shoulder seam is near the top of the shoulder. It should be 1/2" toward the back for a round-shouldered person. The shoulder, underarm and side seams of the skirt appear continuous, perpendicular to the floor, not slanting and about half-way between the front and back of the figure when viewed from the side.

The circumference lines are smooth curves that follow the natural curves around the body.

The neckline sets up well in the back. The armhole is oval - neither round nor pointed does not bind or sag. It does not curve over too far into the back or front or shoulder of the blouse, nor does extend too far away from the natural joint out unto the arm. The waistline seems parallel with the floor, though actually posed a slight lower in the back. Hem lines are true and parallel with the floor.

3. Grain. The lengthwise grain is perpendicular to the floor or center front and center back, unless there are seams there. The crosswise threads are parallel to the floor at the center front and center back on bust and hip. In a plain sléeve, the lengthwise threads should hang vertically from the top of the shoulder to the elbow and the crosswise threads in the upper sleeve should be parallel with the floor. If you do not correct grainline, wrinkles and sagging or poking out elsewhere will result.

Sometimes the grainlines is off because of failure to cut carefully.

4. Set. A well-fitted garment has a smooth "set" - free of wrinkles. Graceful folds created by gathers or other design features should not be confused with wrinkles, which are slanting triangkes occasioned by the garment being stained over some curve or bulge of the body.

Crosswise wrinkles occur because the circumference is fitted too tight. (For example a skirt too tight around the hips soon rides up, causing wrinkles near the waistline). Hence if the grain and ease are corrected, there will be

no wrinkles; if seams are adjusted to remove the wrinkles, the grain and ease will be satisfactory.

5. Balance. The skirt should hang so that it extends the same distance from the legs, from right to left, and from front to back. The neckline should fit the neck snugly at all points. The shoulder should not bulge away from the neck than it does at the armhole. If the lower edge (of skirt, sleeves, or jacket) pokes out you will find that it is caused by a bulge directly above, such as a prominent abdomen, shoulder, or bust. At that point the crosswise grain curves up instead of being straight across.

Causes of Poor Fitting

You are certain to have unnecessary fitting troubles if you have to place the grain line of the pattern on the grain line of the cloth. In addition you create fitting problems if you are not accurate about cutting, marking, pinning, bastimg, stitching, and pressing.

In buying ready-mades you may still have fitting troubles because the pattern was not designed to correspond to your individual body contours.

The Seven Body Bulges Are:

1. bust

2. the ends of the shoulders
3. the shoulder blade
4. the elbow
5. the abdomen
6. the side hip
7. the back hip

A definite seam or dart must mold the flat cloth to fit the curving figure, at each of these bulges. Short tucks and gathers may be used in place of darts to soften the effect if it is too long that it ends on the fullest point of a bulge. To obtain a softer, smoother effect, the designer may shorten the dart into dart tucks, or convert it into two or three narrower darts. In fitting, the darts may need to be shortened, widened, narrowed, or relocated to remove wrinkles, straighten grains, or remove strain. By a slight change in seams and darts, grain can be corrected, wrinkles removed, balance created, lines straightened, and graceful ease restored.

<u>Steps in Solving a Fitting Problem</u>

1. The recognition of wrinkles, an off grain condition, slanting lines where they should be straight, lack of balance at bulges or poking-out areas, and a strained tightness or a place too loose - not snug enough to be neat or in fashion. Check your dress by the five

standard.

2. To determine the causes. Having the crosswise grain marked by basting at bust, at sleeve cap, and at hip levels enables one to see the variation from a standard fit at once, although one may see the grain without a marking. If the grain rises it should be parallel to the floor, you may be sure that the bulge above it is extra large. If the grain sags, the bulge there is flatter than usual. In other words, by observing the crosswise grain you decide whether a prominent bust, a flat chest, round shoulders, square shoulders, or sway-back is the cause of the trouble. A good sense of balance enables one to see the cause of a poor fit when one doesn't easily recognize grain difficulties, see wrinkles, or notice lines out of place.

3. To decide the remedy. There are several ways of correcting almost any difficulty. One end of a seam may be taken up or the other end let out. Which to do depends on the amount of seam allowance available and on the effect it will have on the adjoining part of the garment.

4. Do it by the neatest, simplest method.

5. To understand the cause and the remedy so thorougly that you will be able to alter the next pattern you use to avoid this same fitting difficulty.

Basic Principles of Fitting

1. Seam allowances of 1" and hem are necessary when any fitting is anticipated. Since most of our fitting is confined to the silhouette seams - shoulder, underarm of blouse, and hip - those seams need to be 1" wide, but yoke and gore seams of 1/2" may be used in an emergency. Skimpy allowances at the bottom of the blouse and skirt prevent satisfactory fitting.
2. If the lengthwise grainline is not straight on the figure or if the crosswise line drops more on one half than on the other, the garment was probably carelessly cut off grain. The best thing to do is to recut that part of the garment. Careless marking or basting may have been at fault.
3. To correct the crosswise grain line, let out the seam directly above the point where the grain line curves up. Or take up the seam above the point where the grain line drops.
4. Provide both extra width and extra length for over-average body bulges. Remove some width and length for figures that are straight, flat or hollow. To do either, rip the nearby seam or seams or darts. With your hand smooth out wrinkles, and either lift or lower the grain-

line until it is straight. Rip in the most convenient seam and adjust the nearby dart to keep the grain where it should be. Darts will need to be made wider for larger bulges, and narrowed for flatter areas. To provide extra width in a skirt it is often necessary to rip out a lengthwise seam and lift the narrow section up to a smaller circumference level.

5. To remove a diagonal wrinkle, trace it to its point of origin, which is the bulge causing the trouble.
6. If a part of the garment is out of balance as evidenced by poking out, rip the side lengthwise seam and lift that section above the adjoining section until the horizontal grain is straighten at the sides and until balance at the lower edge is restored.
7. If a lengthwise seam line curves or slants instead of hanging perpendicular, let out the lengthwise seam of the part nearest the bulge causing the trouble. A seam that is wavy with almost invisible puckers may need more careful basting, stitching, or pressing, but more often needs to be let out.
8. To adjust a garment for ease, let out the seam nearest the too tight area. Sometimes it helps to take a deeper seam on the part that is too loose in proportion. Let-

ting out one and taking up the other may give balance to the area and to the whole garment and help to keep lines straight.

Problems Meet in Fitting

Problems	Causes	Remedies or Solutions
1. Horizontal wrinkles	Garment is too tight.	Rip the underarm seams and make the garment bigger. If this occurs in the kimono sleeve it is necessary to insert an additional piece of cloth in the underarm seam. This piece of cloth is called gusset. Its shape will be according to the additional width desired.
2. Vertical wrinkles in front along the shoulder.	Incorrect sewing of the shoulder seam.	Rip the shoulder seam, stretch the front seam and ease the back seam and restitch.
3. Wrinkles running diagonally from the neck to the armcye.	Slopping shoulder	Make the shoulder seam wider at the armhole tapering it towards the neck, trim the armcye if necessary after the sleeves set-in.

Problems Met in Fitting (Cont'd.)

Problems	Causes	Remedies or Solutions
4. Wrinkles running diagonally from the outer end of the shoulder towards the center front.	Square shoulder	Rip, make the shoulder seam narrower at the outer end of the shoulder or sew wider at the neckline, if the length of the bodice is still long for the garment, it will be raised. It will be necessary to reshape the neckline.
5. Garment too wide across the back of the neck.	Neckhole cut too wide at the back	Sew easing stitch along the neckhole. Sew small tacks or darts radiating from the neckline down to take care for the excess fullness.
6. Garment wrinkles around the neck.	Neckline too small	Cut the neckline deeper.
7. Garment too low in neck line.	Neckline cut too deep.	If garment cut too low in the neck at both front and back make the shoulder seams wider, In this case the garment will be raised, see to it that there is enough allowance at the waistline seam. If it is low on either front or back, rip the shoulder and

Problems	Causes	Remedies or Solutions
		underarm seam and raised the neckline. This alteration will necessitate the relocating of the armcye. Sew an additional piece of the fabric in case the front neckhole is low.
8. Excess fullness in the front at neckline	Flat chest or small bust.	Rip the shoulder seam and smooth out the front and let it extend beyond the back at the armcye and cut a new armcye. Sew pintucks or dart or gathers to take care of the excess fullness in front necklines.
9. Excess fullness in the front at neckline.	Flat chest or small bust.	Rip the shoulder seam and smooth out the front and let it extend beyond the back at the armcye. Sew pintucks or darts or gathers to take care of the excess fulness in front necklines.

Problems Met in Fitting (Cont'd.)

Problems	Causes	Remedies or Solutions
10. Stretched neckline usually on V-neck-line.	Careless handling of gar-ments.	Rip off the neckline finish, lay the garment flat on the ironing board and iron carefully with the warp and then with the fulling yarn until the stretched edge is back to its original shape. Sew easing stitch on the neckline.
11. Garment too low at the armcye.	Armcye cut too big	Sew shoulder seam wider but cut a new neckline.
12. Underarm sags	Incorrect placing of the pattern on the fab-ric or gar-ment too wide.	Sew the shoulder seam wider at the armcye. Make one or two darts at the underarm seams at the bustline or waistline. Remove the excess width at the underarm seam.
13. Garment pokes out in front below the waistline.	Large bust, protruding abdomen, stretching of the gar-ment when it was joined	Rip the underarm seam and then make one or more of the following alterations: 1. Straighten the crosswise grain by taking darts in the front at the bustline or waistline or both.

Problems	Causes	Remedies or Solutions
	to the back in the under-arm seams. Failure to make adjustment in the length of the front and back of the pattern is altered.	2. Make the darts bigger. 3. Make the front narrower at the bottom.
14. Garment pokes out in the back below the waistline.	Protruding blades or protruding buttocks	Rip the underarm seam, pull to the back garment higher than the front until the crosswise yarns in the back of the garment are parallel to the floor from the hipline to the shoulder and restitch the underarm seam. Rip the shoulder seam and make the seam wider in the back at the armcye easing in the surplus fullness along the shoulder seam or taking it out with radiating darts from the neckline. Correct the armcye line.
15. Diagonal wrinkles	Round shoulders	Rip the shoulder seam and make the seam wide in the back at the armcye.

Problems Meet in Fitting (Cont'd.)

Problems	Causes	Remedies or Solutions
from the shoulder blades towards the underarm seam.		Rip the underarm seam and raise the back; relocate the armcye on the back of the garment.
16. If the under arm seam of the waist is to near the front or slants towards the front of the waistline.	The front bodice is too narrow and the back is too wide.	Rip the underarm seams and relocate the seamline.
17. Diagonal wrinkles on one side of the garment running from the shoulder towards the center front and center back.	Difference in the height of the shoulders.	Rip the shoulder seam on the side. Make the seam on the low shoulders wide. Relocate the armcye on the armcye on the wrinkled side.

Problems Meet in Fitting (Cont'd.)

Problems	Causes	Remedies or Solutions
18. Side seam of the skirt swing towards the front.	Skirt too full at the lower edge in the back in proportion to the front. Center front of the skirt was cut too short at the waist.	Make the back narrower at the bottom.
19. Skirt is tight fitting and cups under the back.	Skirt too tight at the hips. Waistline of the skirt was cut straight.	Raise the skirt enough to provide fullness through. Cut the center front of the back skirt deeper.
20. Fullness hangs unevenly on the right & left side of the garment with a bisymetric flare.	Incorrect placing of the pattern on the cloth.	Raise or lower the flared section along the adjoining line until the fullness hangs alike on the two sides and the effect produced is becoming to the individual.

Problems	Causes	Remedies or Solutions
21. A pleaded skirt or one with pleaded section maybe too large at the waistline.	Person's waist is small in proportion to her hips.	If there are few pleats, sewed the side seam wider at the waist. If the entire skirt is pleated increase the amount folded as pleats and make the distance of each pleat narrower.

References:

Baldt, Lawa, Clothing forWomen. Chicago, JB Llopicatt, Co., C. 1941.

Carson, Bertha. How You Look and Dress.

Hillhouse and Mensfield. Dress Design Drafting and Flat Pattern Making.

Home Economics Association, Unit Methods of Sewing

Panter, Justin Rust, Our Clothing.

Tedd Elizabeth. Clothes for Girls.

KURIKULUM BITA

PANGALAN : SUZETTE L. CORDUWA

KAPANGANAKAN : Petsa - Abril 17, 1950
Lugal - Tacloban City

TIRAHAN : Catbalogan, Samar

PINAG-ARALANG NATAMO

Elementarya. . . . . Oras Elementary School
Oras, E. Samar
1961-1962

Sekondarya . . . . Holy Cross Academy
Oras, E. Samar
1965-1966

Kolehiyo . . . . Bachelor of Science in Education (B.S. E.)
Divine Word University
1970

Major . . . . Biology

Minor . . . . Filipino

Gradwadong Pag-aaral . . . Divine Word University
Tacloban City
Tag-init 1972-1975.

Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar
1986-1988

Kursong Natapos . . . . . Dalubhasa sa Sining ng Edukasyon

Major . . . . Filipino

ISKOLARSHIP

Study Grantee, 1987-1988. . Faculty Development Program
Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar

PROPESYUNAL NA KARANASAN

Guro ng Sekordarya . . . . Samar School of Arts and Trades
Catbalogan, Samar
1970-1983

Instraktor . . . . Samar State Polytechnic College
Catbalogan, Samar
1984 to date

CIVIL SERVICE ELIGIBILITY

Department of Education Teacher Examination, Catbalogan, Samar, 1972.

TALAAN NG PIGYUR AT MGA TALAHANAYAN

Pigyur Pahina

1. Iskema na Paglalahad sa Bisa ng Filipino Bilang Wikang Panturo. . . . 11

Talahanayan

1. Pormula sa Pagtutuos ng mga "Sum of Squares" 55

2. Kinalabasan ng Unang Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Eksperimental 57

3. Kinalabasan ng Unang Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Kontrol . . . 58

4. Kinalabasan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin sa Unang Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol 60

5. Kinalabasan ng Huling Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Eksperimental 62

6. Kinalabasan ng Huling Pagsubok na Ibinigay sa mga Pangkat Kontrol . . . 63

7. Kinalabasan ng Dalawang Paraan ng Pagsusuri ng mga Aligin sa Huling Pagsubok ng mga Pangkat Eksperimental at Pangkat Kontrol 65